

ÅRSRAPPORT 2016

Statsbyggs historie strekker seg tilbake til 12.12.1816. Da ble det ved kongelig resolusjon oppnevnt en bygningskyndig konsulent for de offentlige bygninger i og omkring Christiania. Det var bergråd Christian Collett som hadde denne stillingen fram til 1833.

Statsbygg har i dag eiendommer over hele Norge og i totalt 55 land.

INNHold

1. MELDING FRÅ ADMINISTRERANDE DIREKTØR	5
2. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	7
3. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	13
3.1 Eiendomsforvaltning	14
3.2 Byggherre	17
3.3 Rådgivning	20
3.4 Fellesføringer og øvrige krav	22
3.5 Ressursbruk og mer- og mindreforbruk.....	23
4. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	45
4.1 Overordnet vurdering av styring og kontroll i Statsbygg	45
4.2 Nærmere omtale av forhold knyttet til styring og kontroll i Statsbygg	46
5. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER	49
6. ÅRSREKNESKAPEN	51
6.1 Leiingskommentar til årsrekneskapen 2016	52
6.2 Kontantrekneskapen – oppstilling av løyingsrapporteringa og artskontorapporteringa	53
6.3 Verksemdsrekneskap 2016	59
VEDLEGG	77
Vedlegg 1: Ferdigstilte bygg 2016	77
Vedlegg 2: Likestilling og forbud mot diskriminering	80

ADM. DIR.
Harald Vaagaasar Nikolaisen

Foto: Geir Anders Rybakken

1.

MELDING FRÅ ADMINISTRERANDE DIREKTØR

Statsbygg feira 200-årsjubileum i 2016, og i det høvet opna vi 40 utvalde bygningar over heile landet for publikum for å vise noko av breidda i eigedommane til staten. Aktivitetsnivået til Statsbygg gjennom investeringar i nybygg, ombyggingar og vedlikehald var rekordhøgt i jubileumsåret. Måloppnåinga og talet på fornøgde kundar var høgt. Organisasjonen er prega av stå-på-vilje, høg kompetanse og fornøgde medarbeidarar.

Byggjeprojekta våre blir i det alt vesentlege gjennomførte til avtalt kostnad, tid og kvalitet. Verdibevarande vedlikehald, langsiktig forvaltning og utvikling pregar eigedommane våre. Statsbyggs råd bidreg til gode løysingar på nye og endra arealbehov og gir staten kostnadsreduksjonar ved inngåing av leigeavtalar i den private marknaden. For å auke kunnskapen om arealbruken til staten har Statsbygg sett i gang arbeid med å etablere ein database over arealbruken.

Statsbygg er ein stor offentlig innkjøpar. Vi skal vere ein krevjande kunde som bidreg til å utvikle byggje- og eigedomsnæringa i retning av seriøs forretningsdrift og innovative løysingar. Dette gjer vi i tett dialog med marknaden. I 2016 var 66 byggjeprojekt i tidlegfase og 58 prosjekt i gjennomføringsfase. Prosjektporteføljen vår er meir enn dobla dei siste åra. Eit anna tydeleg utviklingstrekk er ei rekkje langt større prosjekt enn tidlegare. Statsbygg har i dag fire prosjekt med styringsramme over éin milliard kroner. Arbeidet med underlag for reguleringsplan og rom- og funksjonsprogram for nytt regjeringskvartal er ein av mange viktige aktivitetar i 2016. Statsbygg leverte i 2016 dei så langt mest ambisiøse bygga våre sett i eit klimaperspektiv.

Statsbygg har ved utgangen av 2016 ein godt vedlikehalden og aukande eigedomsporfølje. Det er likevel framleis eit stort vedlikehaldsetterslep i fengselsporteføljen, sjølv om det blei brukt ekstraordinære vedlikehaldsmidlar til fengsel i 2016 òg.

Statsbygg blei i 2016 tildelt 130 millionar kroner i ekstraordinære sysselsetjingsmidlar som blei brukte til forskjellige vedlikehalds-prosjekt i hovudsak på Sør- og Vestlandet.

Den høge aktiviteten og dei ekstraordinære satsingane blei gjennomførte med god styring og kontroll. Inntektene var over budsjettet, og kostnadene var lågare enn budsjettet i 2016. Statsbygg starta i 2016 eit eige program for effektivisering av organisasjonen, med delprosjekt innanfor dei fleste områda av verksemda. Statsbygg har investert vesentlege ressursar i modernisering og oppgradering av IKT-systema dei siste åra. I 2016 blei digitaliseringa av systemet for forvaltning og drift av eigedomsporføljen ferdigstilt.

Statsbygg jobbar kvar dag for betre tryggleik, helse og arbeidsmiljø på eigedommane og anlegga våre. Det viktigaste for oss er at alle som arbeider for Statsbygg, kjem uskadde heim frå jobb. Vi registrerer med glede at skadefrekvensen er halvert i 2016 samanlikna med tidlegare år. I likskap med innsatsen for å sikre ei seriøs næring er dette likevel eit arbeid som framover vil krevje stor innsats og merksemd frå heile organisasjonen.

Oslo, 27. februar 2017

Harald Vaagaasar Nikolaisen
administrerande direktør

ARENDAAL POLITISTASJON

Med en politistasjon i nye, tidsmessige lokaler, kan politiet i Arendal utføre sine oppgaver på en mer effektiv måte. Politistasjonen er bygget som passivhus, med unik arkitektur og et kunstverk integrert i fasaden.

Arkitekt: Filter arkitekter
Foto: Trond Isaksen

2.

INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

Statsbygg er en statlig forvaltningsbedrift underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) med hovedformål å skaffe til veie og forvalte lokaler for statlige virksomheter i sivil sektor. Som statens sentrale kompetansemiljø innen bygg og eiendom iverksetter og gjennomfører Statsbygg Stortingets vedtatte politikk innenfor denne sektoren.

Statsbygg leverer tjenester innenfor tre hovedområder: eiendomsforvaltning, byggherre samt rådgivning og utredning. Statsbyggs eiendomsforvaltning omfatter forvaltning, drift og verdibevarende vedlikehold av bygg og eiendommer som inngår i den statlige husleieordningen. Som byggherre i statlig sivil sektor utvikler, planlegger og gjennomfører Statsbygg byggeprosjekter. Statsbygg er også rådgiver for statlige virksomheter i spørsmål om konseptvalg og arealstrategier, samt lokalisering og planlegging. Statsbygg gir råd ved inngåelse av leieavtaler i markedet, og sikrer og koordinerer statlige interesser i større eiendomsutviklingsprosjekter.

Av alle statens leiekontrakter er om lag 1/3 forvaltet av Statsbygg, om lag 1/3 er selvforvaltende og om lag 1/3 leies i privat marked. Statsbygg tilbyr byggherretjenester for om lag 2/3 av statens portefølje, og rådgivningstjenester for hele porteføljen.

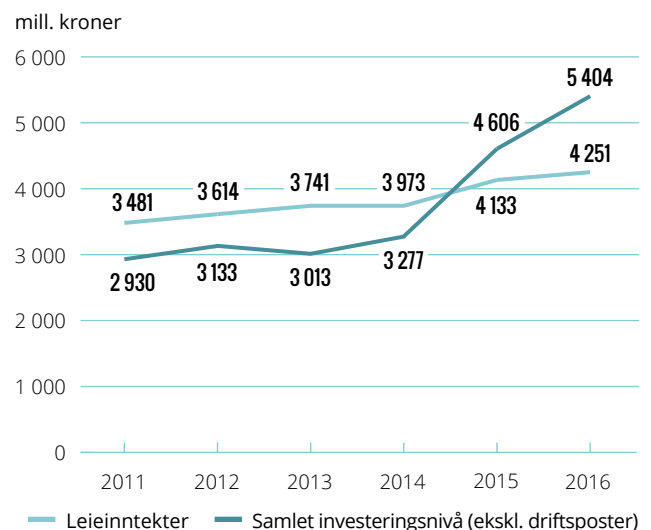
Statsbygg skal være et forbilde og bidra til å utvikle bransjen innenfor områder som SHA, seriøsitet, klima, sikkerhet og digitale løsninger. Statsbygg ivaretar statens interesser i kommunale reguleringsaker og har innsigelsesrett på vegne av staten etter plan- og bygningsloven.

KMD fastsetter mål og styringsparametere, og gir føringer for Statsbyggs virksomhet gjennom tildelingsbrevet og virksomhets- og økonomiinstruksen. Statsbyggs fire strategiske mål for perioden 2016-2020 støtter opp under disse.

- Vi gir kundene gode og fleksible lokaler
- Vi bidrar til effektiv arealbruk i staten
- Vi tar klimaansvar
- Vi former morgendagens bygge- og eiendomsnæring

Statsbygg er en stor innkjøper av varer og tjenester. Godt over 90 prosent av kostnadene i tilknytning til nybygg og rehabilitering er kontrahert etter konkurranse i markedet. For vedlikeholdet er tilsvarende tall tilnærmet 80 prosent. Dette gir et bredt samarbeid med hele BAE-næringen. Statsbygg har videre et aktivt samarbeid med bransjeorganisasjoner, utdanningsinstitusjoner og andre offentlige organisasjoner. Statsbygg samarbeider også med søsterorganisasjoner både i Norden og internasjonalt.

Utvikling i leieinntekter og samlet investeringsnivå

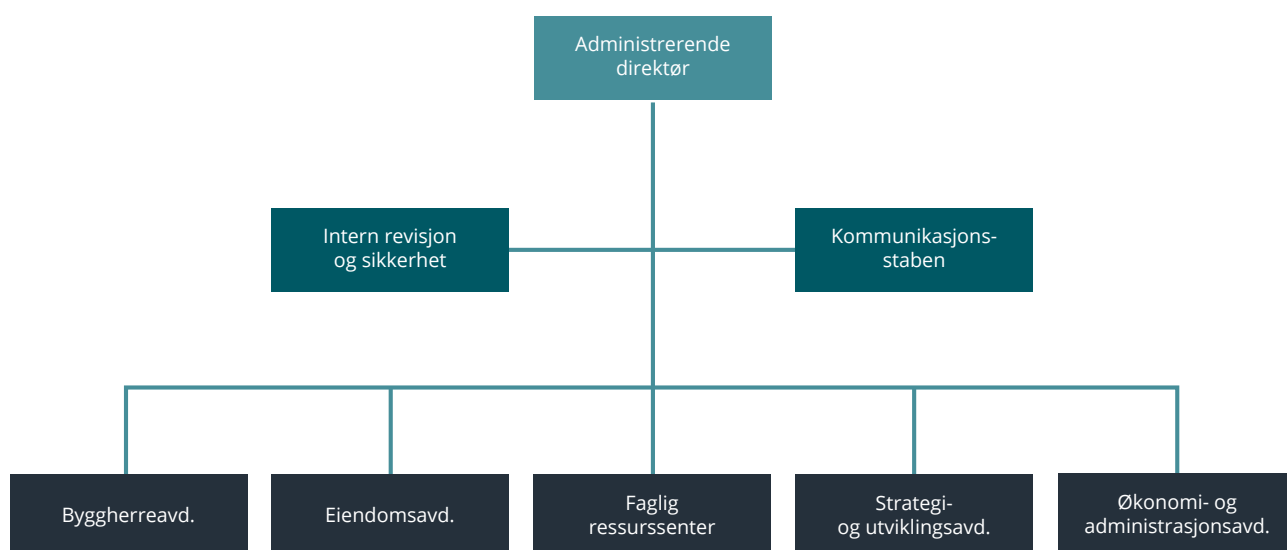
STATSBYGGS ORGANISASJON 2016

Foto: Trond Isaksen

Fra venstre: Byggherredirektør Synnøve Lyssand Sandberg, økonomi- og administrasjonsdirektør Marianne Nordby Fåln, eiendomsdirektør Frode Meinich, direktør faglig ressurscenter Jan Myhre, administrerende direktør Harald Vaagaasar Nikolaisen, kommunikasjonsdirektør Hege Njaa Aschim og strategi- og utviklingsdirektør Bjørne Grimsrud.

Det har ikke vært noen endringer i Statsbyggs toppledelse i 2016.

Fra 1.1.2017 er det gjort enkelte organisasjonsjusteringer og det er også to nye medlemmer i administrerende direktørs ledergruppe.

UTVALGTE HOVEDTALL SISTE TRE ÅR

(alle beløp i 1 000 kr med mindre annet er spesifisert)	2016	2015	2014
Bevilgning/forbruk			
Investeringer innenfor husleieordningen	3 443 911	2 977 790	2 246 372
Investeringer utenfor husleieordningen	1 959 740	1 628 069	1 030 590
Totalt investeringsnivå	5 403 651	4 605 859	3 276 962
Totalt forbruk (ekskl. kap. 2445 post 24)	5 845 500	5 049 711	3 716 171
Disponibel utgiftsbevilgning *	6 373 226	5 384 407	4 133 023
Disponibel inntektsbevilgning **	1 123 212	1 068 276	1 032 788
Husleieinntekter			
Husleieinntekter kap. 2445	-4 251 491	-4 132 763	-3 972 711
Eiendom			
Kjøp av eiendom	67 106	182 477	136 978
Kjøp av eiendom (antall)	8	8	11
Salg av eiendom	-104 985	-175 867	-181 232
Salg av eiendom (antall)	15	38	20
Antall forvaltede bygninger i inn- og utland	2 271	2 303	2 350
Brutto forvaltningsareal (mill. kvm)	2,8	2,8	2,8
Energibruk (kWh/kvm)			
Klimakorrigert og driftsnormert energiforbruk per kvm, ekskl. fengselsporteføljen	203	208	200
Klimakorrigert og driftsnormert energiforbruk per kvm, for fengselsporteføljen	270	259	288
Vedlikehold (kr/kvm)			
Vedlikehold per kvm kap. 2445	294	254	326
Vedlikehold per kvm kap. 531	161	336	314
Vedlikehold per kvm kap. 533	372	249	329
Vedlikehold per kvm samlet (alle kap.)	293	255	326
Byggeprosjekter			
Antall oppstartede prosjekter i byggefase (kurante / ordinære)	29	25	26
Antall ferdigstilte bygg (kurante / ordinære over 10 mill. kroner)	18	20	24
Rådgivningsoppdrag ***			
Antall oppstartede oppdrag	59	22	14
Antall ferdigstilte oppdrag	37	18	8
Ansatte			
Antall årsverk	901	883	852
Antall ansatte	929	908	877

* Kap. 2445 (ekskl. post 24), og samtlige poster under kap. 530, 531, 532, 533 og 534

** Kap. 3531, 3533, 5445 og 5446

*** Rådgivningsoppdrag omfatter samlet rådgivning leie i det private markedet og KVV-oppdrag der Statsbygg har totalansvar eller bidrar med delleveranser.

NØKKELTALL FRA ÅRSREGNSKAPET SISTE TRE ÅR

(alle beløp i 1 000 kr med mindre annet er spesifisert)	2016	2015	2014
Totalkapitalrentabilitet (%)	4,3 %	4,6 %	3,2 %
Driftsresultat i % av driftsinntekter	41,2 %	40,7 %	28,9 %
Driftsresultat i % av driftsinntekter inkl. bevilgningsinntekter	26,4 %	27,3 %	
Sum eiendeler	42 206 955	39 774 737	37 090 493
Rentebærende gjeld	4 275 359	3 151 276	2 669 537
Rentebærende gjeld i % av eiendeler	10,1 %	7,9 %	7,2 %
Reguleringsfond	378 033	164 245	224 040
Resultat til disponering	1 708 779	1 700 991	1 135 863
Driftskostnader kap. 2445	2 543 838	2 579 940	2 957 399
Driftsinntekter kap. 2445	4 324 774	4 348 712	4 158 958
Lønnskostnaders andel av driftsinntekter (%)	15,5 %	15,1 %	16,2 %

ÅRET 2016

JANUAR

TEKNOLOGIBYGGET ÅPNET

Arkitekter: Norconsult AS

Foto: Bent Raanes Sørensen

Det nye teknologibygget ved UiT Norges arktiske universitet ble åpnet. Teknologibygget samlokaliserte de teknologiske og realfaglige miljøene ved universitetet. I tillegg til undervisningsrom og auditorier, inneholder bygget laboratorier, verksteder og kontorer for fysikk-, realfag- og ingeniørutdanning.

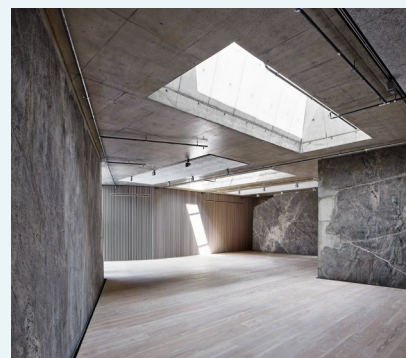

FEBRUAR

GULL AV GRÅSTEIN

Foto: Ken Opprann

Skiferen som skal kle det nye Nasjonalmuseet på Vestbanen i Oslo, skal gjennom en forvandling fra «grått til gull». I februar begynte Oppdal Sten å ta ut steinen som skal dekke fasaden på det nye museet, et arbeid som kommer til å ta halvannet år. I alt 2 500 kubikkmeter skifer skal brukes på fasaden med en totalvekt på 6 750 tonn.

MARS

NOMINASJON I BALESTRAND

Arkitekter: Askim/Llanto arkitekter

Foto: Ivan Brodey

Norsk Reiselivsmuseum i Balestrand ble nominert til Statens byggeskikkpris for 2016. Museet er sagt inn i grunnfjellet midt i idylliske Balestrand. Reiselivsmuseet ble etablert i 1986 og er det eneste i sitt slag i Norden.

APRIL

VINNEREN KÅRET

Illustrasjon: «Naust», AART architects

En enstemmig jury har kåret tre vinnere i den åpne plan- og designkonkurransen for nytt vikingtidsmuseum på Bygdøy. Førsteplassen gikk til AART architects fra Danmark for bidraget «Naust». Andreplassen gikk til JAJA Architects i samarbeid med Coast studio, med «Vikingetiden på ny» og tredjeplassen til Arkitekturfabrikken fra Trondheim med konseptet «Favn». Juryen har vurdert 111 bidrag, der ca. 90 av forslagene var fra skandinaviske arkitekter.

MAI

GRUNNSTEIN FOR NYTT NASJONALMUSEUM

Foto: Trond Isaksen

H.M. Dronning Sonja og H.K.H. Kronprinsesse Mette-Marit la ned grunnsteinen til det nye Nasjonalmuseet. Kunstner Tori Wrånes, med grunnsteinen i en sekk på ryggen, sang mens hun fløy over byggeplassen akkompagnert av rådhusklokkene. Da hun landet og tok grunnsteinsskrinet ut av sekken, ble hun møtt med ikke bare applaus, men også tuting fra båtene på Oslofjorden.

JUNI

EVENSTAD I PLUSS

Foto: Tove Lauluten

For første gang leverte Statsbygg strøm til nettet. Det skjedde på Høgskolen i Hedmark på Evenstad. I over to år hadde solcelleanlegget på «Låven» gitt lys og varme til studenter og ansatte ved Campus Evenstad. I 2016 kom anlegget for første gang på plussiden og kunne produsere strøm til strømmettet. Dette er også en milepæl for Eidsiva Energi, som for første gang mottok strøm fra en plusskunde.

JULI

730 STUDENTER

Foto: Statsbygg

Det var stor interesse for Summer Internship-programmet i Statsbygg. 730 studenter søkte seg til Statsbygg. 30 studenter fra utdanningsinstitusjoner over hele landet ble valgt ut og tilbrakte åtte uker i Statsbygg i sommer. Studentene får konkrete og varierte arbeidsoppgaver, tilbud om relevante kurs og besøk på våre eiendommer og byggeprosjekter. Programmet er en viktig rekrutteringskanal.

AUGUST

KAARSTAD-HUSET ÅPNET

Foto: Statsbygg

Statsbygg overleverte det rehabiliterte Kaarstad-huset til Høgskulen i Volda. Bygningen fra 1922 har bl.a. fått moderne ventilasjonsanlegg, nye radiatorer, brannsikring, ny belysning, nye himlinger og innvendige dører. Alle tekniske anlegg har fått moderne styring for å ta hånd om komfort og ENØK-tiltak.

SEPTEMBER

ÅPEN DAG FOR PUBLIKUM

Foto: Statsbygg/Torleif Kvinnesland

Som en del av Statsbyggs 200-årsjubileum ble publikum invitert inn i 40 utvalgte bygninger fra Nyrud politistasjon ved den russiske grensen i nord til Statsbyggs eget regionkontor, den gamle tollboden i Porsgrunn, i sør. Alt fra kongeboliger og kulturbygg til fengsler og tinghus til våre egne kontorlokaler ble åpnet. Totalt ønsket Statsbygg 11 200 publikummere velkommen.

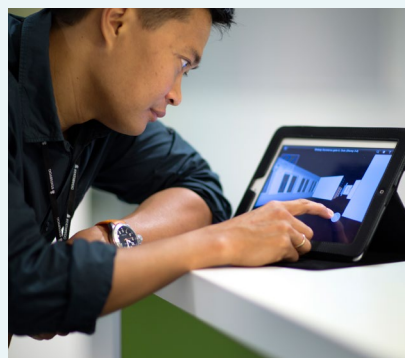

OKTOBER

REGJERINGSKVARTALET SKAL TEGNES

Illustrasjon: Nordic – Office of Architecture

Statsbygg valgte ut syv prosjekteringsgrupper til å delta i den tverrfaglige plan- og designkonkurransen for nytt regjerkvartal. Gruppene har fram til mai 2017 på å utarbeide sine løsningsforslag. En jury vil vurdere forslagene og kåre to-tre vinnere. Statsbygg vil deretter forhandle med vinnerne, og den gruppen som har det beste tilbudet samlet sett, tildeles prosjekteringskontrakt.

NOVEMBER

DIGIBYGG LANSERES

Foto: Trond Isaksen

Statsbygg lanserer Digibbygg, en satsing som vil innebære bruk av de beste digitale verktøyene på markedet for gjennomføring av nybygg og rehabiliteringsprosjekter. Dette betyr bl.a. en felles digital modell, i tillegg til at det vil utvikles konsepter som inneholder avansert bruk av sensorer, big data, fjernstyring og roboter i drift av eksisterende bygg. Målet med Digibbygg er å bygge billigere og raskere samt utvikle konsepter for mer effektiv drift.

DESEMBER

200-ÅRS DAGEN

Foto: Kilian Munch

Statsbygg markerte sitt 200-årsjubileum i 2016. Jubileet ble markert gjennom hele året med bl.a. en stafett fra Svalbard til Oslo, jubileumskonferanse, foredragsturne, Instagramkonkurranse, medarbeidersamling og Åpne hus.

TEKNOLOGIBYGGET, NTNU
Kalvskinnet

Det største ferdigstilte prosjektet i 2016 på 16 000 kvm BTA. Statsbyggs største totalentreprise noensinne.

Arkitekt: Slingstad Aamlid Arkitekter
Foto: Ragnar Hartvig

3.

ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

I kapittel 3 rapporteres det på krav og føringer gitt i tildelingsbrev og virksomhets- og økonomiinstruksen for Statsbygg.

Statsbygg har gjennomgående høy måloppnåelse for virksomhetsåret 2016. Hensynet til nye arbeidsformer, klima og krav til areal- og kostnadseffektivitet for staten har preget Statsbyggs aktiviteter. Statsbygg har ferdigstilt 18 byggeprosjekter, forvaltet 2 271 bygninger på til sammen 2,8 millioner kvm og fullført 37 rådgivningsoppdrag.

SHA har vært høyt prioritert, antallet skader er redusert og skadefrekvensen er halvert ift. 2015. Statsbygg har god kundetilfredshet også i 2016.

Statsbygg ble i 2016 godkjent som lærlingebedrift innenfor byggdrifterfaget. Det er ansatt fire lærlinger som har praksisplass i Regjeringskvartalet og på Folkehelseinstituttet, og arbeidet med å ansette lærlinger i alle regioner i 2017 er startet.

De samlede investeringene var 5,4 milliarder kroner, som er en vekst i investeringsvolumet på 17 prosent sammenliknet med 2015. Ved utgangen av 2016 var antall årsverk i Statsbygg 901, noe som er en økning på 2 prosent (18 årsverk) fra 2015. Økningen skyldes at organisasjonen har ansvar for flere store prosjekter i planleggings- og byggefase.

Dette er noen av effektene vi har oppnådd i 2016:

Rådgivningsoppdragene har resultert i kostnadsbesparelser for statlige virksomheter som leier i det private markedet.

Fossilt brensel som grunnlast er utfaset i alle Statsbyggs eiendommer, og klimagassutslippene er dermed redusert på disse eiendommene.

På Norges og Statsbyggs største byggeplass på NMBU Campus Ås har det vært et skadefritt år til tross for hektisk byggeaktivitet med syv kraner og opp til 200 folk i arbeid.

Gjennom kravene Statsbygg stiller i sine kontrakter og anskaffelser utvikles næringen innen SHA, seriøsitet og gjennomføringsmodeller.

29

Oppstartede byggeprosjekter

18

Ferdigstilte byggeprosjekter

2 271

Forvaltede bygninger

2,8

mill. kvm brutto forvaltningsareal

3.1 EIENDOMSFORVALTNING

Vesentlige forhold i 2016

Alle føringer og krav som departementet har stilt for eiendomsforvaltningen vurderes å være godt ivaretatt i 2016.

Statsbygg har ved utgangen av 2016 en godt vedlikeholdt eiendomsportefølje og kundetilfredshetsundersøkelsen viser at kundene generelt er godt fornøyd med Statsbyggs eiendomsforvaltning. Det er imidlertid fortsatt et stort vedlikeholdsetterslep i fengselsporteføljen, noe som gjør driftssituasjonen lite forutsigbar. I enkelte fengsler er det fare for stenging av soningsplasser. Statsbygg har innenfor ordinær ramme for 2016 prioritert vedlikehold i fengslene med om lag 91 millioner kroner, i tillegg til 115 millioner kroner som var øremerket ekstraordinært vedlikehold ved fengslene.

Gjennom å ta i bruk et nyutviklet forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdssystem (FDV-system) for eiendomsporteføljen har Statsbygg i 2016 effektivisert og forenklet en rekke arbeidsprosesser og oppgaver. Systemet gir bedre styringsinformasjon for beslutninger bl.a. innen energiledelse, miljø og verdibevarende vedlikehold. Systemet er også et planleggings- og internkontrollverktøy og inneholder en energimodul som registrerer strøm, fjernvarme, bioenergi, olje, gass mv. samt utslippsdata (CO₂ mv.). Energimodulen vil bli tatt fullt i bruk fra 2017.

Tiltakspakken for sysselsetting utgjorde 130 millioner kroner i 2016. Av disse er 100 millioner kroner benyttet til ordinært vedlikehold, 20 millioner kroner er knyttet til kulturhistoriske eiendommer og 10 millioner kroner til kongelige eiendommer.

Ordinær eiendomsportefølje

Krav:

- *Driftskostnad per kvm skal ikke overstige 110 kroner for ordinær portefølje.*
- *Forvaltningsareal per driftsansatt skal være minimum 8 100 kvm for ordinær portefølje.*
- *Klimakorrigert og driftsnormert energibruk skal ikke overstige 200 kWh/kvm for ordinær portefølje.*

Styringsparameter	2016	2015	2014
Driftskostnader per kvm	104 ●	113 ●	107 ●
Antall kvm forvaltningsareal per driftsårsverk	8 248 ●	8 322 ●	8 260 ●
Klimakorrigert og driftsnormert energibruk, kWh/kvm	203 ●	208 ●	200 ●

Statsbygg har de siste årene hatt økt fokus på å redusere driftskostnadene gjennom effektivisering av arbeidsoppgaver, innføring av støttesystemer og felles praktisering av rutiner og regelverk. Driftskostnader per kvm for 2016 viser at den positive utviklingen fortsetter fra 2014. Driftskostnader for 2015 viste dog en økning i forhold til 2014, men dette skyldes at 2015 var et år med mye ekstraordinær innsats, bl.a. innføring av et nytt FDV-system som krevde interne ressurser til utvikling og opplæring. Det ble også brukt store ressurser til å bistå UDI i arbeidet med å skaffe potensielle lokasjoner til innkvartering av flyktninger. For 2016 er man tilbake til et mer normalt driftsår, med en positiv utvikling på driftskostnadene.

Forvaltningsareal per driftsårsverk har mindre variasjoner fra år til år som følge av endringer i den ordinære porteføljen.

Fra og med 2015 har Statsbygg innført et nytt system for registrering av energi. Det betyr at resultatene for 2016 på hhv. 203 kWh/kvm for ordinær portefølje og 270 kWh/kvm for fengselsporteføljen ikke er sammenlignbare med tidligere års resultater eller måltallene satt i tildelingsbrevet for 2016. Måltallene i tildelingsbrevet for 2017 er justert iht. ny metodikk. Dette gjelder både ordinær portefølje og fengselsporteføljen.

Fengselsporteføljen

Krav:

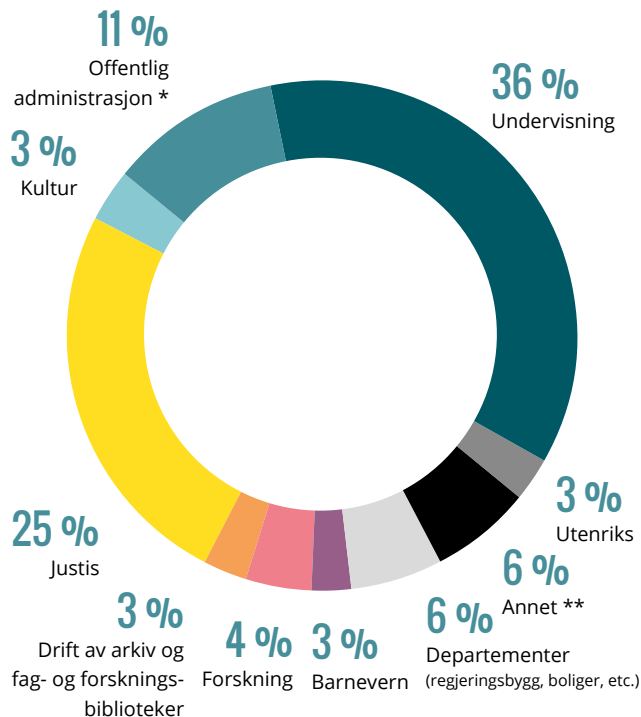
- *Driftskostnad per kvm skal ikke overstige 105 kroner for fengslene.*
- *Forvaltningsareal per driftsansatt skal være minimum 6 700 kvm for fengslene.*
- *Klimakorrigert og driftsnormert energibruk skal ikke overstige 290 kWh/kvm for fengslene.*

Styringsparameter	2016	2015	2014
Driftskostnader per kvm for fengslene	92 ●	105 ●	101 ●
Antall kvm forvaltningsareal per driftsårsverk for fengslene	6 702 ●	6 671 ●	6 752 ●
Klimakorrigert og driftsnormert energibruk for fengselsporteføljen, kWh/kvm	270 ●	259 ●	288 ●

Den tekniske tilstanden i fengselsporteføljen gjør driftssituasjonen meget uforutsigbar. Det har derfor over flere år vært nødvendig med en rekke ekstraordinære tiltak, både for å kunne opprettholde forsvarlig drift og for å hindre stenging av fengsler. Samtidig har Statsbygg de siste årene arbeidet med på å effektivisere driften og redusere driftskostnadene, noe som vises i en nedgang fra 2015 til 2016.

Forvaltningsareal per driftsårsverk ligger stabilt på et nivå rundt 6 700 kvm, med mindre variasjoner fra år til år som følge av endringer i fengselsporteføljen.

Statsbyggs forvaltede kvadratmeter fordelt på sektor

* Vegvesenet, DSS, Statsped, Tollvesenet etc.

** Arbeid og velferd, geologiske undersøkelser, helse og omsorg, kongelige eiendommer, kirken, andre statlige selskaper/bedrifter, kommune/kommunale selskaper, private selskaper/org. og andre, mindre kontrakter

Vedlikeholdsarbeid og tilstandsgrad

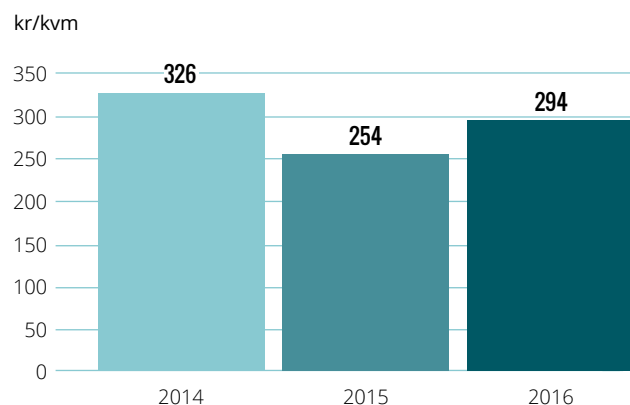
Krav: Statsbygg skal innenfor eksisterende økonomiske rammer prioritere vedlikeholdstiltak i fengslene. Arbeidet med å redusere vedlikeholdsetterslepet i fengslene videreføres og styrkes i 2016. Gjennomført vedlikeholdsarbeid omtales med opplysninger om tilstandsgrad.

Statsbygg følger en strategi for verdibevarende og forebyggende vedlikehold. Målinger viser at Statsbyggs portefølje med unntak av fengselsporteføljen har en gjennomsnittlig tilstandsgrad som ligger rundt TG 1, der det ved TG 0 ikke er avvik og TG 3 benyttes på eiendommer som har store eller alvorlige avvik.

Teknisk tilstandsgrad for fengslene ligger lavere med et snitt vurdert til 1,7, og et anslått vedlikeholdsetterslep på 3,9 milliarder kroner. Oppgraderingsbehovet for fengslene beregnet i kroner per kvm er redusert, hvilket indikerer at de mest akutte og kritiske tiltakene er blitt utbedret først.

Statsbygg brukte 808 millioner kroner på vedlikehold¹ i 2016. Dette er 14 prosent høyere enn i 2015, noe som skyldes at Statsbygg mottok tiltakspakke midler for sysselsetting til vedlikehold. Fordelt på eiendomsmassen gir dette et vedlikeholds nivå i 2016 på 293 kroner per kvm. Vedlikeholdet utgjorde 253 kroner per kvm for ordinære eiendommer og 544 kroner per kvm for fengslene.

Vedlikeholdskostnader siste tre år (kr/kvm) for kap. 2445 Statsbygg

Eiendommer på Svalbard

Krav: Fra 2016 innlemmes ytterligere eiendommer på Svalbard i den statlige husleieordningen. Målet er å profesjonalisere driften og styrke vedlikeholdet. Statsbygg skal legge til rette for et verdibevarende vedlikehold av eiendommene.

Fra 1. januar 2016 ble eiendommene på Svalbard som tidligere var budsjettert over Svalbardbudsjettet, innlemmet i den statlige husleieordningen. Det var ulik tilstandsgrad på eiendommene, og spesielt hadde boligmassen et betydelig vedlikeholdsetterslep. Innlemming av eiendommene i Statsbyggs husleieordning og 10 millioner kroner ekstra midler i regjeringens tiltakspakke, har ført til at Statsbygg er i gang med å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på disse eiendommene, spesielt boligene. Statsbygg ser nå på muligheten for å bygge flere nye boliger for å dekke det økte boligbehovet fra leietakerne og for å erstatte boliger som viser seg å ligge i et skredutsatt område.

Som del av statens strategiske satsing med å opprettholde norsk tilstedeværelse og et levende familiesamfunn på Svalbard, er det i 2016 også ferdigstilt en campusutviklingsplan for Longyearbyen.

¹ Vedlikehold på kap. 2445, inkl. påkostninger post 45.2 samt vedlikehold på kap. 531 eiendommer til kongelige formål og kap. 533 eiendommer utenfor husleieordningen.

Flyktningestrømmen til Europa og Norge

Krav: *Flyktningestrømmen til Europa og Norge var ekstraordinær i 2015. Å sikre allerede ankomne asylsøkere akseptable boforhold i 2016 og framover blir en viktig oppgave.*

Statsbygg har på oppdrag fra Justisdepartementet (JD) bistått Utlendingsdirektoratet (UDI) med å huse asylsøkere. Den tidligere Høgskolen i Kongsberg ble omgjort til mottak for 1 000 personer. I tillegg ble det søkt etter tomter i ca. 25 kommuner for etablering av beredskapsbrakker. Arbeidet resulterte i en rapport til JD der 12 tomter ble utredet mht. kostnader, fremdrift og virkninger for kommunal økonomi. Statsbyggs eiendom på Norbybråten ble også utredet for å brukes til teltleir.

Universell utforming

Krav: *Eksisterende bygningsmasse skal være universelt utformet innen 2025 (fengsler unntatt).*

Arbeidet med universell utforming (uu) går i henhold til plan. Det er i 2016 brukt ca. 60 millioner kroner av vedlikeholds-midlene til universell utforming i 56 bygg, tilsvarende omlag 200 000 kvm. Dette er ett bygg mer enn opprinnelig planlagt. Det gjenstår å gjennomføre uu-tiltak på i overkant av 400 bygninger med et areal på totalt 780 000 kvm.

Kulturminnevern

Krav: *Forvaltningen av de kulturhistoriske eiendommene må være basert på høy faglig kompetanse og skje i et nært og konstruktivt samarbeid med kulturminnemyndighetene.*

Statsbygg har ca. 120 eiendommer som er klassifisert som kulturhistoriske eiendommer (KHE). Statsbygg utfører daglige forvaltning-, drift- og vedlikeholdsarbeider i tråd med kulturminnefaglige forutsetninger på disse eiendommene. For å oppnå dette må det være et godt samarbeid mellom driftsteknikere, forvaltere, interne kulturminnerådgivere og vernemyndigheter. Dette sikres gjennom forvaltningsplaner som Statsbygg har utarbeidet 26 av i 2016. Fra 2008 til og med 2016 er det ferdigstilt totalt 100 forvaltningsplaner. Statsbygg har et nært samarbeid med Riksantikvaren. Det gjennomføres månedlige koordineringsmøter hvor utfordringer og søknadspåtlige tiltak blir tatt opp og behandlet. I 2016 har det vært 11 møter og 55 saker er behandlet.

Miljø/klima og energibruk i eiendomsforvaltningen

Krav: *Statsbygg skal jobbe systematisk med å holde energibruken i statens lokaler på et lavt nivå. Statsbygg skal arbeide for en økning i antall avtaler med sine leietakere om lønnsomme og energieffektive investeringer, der reduserte energiutgifter går til å finansiere investeringene.*

Statsbygg har fått på plass 25 «grønne avtaler» i 2016. Investeringene i ENØK-tiltak er økt sammenlignet med tidligere år og utgjorde i 2016 om lag 23 millioner kroner. Statsbygg er opptatt av energiledelse og energioppfølging, og er i ferd med å ferdigstille en ny energimodul til sitt FDV-system.

Statsbygg har også gjennomført flere forbildeprosjekter på lokal fornybar energiproduksjon. Blant sentrale prosjekter er sol til oppvarming av tappevann ved flere fengselseiendommer, flisfyrte gassfiseringsanlegg ved Campus Evenstad og solcellepaneler ved bl.a. Oslo tinghus, NTNU Teknologibygget og Campus Evenstad. Videre er det etablert ladestasjoner for elbil og sykkelparkeringer ved flere eiendommer.

Utfasing av fossilt brensel, R22 og radon

Krav: *I bygninger som Statsbygg forvalter skal bruken av fossilt brensel som grunnlast (hovedenergikilde) fases ut innen utgangen av 2016.*

Statsbygg har faset ut alle anlegg med fossilt brensel som grunnlast. Totalt er fossil olje faset ut ved 25 anlegg, noe som innebærer at Statsbygg siden 2014 har halvert sine utslipp av CO₂ fra fossile energibærere i eiendomsdriften. I tillegg til dette er fossil olje som spisslast erstattet med fornybar energi ved 10 anlegg. Til sammen har utfasing av fossil olje i Statsbygg medført en årlig CO₂-reduksjon på ca. 2 000 tonn. I 2016 ble det benyttet i underkant av 15 millioner kroner til utfasing av olje som grunnlast og spisslast.

Som ledd i utfasing av kuldemedier R22 ble det benyttet 23,5 millioner kroner til utfasing ved seks eiendommer. Samtlige anlegg er da utfaset. Statsbygg startet i 2015 opp arbeidet med systematisk kartlegging av radonforekomsten på eiendommene. Etter planen skal alle aktuelle eiendommer være kartlagt innen utgangen av 2019.

Tilfredse brukere

Krav: *Statsbygg skal måle brukertilfredshet på området eiendomsforvaltning. Målet er at samlet brukertilfredshet (KTI) skal være minst på nivå med forrige undersøkelse.*

Den samlede kundertilfredsheten for eiendomsforvaltningen er 71. Dette er en framgang på ett indekspoeng siden forrige undersøkelse. Kundertilfredshetsundersøkelsen viser at kundene er meget godt fornøyde med kvaliteten på Statsbyggs leveranser innen eiendomsforvaltning. Kundene uttrykker tilfredshet med Statsbyggs evne til å innfri kundens forventninger, driftspersonellens tilgjengelighet, oppfølging som avtalt og evne til å forstå kundenes nåværende og fremtidige behov. Kundene er videre godt fornøyd med at Statsbygg er pådriver for miljøvennlige og energieffektive løsninger og tilrettelegging for tilgjengelighet (uu) i byggene de leier.

3.2 BYGGHERRE

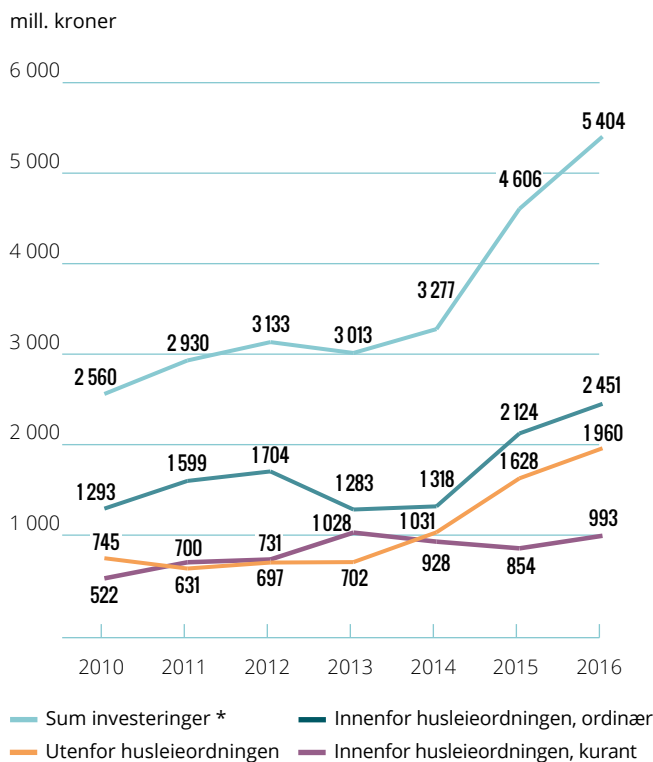
Vesentlige forhold i 2016

Alle føringer og krav som departementet har stilt for byggherre- virksomheten vurderes å være godt ivaretatt i 2016.

I 2016 pågikk det 66 byggeprosjekter i tidligfase og 58 prosjekter i gjennomføringsfase, hvorav 18 ble avsluttet. Av de ferdigstilte prosjektene var ett prosjekt utenfor husleieordningen og 17 innenfor husleieordningen, hvorav 14 var kurantprosjekter. De 18 ferdigstilte prosjektene hadde en samlet forventet slutt-kostnad på 2,07 milliarder kroner. I porteføljen har Statsbygg fire prosjekter med styringsramme over 1 milliard kroner.

Samlet investeringsnivå var i 2016 på 5,4 milliarder kroner. Av investeringene er om lag 1 milliard kroner knyttet til kurantprosjekter, om lag 2,5 milliarder kroner knyttet til ordinære prosjekter innenfor husleieordningen og om lag 2 milliarder kroner knyttet til investeringer utenfor husleieordningen. Dette er det høyeste investeringsnivået Statsbygg har hatt. Av prosjektene i gjennomføringsfase er om lag 50 prosent nybygg og om lag 25 prosent rehabilitering. Resterende er tilbygg og brukerutstørsprosjekter. Til sammen har pågående prosjekter et samlet bruttoareal på om lag 270 000 kvm. Campus Ås og Prosjekt nytt Nasjonalmuseum er de to absolutt største byggeprosjektene, både når det gjelder investeringsnivå og i antall kvadratmeter.

Investeringer 2011-2016

* Samlet investeringsnivå i perioden 2011-2016 (inkl. postene 30-49)
Kap. 2445 ekskl. post 24 = innenfor husleieordningen, kap.
530/531/532/533/534 ekskl. driftsposter = utenfor husleieordningen

Statsbygg avsluttet rehabiliteringen av Urbygningen for NMBU på Ås, som er vernet i verneklasse 1, og som ble tilbakeført til opprinnelig standard. Nå fungerer det som et moderne undervisningsbygg og oppfyller kravene til universell utforming.

Statsbygg har i 2016 lyktes med å levere bygg som svarer til statens behov innenfor en rekke ulike formål. Statsbygg har pågående prosjekter i alle landets 19 fylker, samt på Svalbard. I tillegg pågår det ni prosjekter utenfor Norge. Kunnskapsdepartementet er den største oppdragsgiveren, med 35 bestilte prosjekter. Justisdepartementet er nest største oppdragsgiver, med 15 bestilte prosjekter.

Det har ikke vært hendelser med alvorlig personskader på våre byggeplasser i 2016.

Kostnader og gjennomføringstid i byggeprosjekter

Krav: Samlet sluttkostnad for porteføljen av ferdigstilte prosjekter siste fem år skal ikke overstige samlet styringsramme.

Styringsparameter	Gj.snitt siste 5 år	2016	2015	2014	2013	2012
Sluttkostnad delt på styringsramme	0,97 ●	1,02	1,00	0,92	0,93	1,00

Kravet til samlet forventet sluttkostnad for porteføljen (gjennomsnitt siste fem år) i forhold til styringsrammen er oppfylt i 2016 med en indikator på 0,97. Av de ferdigstilte prosjektene har seks prosjekter gått over styringsrammen. Dette gjelder Kongsvinger fengsel, nytt administrasjonsbygg ved Høgskolen i Hedmark på Evenstad, NMBU Urbygningen, Eidsvoll ungdomsenhet, kai i Skålevik ved Høgskolen i Bergen og gymsalen ved Høgskolen i Stord/Haugesund Rommetveit. To av prosjektene, NMBU Urbygningen og nytt administrasjonsbygg ved Høgskolen i Hedmark på Evenstad, gikk over opprinnelig kostnadsramme. NMBU Urbygningen er et ordinært prosjekt utenfor husleieordningen, mens de øvrige prosjektene med avvik er kurantprosjekter.

Forventet sluttkostnad ift. styringsramme for samlet portefølje siste fem år

Kurantprosjekter	0,99
Ordinære prosjekter innenfor husleieordningen	0,94
Ordinære prosjekter utenfor husleieordningen	0,99
Statsbygg totalt	0,97

Krav: Byggeprosjektene skal ferdigstilles til det tidspunkt (målt pr. halvår) som framgår av styringsdokumentet da byggebevilgningen forelå.

Av 18 prosjekter som ble slutført i 2016 var det forsinkelse knyttet til følgende to prosjekter:

- Gymsal ved Høgskolen i Stord/Haugesund Rommetveit var avtalt ferdigstilt 1. halvår 2016, mens faktisk ferdigstillelse av prosjektet ble 2. halvår 2016.
- Kai i Skålevik ved Høgskolen i Bergen var avtalt ferdigstilt 1. halvår 2016, mens faktisk ferdigstillelse av prosjektet ble 2. halvår 2016.

Se også vedlegg 1 for fullstendig oversikt over ferdigstilte bygg 2016.

Krav: Statsbygg skal jobbe for kortere gjennomføringstid og økt kostnadseffektivitet i statens byggeprosjekter.

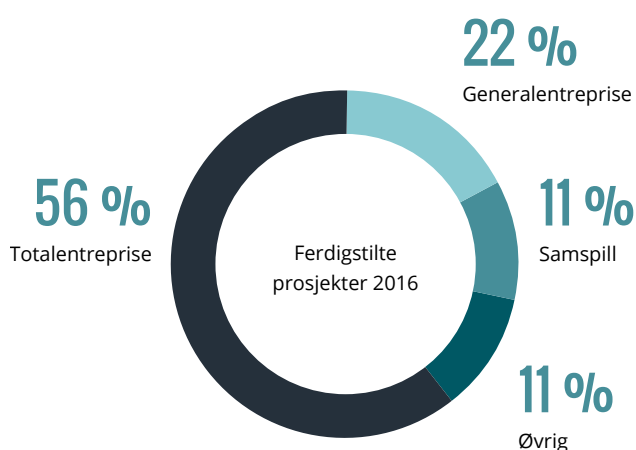
KMD har sammen med Statsbygg utviklet en veileder for kostnadsstyrt prosjektutvikling som er tatt i bruk i aktuelle prosjekter over 300 millioner kroner, «Styring av store statlige byggeprosjekter i tidligfase». Veilederen skal bidra til bedre kostnadsstyring i prosjektene. Statsbygg har i 2016 videreutviklet sin prosjektmodell hvor utrednings- og avklaringsfasen i begynnelsen av prosjektene er en av de sentrale endringene. Hensikten er å forstå behovet og sikre felles forståelse av oppdragets mål, rammer og forutsetninger. Det er også utviklet en egen avslutningsfase som skal sikre systematisk ferdigstillelse og god overlevering til bruker.

Erfaring fra bruk av modulløsninger ved Politiets utlendingsinternat på Trandum og fengslene Ullersmo og Eidsberg viser at prosjekterings- og byggekostnader kan reduseres ved standardisering og industriell produksjon. I FoU-prosjektet Speed Up er tidsbruk kartlagt for å få mer innsikt i faktisk tidsbruk i ulike faser. Statsbygg har gjennomført to pilotprosjekter som viser at i tidlige faser på mindre kurantprosjekter kan interne prosesser gjennomføres raskere. Erfaringene herfra er implementert i Statsbyggs nye prosjektmodell.

Statsbygg legger vekt på å være innovative i bygganskaffelsen, særlig gjennom å sørge for at entreprenørkompetansen integreres i tidlig prosjektutvikling og planlegging der det er hensiktsmessig. For å sikre dette har Statsbygg forenklet kravdokumenter og i større grad basert seg på funksjonsbeskrivelser.

Statsbyggs anskaffelser i arbeidet med administrasjonsbygget på Evenstad har ført til leveranser av nye og innovative løsninger innenfor miljø og klima, som har gjort bygget til ett av Europas ledende miljøbygg. Statsbygg benytter videre LEAN i flere prosjekter for å skape god flyt og bedre samhandling. Kunst- og designhøgskolen i Bergen har som første byggeprosjekt i Norge benyttet LEAN både i planleggings- og gjennomføringsfase. Statsbygg benytter også i økende grad samspill og totalentrepriser for entreprisekontrakter i bygge- og rehabiliteringsprosjekter for å oppnå kostnadseffektive prosesser.

Entrepriskontrakter

Krav: Statsbygg skal gi råd om lokalanskaffelser til statlige virksomheter. Det gjelder statlige byggeprosjekter i tidlig fase, prosjektering og gjennomføring.

Statsbyggs nye prosjektmodell legger økt vekt på utredningsfase/konsept, avklaring og utvikling (tidlige faser). Dette bidrar til at Statsbygg er en profesjonell rådgiver for staten innen lokalanskaffelser, også når det gjelder byggeprosjekter. De nye arealkravene til statlige virksomheter som er definert i bygge- og leieinstruksen med tilhørende veileder for styring av store statlige byggeprosjekter, legges til grunn i Statsbyggs rådgivning.

Digitale løsninger i prosjektgjennomføringen

Krav: Statsbygg skal benytte digitale løsninger i prosjektgjennomføringen.

Byggeprosjektene i Statsbygg benytter «Bygningsinformasjonsmodeller» (BIM) der det er hensiktsmessig og på et nivå som er tilpasset det enkelte prosjekt. Ved NTNU Gjøvik N-bygget er Statsbygg i gang med et pilotprosjekt på bruk av robotteknologi i utførelse av boring i himlingsoppheng, ventilasjonskanaler og andre tekniske føringer. Roboten skal styres i sin helhet av informasjon fra BIM-modellen og bruker støvavsug som minimerer støvutslipp. Dette vil gi effekter på sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA), rent bygg og fremdrift, i tillegg til at en unngår arbeider i høyden. Den nye teknologien bidrar til færre feil og bedre kvalitet under utførelsen.

I prosjektet på Campus Ås benyttes webhotell hvor en har bygd opp digitale arbeidsflyter for bl.a. endringshåndtering. Dette skaper bedre transparens og effektiviserer prosesser. Erfaringene vil overføres til andre prosjekter. Statsbyggs prosjektstyringsverktøy er etablert med grensesnitt mot en rekke andre systemer i Statsbygg, slik at data kan registreres bare én gang og informasjon gjenbrukes.

Kompetanse på sikring av bygninger

Krav: Statsbygg skal ha god kompetanse på sikring av bygninger.

Statsbygg har i 2016 styrket bemanningen på de sikkerhetsgraderte prosjektene, og det legges ned betydelige ressurser for å sikre at disse gjennomføres i tråd med gjeldende regelverk i sikkerhetsloven. Statsbygg jobber tett med Nasjonalt kompetansesenter for sikring av bygg (Forsvarsbygg). Statsbygg innehar god bestillerkompetanse for å sikre riktig innkjøp av tjenester og leveranser for å ivareta oppdragsgivernes krav til sikkerhet. Statsbygg har også bidratt inn i arbeidet med å utarbeide en ny standard for NS5834 Planlegging av sikringstiltak.

Seriøsitet i byggebransjen

Krav: Statsbygg skal jobbe for økt seriøsitet i bygningsbransjen.

Statsbygg inngikk i 2016 avtale med Skatteetaten om kontroller for å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Avtalen er nå utvidet til å omfatte hele Statsbyggs virksomhet. Den omfatter skatteopplysninger i sanntid, taushetsbelagte opplysninger, og byggeplasskontroller på utvalgte prosjekter utført av Skatteetaten.

Da Skatt Øst gjennomførte kontroll på Campus Ås høsten 2016, ble det ikke avdekket avik innenfor skatter og avgifter. Dette indikerer at avtalen virker preventivt mot useriøsitet. Ved å innhente opplysninger og samarbeide med Skatteetaten i forkant og underveis i kontrakten, krympes handlingsrommet for de useriøse aktørene. Det er også etablert en intern tverrfaglig seriøsitetsgruppe som skal bistå alle avdelinger i Statsbygg for å håndtere komplekse saksfelt som krysser flere fagområder.

Statsbygg stiller strenge krav til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA). Antall skader er redusert og skadefrekvensen er halvert fra 2015 til 2016, samtidig som det er arbeidet ca. 700 000 timer mer i 2016. Det er gjennomført 46 SHA-inspeksjoner i 2016, tilsvarende to inspeksjoner per byggeplass per år. De skjerpede kontraktbestemmelsene om bl.a. bruk av lærlinger og fagarbeidere som ble innført i 2015, er nå implementert.

Statsbygg har gjennom 2016 vært bidragsyter på viktige utviklingsarenaer innen bygg- og anleggsnæringen som Bygg 21, Prosjekt Norge, LEAN Construction Norge, Næringslivsringen og Charter for en skadefri bygg- og anleggsnæring, der administrerende direktør i Statsbygg har vært leder i to år frem til juni 2016. Statsbygg utvikler fremfor alt bransjen gjennom innovative anskaffelser i prosjektene, beste prosjektpraksis i sitt styringssystem og krav til tekniske, bygningmessige og arkitektoniske løsninger.

Miljø/klima og energibruk i byggeprosjekter

Krav: I byggeprosjektene skal beregnet energibruk tilfredsstillende nye krav i TEK10 som gjelder fra 1. januar 2016, kunngjort 17. november 2015. Statsbygg skal tilfredsstillende kravene fra og med 2016, uten overgangsordning.

Alle nybyggprosjekter som er igangsatt i 2016 oppfyller kravene i TEK10. Prosjektene fordeler seg i all hovedsak på nesten nullenerginivå og passivhusnivå. Av de ferdigstilte byggeprosjektene er fem på passivhusnivå, og fire oppnår energimerke A. Samlet ble klimagassutslipp redusert med åtte prosent i ferdigstilte prosjekter sammenlignet med referanseprosjekt.

Krav: Statsbygg skal prioritere miljøvennlige materialer, arealeffektivitet og en lokalisering som gir lav miljøbelastning fra ansattes og besøkendes reiser til og fra lokalene.

Klimagassberegningene i byggeprosjektene benyttes til å stille krav til de materialene som bidrar med størst klimagassutslipp. Dette har ført til krav om lavkarbonbetong på Prosjekt nytt Nasjonalmuseum og i det nye teknologibygget ved NTNU på Kalvskinnet som ble ferdigstilt i 2016. En annen måte å redusere klimabelastningen fra materialbruk på er å endre materialbruk til tre. Mange prosjekter har samlet inn dokumentasjon på at trevirke som benyttes er sertifisert etter de bærekraftige skogbruksstandardene PEFC eller FSC. Det nye administrasjonsbygget på Evenstad som Statsbygg ferdigstilte i 2016, har en konstruksjon av massivtre der også isolasjonen i ytterveggene består av et treprodukt, cellulosefiber.

Tilfredse brukere

Krav: Statsbygg skal måle brukertilfredshet på området byggherrevirksomhet. Målet er at samlet brukertilfredshet (KTI) skal være minst på nivå med forrige undersøkelse.

Den samlede kundetilfredsheten for byggherrevirksomheten er 68. Dette er en fremgang på ett indekspoeng sammenlignet med forrige undersøkelse. Kundene uttrykker tilfredshet med løsningsorienteringen i byggeprosjekter og kvaliteten på leveransene. I tillegg oppfattes Statsbygg som pålitelig, med evne til å følge opp og være tilgjengelige for kunden.

3.3 RÅDGIVNING

Vesentlige forhold i 2016

Alle føringer og krav som departementet har stilt for rådgivningsfunksjonen vurderes som godt ivare tatt i 2016.

Formålet med Statsbyggs rådgivningstjeneste er bl.a. å bidra til effektiv arealbruk i staten og å lage gode beslutningsgrunnlag for leie- og byggeprosjekter, konseptvalg og lokalisering. Statsbygg har i 2016 tilbudt slike tjenester både til departementer og etater, til leietakere ved Statsbyggs eiendommer og til statlige leietakere i det private markedet. Det har vært en økende etterspørsel etter alle Statsbyggs rådgivningstjenester i 2016 og særlig etter rådgivning om leie av lokaler i markedet, der oppdragsmengden nesten er tredoblet fra 2015. Resultatene viser betydelige besparelser i leiekostnader, arealbruk og energibruk for brukerne.

Som følge av endringer i bygge- og leieinstruksen, veileder om kostnadsstyring i tidligfase og føringer om areal-effektivisering, er det ventet en fortsatt økning i etterspørselen etter Statsbyggs rådgivningstjenester i 2017. Databasen over statens lokaler, som er under utvikling, er et vesentlig verktøy for det videre arbeidet.

Rådgivning arealstrategier og effektiv arealbruk

Krav: Statsbygg skal tilby rådgivning om arealstrategier og effektiv arealbruk på sektor- og departementsnivå.

Rådgivningstjenestene bidrar til å lage gode beslutningsgrunnlag i tidligfase av statlige investeringer, der riktig behovsforståelse sett i forhold til samfunnsutvikling står sentralt. Statsbygg har i 2016 utarbeidet en metodikk som ivaretar både økonomiske, samfunnsmessige og miljømessige mål i et langsiktig perspektiv.

Det har vært en økt etterspørsel etter rådgivning om arealstrategier innen universitets- og høgskolesektoren (UH), bl.a. som følge av Kunnskapsdepartementets føringer overfor de sammenslåtte institusjonene om overordnede planer og effektiv arealbruk.

I 2016 er det arbeidet med fem slike prosjekter: arealstrategi Kjølvs Egelands hus, mulighetsstudie Høgskolen i Innlandet (INN) Lillehammer, arealkartlegging INN Hamar, arealkartlegging INN Rena og arealbehovsutredning etter KS1 Tromsø museum. Statsbygg har også ferdigstilt to campusplaner og igangsatt tre nye, der både arealutnyttelse og planforhold utredes.

I konseptvalgutredningsprosessene (KVU) gjennomføres lokaliseringsanalyser på et overordnet og konseptuelt nivå med anbefaling om prinsipper for lokalisering. Effektiv arealbruk legges til grunn som prinsipp i analyser av areal og funksjoner. I 2016 er det levert fire KVUer: Tullinløkkaområdet, Marine FoU-virksomheter i Bergen, tinghus i Stavanger og tinghus i Bergen. I tillegg har Statsbygg bl.a. hatt en delleveranse til KVU for politihus i Bergen, utført en kostnadsvurdering for Campus NTNU og gjort en arealbehovsutredning for Tromsø museum etter KS1. Statsbygg har også gjennomført en lokaliseringsanalyse for fengsler i Agder.

Rådgivning leie av lokaler i markedet

Krav: Statsbygg skal gi råd om lokalanskaffelser til statlige virksomheter. Det gjelder leie av lokaler i markedet. Statsbygg skal gjennom sin rådgivning bidra til at staten prioriterer innleie av bærekraftige og energieffektive lokaler. Statsbygg skal i sin rådgivning vektlegge lokalenes fleksibilitet, arealeffektivitet, miljøkvaliteter og en beliggenhet som reduserer miljøbelastningen fra ansattes og besøkendes reiser til og fra lokalene.

Årlig leier staten lokaler for mange milliarder kroner, og det er et stort potensiale for effektivisering av leieforholdene. Statsbyggs rådgivning vektlegger mulighetene som ligger i relokalisering, nye arbeidsformer, forbedret samarbeid og effektivisering i tjenesteproduksjonen. Omfanget av leieforholdene i Statsbyggs oppdragsportefølje i 2016 utgjør om lag 4 milliarder kroner i et tiårsperspektiv. Det skal anskaffes lokaler for over 80 000 kvm BTA, der 4 500 statsansatte skal jobbe i lokaler som understøtter de oppgaver og tjenester som produseres på en mer effektiv måte. Det er forventet at dette vil kunne gi en besparelse for staten på om lag én milliard kroner over en tiårsperiode, tilsvarende om lag 1/4 av dagens kostnadsnivå.

For statlige virksomheter som leier i privatmarkedet har Statsbygg i 2016 ferdigstilt 32 og startet opp 55 rådgivningsprosjekter. Det største oppdraget i 2016 var et helhetlig porteføljeoppdrag for Mattilsynet, som omfatter 70 leieforhold over hele Norge til en samlet kontraktsverdi på 600 millioner kroner. 27 delprosjekter ble fullført i 2016. Ved disse lokalitetene er samlet arealbruk redusert med 6 600 kvm BTA, og leiekostnader redusert med 33 millioner kroner i et tiårsperspektiv.

Statsbygg legger i sin rådgivning vekt på å sikre kostnads-effektivisering, fleksibilitet, arealeffektivitet og forbedret miljøprofil i leieforholdene. Konkurransgrunnlaget som benyttes i alle oppdrag stiller krav til universell utforming, effektiv energibruk og energimerkeordning. Tilbyderne evalueres og rangeres bl.a. etter de mest energieffektive lokalene og et helhetlig miljøkonsept, og kravene følges opp i kontraktene. Lokalisering tett opp mot offentlig trafikkknutepunkt prioriteres, og statlige virksomheter velger i større grad å tilrettelegge for sykkelparkeringsplasser fremfor parkeringsplasser.

Statsbygg har i 2016 iverksatt flere tiltak for å forhindre og forebygge useriøse leverandører i utleiemarkedet. Statsbygg krever, i tråd med instruks for bygge- og leiesaker, dokumentasjon iht. de etiske standarder staten har satt for leie i det private markedet, herunder en etisk egenerklæring, i alle leiekontrakter Statsbygg framforhandler på vegne av staten.

Database for statlige eiendommer og leide lokaler

Krav: For å øke kunnskapen om statens arealbruk skal Statsbygg innen 2019 etablere en database med nøkkeltall for statlige eiendommer og leide lokaler. Statsbygg skal i 2016 utvikle den tekniske løsningen og legge til rette for at data fra fem departementsområder inngår i databasen i 2017.

Arbeidet med å etablere en database med nøkkeltall for statlige eiendommer og leide lokaler følger tidsplanen, med mål om å ferdigstille databasen innen utgangen av 2018. I 2016 er det inngått avtale med leverandør, og detaljspesifikasjon for utvikling av løsningen er godkjent. Første leveranse, som kommer 1.8.2017, er en digitalisering av publikasjonen *Oversikt over statens eiendommer*. Det vil i løpet av 2017 legges til rette for at seks departementer med underliggende virksomheter inngår i databasen. Det er etablert en arbeidsgruppe med departementene og representanter for underliggende virksomheter, som gir innspill til utvikling av løsningen.

Tilfredse brukere

Krav: Statsbygg skal måle brukertilfredshet på området rådgivning. Målet er at samlet brukertilfredshet (KTI) skal være minst på nivå med forrige undersøkelse.

Den samlede kundertilfredsheten for rådgivning er 80. Dette er en fremgang på fire indekspoeng sammenlignet med forrige undersøkelse. Det har vært en fremgang på alle innsatsområder siden forrige kundeundersøkelse. Kundene er spesielt fornøyde med kundekontakten og nytteverdien av leveransene.

3.4 FELLESFØRINGER OG ØVRIGE KRAV

Fellesføring for 2016 – brukerundersøkelser

Krav: I 2016 skal statlige virksomheter kartlegge hvordan brukere opplever virksomheten. På bakgrunn av kartleggingen skal Statsbygg vurdere og eventuelt ta initiativ til tiltak som kan forbedre tjenestene. I årsrapporten skal Statsbygg omtale resultatet av kartleggingen og eventuelt beskrive tiltak som planlegges eller allerede er iverksatt.

Statsbygg har godt etablerte systemer for kundeundersøkelser. Det gjennomføres kundeundersøkelser for leietakere annet hvert år, samt løpende prosjektmålinger for byggeprosjekter og rådgivningsoppdrag som inngår som en del av de samlede resultatene. Kundeundersøkelsen 2016 viser at Statsbygg har tilfredse kunder. Resultatet for Statsbygg totalt ble en kundetilfredshetsindeks (KTI) på 71 (på en skala fra 0 til 100), en forbedring med ett indekspoeng fra 2015. Dette regnes som et godt resultat, og Statsbygg har generelt sett tilfredse kunder. Det har vært en signifikant forbedring på områder som omdømme, kundekontakt, klagehåndtering og nytteverdi.

Statsbygg har iverksatt en rekke tiltak for å øke kundetilfredsheten. Viktige gjennomførte og/eller pågående tiltak er forenkling av arbeidsprosesser/fjerning av tidstyver, styrket strategisk kundedialog, koordineringsmøter for ulike sektorer, erfaringsdatabase for byggeprosjekter, samt tiltak for å styrke overgangene mellom ulike ledd i Statsbyggs verdikjede.

Læringer

Krav: Statsbygg skal knytte til seg minst to læringer i egen virksomhet i 2016.

Statsbygg har i 2016 hatt seks læringer, hvorav to er læringer i IKT-Servicefaget og fire er læringer i det nyopprettede byggdrifterfaget. I byggdrifterfaget har Statsbygg i tillegg til å opprette læringeplassene, bidratt til å etablere selve faget i samarbeid med bl.a. OK Stat.

Evalueringer

Statsbygg varslet KMD om evalueringer for 2016 i etatsstyringsmøte 9.3.2016. Vesentlige forhold som er evaluert i 2016 er omtalt nedenfor. I tillegg gjennomføres evalueringer som et ledd i virksomhetsstyringen, herunder en årlig risikoanalyse på operativt og strategisk nivå hvor også risiko knyttet til leiekontrakter på porteføljnivå inngår.

Effektiviseringsprogram i Statsbygg

Statsbygg startet ved årsskifte 2015/2016 et effektiviseringsprogram. Formålet med programmet er å realisere en effektivisering på ti prosent i løpet av tre år, enten gjennom direkte kostnadskutt eller gjennom vekst i produksjonen uten tilsvarende vekst i kostnader. En viktig målsetting er også å skape en god kultur for endring og større grad av samhandling på tvers av organisasjonen. Programmet har en bred involvering av ansatte og tillitsvalgte, og er i hovedsak gjennomført med interne ressurser.

Hittil har programmet igangsatt ti ulike prosjekter. I disse prosjektene er det identifisert tiltak som både vil gi budsjettmessige innsparinger og forbedrede arbeidsprosesser som muliggjør økt aktivitet uten tilsvarende bemanningsøkning. Tiltakene er knyttet opp i følgende hovedområder: digitalisering og gevinstrealisering av IKT-prosjekter, forenkling av arbeidsprosesser og standardisering, og anskaffelser og kontraktsoppfølging.

FoU-prosjektet OSCAR

OSCAR, «Verdi for eier og bruker av eiendom – hva kreves i tidligfase og gjennomføringsprosess?», er et forsknings- og utviklingsprosjekt støttet av Norges Forskningsråd, der Statsbygg er en av flere partnere. Prosjektet skal bidra til økt verdi for bruker og eiere av eiendom og tar utgangspunkt i at det er en klar sammenheng mellom hvordan vi utformer nærings- og yrkesbygg og hvilke verdier eier og brukere av arealene produserer. Et foreløpig resultat er at verdiaspekter knyttet til kortsiktige finansielle betraktninger blir vektlagt høyere enn langsiktig verdiskaping for eiere og brukere. I praksis betyr dette at man i tidligfase av byggeprosjekter ikke fokuserer nok på den verdien bygget skal skape for brukere og eiere i byggets levetid. OSCAR-prosjektet avsluttes i 2017.

Kritisk kompetanse i virksomheten

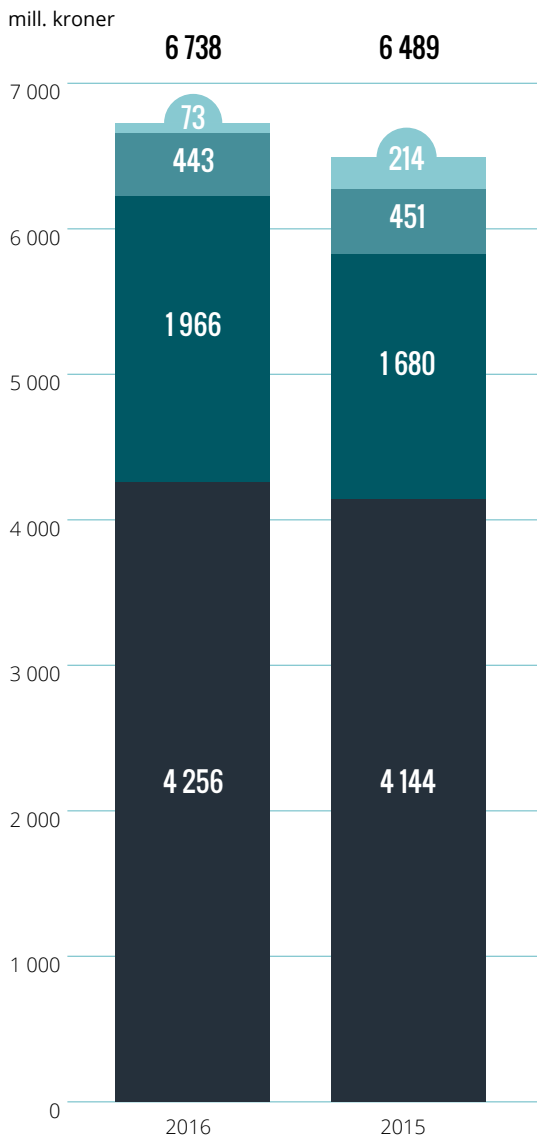
Tilgang på riktig kompetanse er en avgjørende faktor for å sikre måloppnåelse. Statsbygg har derfor i 2016 kartlagt hvilken kompetanse og hvilke roller som er de mest kritiske for organisasjonen. Med bakgrunn i dette er det definert faste lærings- og utviklingsløp for prioriterte roller.

3.5 RESSURSBRUK OG MER- OG MINDREFORBRUK

Ressursbruk

Driftsinntekter

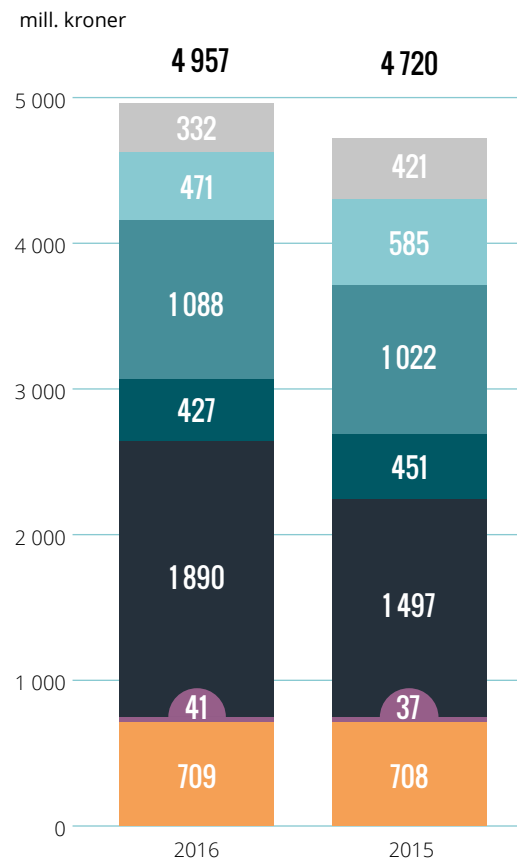
Driftsinntektene utgjorde 6 738 millioner kroner, noe som er 249 millioner kroner høyere enn i 2015. Av driftsinntektene utgjør leieinntekter og andre leierelaterte inntekter 4 256 millioner kroner og inntekter fra bevilgninger² 2 409 millioner kroner.

- Gevinst salg eiendom, rådgivning og fakturerbare oppdrag
- Inntekt fra driftsbevilgninger
- Inntekt fra investeringsbevilgninger, tilskudd og overføringer
- Leie- og andre inntekter

Driftskostnader

De totale driftskostnadene utgjorde 4 957 millioner kroner, og dette er en økning på 237 millioner kroner fra 2015. Av dette utgjorde kostnader til drift og vedlikehold av eiendommene 709 millioner kroner, mens kostnader til lønn og godtgjørelser var 427 millioner kroner. Kostnadene knyttet til avskrivninger og nedskrivninger utgjør 1 088 millioner kroner, der 55 millioner kroner skyldes nedskrivning av kostnader knyttet til stoppede prosjekter. Kostnader knyttet til gjennomføring av byggeprosjekter finansiert med investeringsbevilgning utgjorde 1,9 milliarder kroner. Andre driftskostnader utgjorde 332 millioner kroner som i hovedsak er knyttet til kjøp av fremmede tjenester og husleie for Statsbyggs organisasjon.

- Andre driftskostnader
- Driftskostnader erstatningslokaler for departementene
- Av- og nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler
- Lønnskostnader
- Varekostnader knyttet til kostnader finansiert av investeringsbevilgning og belastningsfullmakt
- Kostnader knyttet til rådgivning og andre fakturerbare oppdrag
- Drift og vedlikehold av eiendom

² Statsbygg er en forvaltningsbedrift med netto resultatkrav på kapittel 2445 post 24. Bevilgningene er knyttet til kapittel 530, 531, 532, 533, 534 og Svalbardbudsjettet i Statsbudsjettet.

Post 24 Driftsresultat

Driftsrapporten for 2016 for kap. 2445 post 24 er utarbeidet etter regnskapsprinsippet, der regnskapstall måles opp mot Statsbyggs interne driftsbudsjett.

Statsbygg hadde i 2016 et resultat til disponering på 1 709 millioner kroner, noe som er 217 millioner kroner (14,6 prosent) høyere enn budsjett og 8 millioner kroner (0,5 prosent) høyere enn i 2015. Avvik i forhold til budsjett skyldes i hovedsak gevinst ved salg av eiendom, lavere lønnskostnader samt lavere driftskostnader på eiendommene.

Statsbyggs resultatoppstilling 2016:

Resultatoppstilling (tall i 1 000 kr)	For året 2016				Endring 2015-2016		
	Budsjett 2016	Regnskap 2016	Avvik	Avvik (%)	Regnskap 2015	Kroner	%
Rådgivning, oppdrag og andre inntekter	-19 080	-20 161	-1 081	5,7 %	-40 366	20 204	-50,1%
Leieinntekt og annen driftsinntekt	-4 211 454	-4 251 491	-40 037	1,0 %	-4 132 763	-118 729	2,9 %
Netto gevinst ved salg av eiendom	0	-53 121	-53 121		-175 583	122 462	-69,7 %
Salgs- og driftsinntekter	-4 230 534	-4 324 774	-94 239	2,2 %	-4 348 712	23 938	-0,6 %
Lønn og sosiale kostnader	785 524	744 324	-41 200	-5,2 %	719 737	24 586	3,4 %
Lønnsrefusjon BAD	-68 590	-73 671	-5 080	7,4 %	-63 333	-10 338	16,3 %
Timeavregning	-243 253	-255 933	-12 679	5,2 %	-217 219	-38 713	17,8 %
Lønn og godtgjørelser	473 680	414 721	-58 960	-12,4 %	439 186	-24 465	-5,6 %
Drift	124 868	92 760	-32 108	-25,7 %	101 126	-8 366	-8,3 %
Vedlikehold	598 007	581 342	-16 665	-2,8 %	575 867	5 475	1,0 %
Kostnader fakturerbare oppdrag	19 080	41 146	22 066	115,7 %	36 544	4 602	12,6 %
Husvære,- konsulent og andre kostnader	317 936	276 262	-41 674	-13,1 %	345 076	-68 814	-19,9 %
Avskrivninger	1 033 814	1 037 268	3 454	0,3 %	976 106	61 161	6,3 %
Nedskrivninger		50 723	50 723		45 658	5 065	11,1 %
Reise-, transport- og forsikringskostnader	84 913	49 616	-35 296	-41,6 %	60 377	-10 760	-17,8 %
Andre kostnader	2 178 617	2 129 117	-49 500	-2,3 %	2 140 754	-11 637	-0,5 %
Sum driftskostnader	2 652 298	2 543 838	-108 460	-4,1 %	2 579 940	-36 102	-1,4 %
Driftsresultat	-1 578 237	-1 780 936	-202 699	12,8 %	-1 768 772	-12 164	0,7 %
Finansinntekter	-1 236	-1 442	-206	16,6 %	-3 022	1 581	-52,3 %
Finanskostnader	88 000	73 598	-14 402	-16,4 %	70 803	2 796	3,9 %
Finansposter	86 764	72 157	-14 607	-16,8 %	67 780	4 376	6,5 %
Resultat til disponering	-1 491 473	-1 708 779	-217 307	14,6 %	-1 700 991	-7 788	0,5 %
Til investeringsformål	1 126 972	1 185 900	58 928	5,2 %	1 169 567	16 333	1,4 %
Til/fra reguleringsfondet	58 246	213 788	155 542	267,0 %	-59 795	273 583	-457,5 %
Driftsresultat post 24 – Kontant til statskassen	306 255	306 255	0	0,0 %	569 593	-263 338	-46,2 %
Resultatavik regnskapsprinsipp		2 836	2 836		21 626	-18 790	-86,9 %
Disponering	1 491 473	1 708 779	217 307	14,6%	1 700 991	7 788	0,5 %

Rådgivning, oppdrag og andre inntekter

Inntekter fra rådgivning, oppdrag og andre inntekter utgjør 20 millioner kroner.

Rådgivning, oppdrag og andre inntekter (tall i 1 000 kr)	Inntekter	Kostnader
Rådgivningsoppdrag	-13 070	17 621
Bygningsmessige oppdrag	-6 103	23 525
Andre inntekter	-988	
Sum	-20 161	41 146

Det er i 2016 inntektsført rådgivningsoppdrag for 13,1 millioner kroner knyttet til 37 ferdigstilte oppdrag. Kostnadene på disse oppdragene er samlet sett 17,6 millioner kroner, hvorav 14,4 millioner kroner er interne timer. Samlet sett er det utført 16 985 timer (ca. 10 årsverk) knyttet til rådgivning mot 14 785 timer for samme periode i fjor. Se for øvrig nærmere omtale under pkt. 3.3.

Statsbygg utførte i 2016 om lag 40 bygningsmessige oppdrag der kunden faktureres for påløpte kostnader. Disse har til sammen en samlet ramme på oppdragsavtalene på om lag 300 millioner kroner.

Leieinntekter og annen driftsinntekt

Leieinntekter og annen driftsinntekt utgjør 4 251,5 millioner kroner for 2016, dette er 40,0 millioner kroner (1 prosent) høyere enn budsjett og 118,7 millioner kroner (2,9 prosent) høyere enn i 2015. Merinntekten skyldes en kombinasjon av nye kontrakter det ikke var budsjettet med, og reforhandlede/forlengede avtaler.

Gevinst ved salg eiendom

Salg av statseiendommer gjennomføres i det åpne markedet dersom staten ikke har behov for eiendommene. I 2016 har Statsbygg solgt 15 eiendommer for 105 millioner kroner, med en gevinst på 53,1 millioner kroner. Følgende eiendomssalg er gjennomført i 2016:

Eiendommer (tall i 1 000 kr)	Inntekt salg aveiendommer	Salgs- omkostninger	Bokført verdi	Gevinst (-)/ tap (+)
Tomt Universitetet i Stavanger	-14 600		1 300	-13 300
Haakon V gt. (Tunsberg Stiftsgård), Tønsberg	-10 000	257	2 036	-7 707
Hannomaras, Kautekeino, 12 leiligheter	-8 595	445	1 733	-6 417
Bolig, Ekornsvingen 12, Alta	-6 195	161	1 438	-4 596
Bolig Vigørvn. 20, Hesseng	-4 240	211	759	-3 270
Rosenlund, Holmestrand	-3 400	100	66	-3 234
Statens tomter i Narvik	-2 664	12	830	-1 822
Statped Søreide, Gloppen	-9 500	-3	7 723	-1 781
Tomt Bjerketun, Bærum	-152		100	-52
Egersund trafikkstasjon	-6 379		9 728	3 349
Diverse eiendommer	-100	3 171	123	3 193
Bufetat-eiendommer				
Karienburg ungdomshjem	-1 250	72	1 078	-101
Halseidveien 95, Haugesund	-5 569	100	5 473	4
Utenlandseiendommer				
Tel Aviv, residens, 66 Hakidma st.	-18 547		9 999	-8 548
Ambassaden i Paris	-7 000			-7 000
Lusaka, tomannsbolig Whitewood	-5 681	128		-5 554
Tjenestebolig ambassaden i Stockholm	-1 112			-1 112
Dokumentavgift eiendommer solgt i 2015				
Høgskolen i Bergen, lærerutdanningen		3 751		3 751
Hunstad skole		1 076		1 076
Sum	-104 985	9 478	42 386	-53 121

Lønn og godtgjørelser

Lønnskostnadene for Statsbyggs ansatte utgjorde 744,3 millioner kroner i 2016, dette er 41,2 millioner kroner (5,2 prosent) lavere enn budsjett og 24,6 millioner kroner (3,4 prosent) høyere enn i 2015. Avviket ift. budsjett skyldes i hovedsak refusjon sykelønn samt vakante stillinger. Timeavregning for Statsbyggs ansatte som fører timer på investerings- og fakturerbare oppdrag samt lønnsrefusjon for brukeravhengige driftskostnader på eiendommene utgjorde til sammen 329,6 millioner kroner i 2016. I 2015 var tilsvarende beløp 280,6 millioner kroner. Fratrasket disse refusjonene utgjorde lønnskostnadene 414,7 millioner kroner, dvs. 59 millioner kroner (12,4 prosent) lavere enn budsjett.

Kostnader (tall i 1 000 kr)	Budsjett 2016	Regnskap 2016	Avvik	Regnskap 2015	Endring 2015-2016	Endring 2015-2016 (%)
Lønn	515 360	517 437	2 077	500 537	16 900	3,4 %
Andre ytelser	45 874	12 278	-33 596	13 156	-878	-6,7 %
AGA	91 316	90 452	-864	86 548	3 904	4,5 %
Feriepenger	62 917	65 767	2 851	64 176	1 591	2,5 %
Pensjon	70 057	79 451	9 394	72 281	7 170	9,9 %
Refusjon sykelønn	0	-21 062	-21 062	-16 961	-4 101	24,2 %
Sum brutto lønn	785 524	744 324	-41 200	719 737	24 586	3,4 %
Timeavregning BAD	-68 590	-73 671	-5 080	-63 333	-10 338	16,3 %
Timeavregning	-243 253	-255 933	-12 679	-217 219	-38 713	17,8 %
Sum netto lønn	473 680	414 721	-58 960	439 186	-24 465	-5,6 %

Drift og forvaltning av eiendommer

Kostnadene til drift og forvaltning av Statsbyggs eiendommer utgjorde i 2016 299,1 millioner kroner, noe som er 58,3 millioner kroner (16,3 prosent) lavere enn budsjett og 44,8 millioner kroner (13,0 prosent) lavere enn i 2015. Statsbygg har et krav om at driftskostnadene på ordinær eiendomsportefølje ikke skal overskride 110 kroner kvm, og for fengselsporteføljen 100 kroner kvm. Resultatene for 2016 var hhv. 104 kroner for ordinær portefølje og 92 kroner for fengselsporteføljen, dette er en nedgang fra 2015 til 2016 på hhv. 9 kroner per kvm (8,0 prosent) for ordinær portefølje og 13 kroner per kvm (12,4 prosent) for fengselsporteføljen. Det har vært stort kostnadsfokus samt fokus på riktig kostnads plassering, noe som gjenspeiles i kostnadsreduksjonen fra 2015 til 2016.

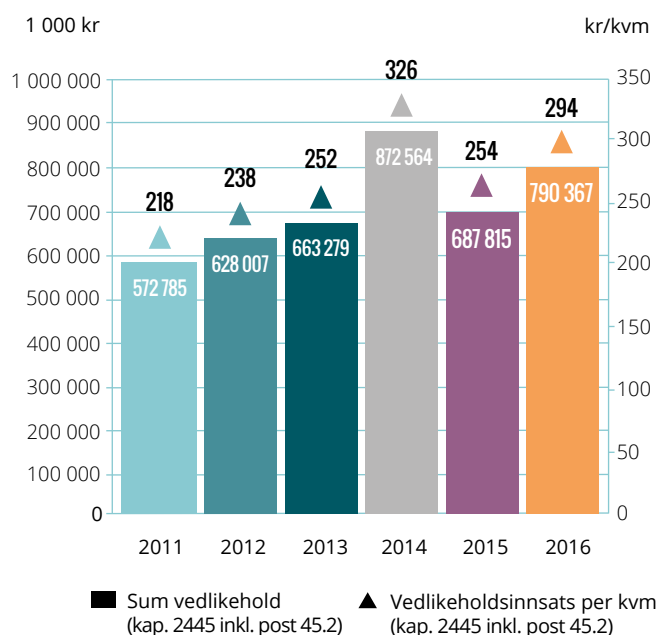
Vedlikehold og påkostninger post 45.2

Vedlikeholdskostnadene utgjorde i 2016 790,4 millioner kroner³, noe som er 20,6 millioner kroner (2,5 prosent lavere enn budsjett). Ift. 2015 er nivået på vedlikehold økt med 102,6 millioner kroner, dette skyldes i hovedsak tiltakspakken for økt sysselsetting på 100 millioner kroner.

Vedlikehold og påkostninger post 45.2 (tall i 1 000 kr)	Budsjett 2016	Regnskap 2016	Avvik
Ordinært vedlikehold	326 106	334 724	8 618
R22	21 550	23 491	1 941
Universell utforming	69 550	60 420	-9 130
Utfasing fossilt brensel	15 870	14 896	-974
Radon	13 750	2 386	-11 364
ENØK	20 131	22 863	2 732
Øremerkede prosjekter	244 050	231 703	-12 347
Tiltakspakken for økt sysselsetting	100 000	99 884	-116
Sum vedlikehold og påkostninger	811 007	790 367	-20 640

³ Fordelt med 581,3 millioner kroner på kap. 2445.2421 og 209,0 millioner kroner på kap. 2445.452.

Vedlikeholdet utgjorde 253 kroner per kvm for ordinære eiendommer, og 544 kroner per kvm for fengsler. Grafen under viser vedlikeholdskostnadene og vedlikehold per kvm samlet for eiendomsporteføljen på kap. 2445.

I 2013/2014 ble det benyttet hhv. 78 millioner kroner og 153 millioner kroner i ekstra innsats på vedlikehold finansiert over reguleringsfondet.

Det er i Prop. 1 S bevilget 100 millioner kroner til vedlikehold knyttet til tiltak for økt sysselsetting. Arbeidene er utført iht. plan og kostnadene utgjorde 99,9 millioner kroner.

Husvære-, konsulent- og andre kostnader

Kostnadene til husvære, konsulenttjenester og andre kostnader fordeler deg som følger:

Kostnader (tall i 1 000 kr)	Budsjett 2016	Regnskap 2016	Avvik	Regnskap 2015	Endring 2015-2016
Husleie innleide lokaler	47 288	54 948	7 659	61 804	-6 856
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	22 910	18 422	-4 488	12 013	6 409
Kjøp av fremmede tjenester	157 981	114 999	-42 982	133 011	-18 012
Leie av maskiner, inventar og lignende	34 808	25 869	-8 939	29 659	-3 790
Mindre utstyrsanskaffelser	8 705	11 290	2 585	14 837	-3 547
Reparasjon/vedlikehold maskiner, utstyr mv.	3 424	9 538	6 114	9 260	279
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	8 308	2 736	-5 572	7 439	-4 703
Øvrige driftskostnader	27 512	31 407	3 895	38 030	-6 623
Sikring RKV	7 000	7 053	53	39 023	-31 971
Totalsum	317 936	276 262	-41 674	345 076	-68 814

Det er i 2016 benyttet 54,9 millioner kroner til husleie og 18,4 millioner kroner til andre kostnader til drift av eiendom og lokaler (renovasjon, renovasjon, energi mv.) for Statsbyggs organisasjon. Det er kjøpt tjenester for 115 millioner kroner i 2016, noe som er 18 millioner kroner lavere enn i 2015. I 2016 er dette bl.a. knyttet til kjøp av konsulenttjenester til Statsbyggs interne drifts- og utviklingsoppgaver (som f.eks. SESAM og Cognos), drift av IKT-systemer, utarbeidelse av forvaltningsplaner for kulturhistoriske eiendommer, FoU-kostnader, tjenester knyttet til uu, eiendomsringen⁴ m.v.

Kostnadene til sikringsarbeider i Regjeringskvartalet (RKV) utgjorde 7,1 millioner kroner. Sikringsarbeidene er i hovedsak slutført og vil totalt utgjøre om lag 572 millioner kroner. Nedenfor følger en oversikt over de ulike tiltakene.

(tall i 1 000 kr)			Regnskap 2016	Regnskap 2011-2016	Forventet sluttkostnad
Prosjekt	Prosjektbeskrivelse	Departement			
1003501	RKV - sikring felles (inkl. reserve)		1 232	97 557	98 417
1003502	Uteområder		0	22 441	22 441
1003503	Grubbegt. 1	FKD	521	104 033	104 033
1003504	Y-blokka	KD	560	22 992	22 992
1003505	G-blokka	FIN	0	124 470	124 470
1003506	M19	DSS	114	34 221	34 221
1003507	Høyesterett/tinghuset		0	14 569	14 569
1003508	S-blokka	HOD/AD	0	19 511	19 511
1003509	H-blokka	SMK/JD	0	49 764	49 765
1003510	R4 og M17	NHD/OED	0	32 141	32 141
1003511	R5	Flere departementer	0	3 396	3 396
1003512	Midlertidig bruk uteområder (utredning)		0	5	5
	Uspesifisert		0	1 341	1 341
	Interne timer		382	19 435	19 500
1032101	7. juni plassen Sikring UD	UD	1	8 198	8 198
1032201	Talevarslingsanlegg	Departementsbyggene	1 250	7 545	11 000
1032301	Perimetersikring, delprosjekt 7	RRA	3 489	5 939	6 250
Total	Sikring RKV		7 549	567 559	572 250

⁴ Eiendomsringen: 210 eiendommer er nå koblet opp mot Eiendomsnettet.

Avskrivninger og nedskrivninger

Avskrivningskostnadene utgjør 1 037,3 millioner kroner, noe som er 61,2 millioner kroner (6,3 prosent) høyere enn i 2015. Statsbyggs balanse er i 2016 nedskrevet med 50,7 millioner kroner. Dette er i hovedsak knyttet til forprosjektene nye Ullersmo og Molde tinghus, jf. fullmakt fra KMD i brev av 4.1.2017 (ref. 2016/13802-3).

Reise-, transport- og forsikringskostnader

Kostnadene på reiser for Statsbyggs ansatte utgjorde 18,4 millioner kroner i 2016, noe som er en reduksjon på 1,3 millioner kroner fra 2015. Dette inkluderer ikke reise- og diettkostnader som er knyttet til gjennomføring av investeringsprosjekter.

Øvrige driftskostnader utgjorde 31,1 millioner kroner og inkluderer bl.a. eiendomsskatt og festeavgift for Statsbyggs eiendommer med 11,8 millioner kroner, informasjon, profilering og markedsføring med 10,8 millioner kroner, FoU-bidrag på 2,6 millioner kroner samt forsikringspremie på 1,8 millioner kroner.

Kostnadene fordeler seg som følger:

Kostnader (tall i 1 000 kr)	Budsjett 2016	Regnskap 2016	Avvik	Regnskap 2015	Endring 2015-2016
Reiser og diett	29 458	18 369	-11 089	19 606	-1 237
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	61	313	253	330	-16
Tap og lignende	0	-125	-125	1 748	-1 872
Øvrige driftskostnader	55 394	31 059	-24 335	38 693	-7 634
Totalsum	84 913	49 616	-35 296	60 377	-10 760

Finansposter

Finanskostnader netto utgjør 72,2 millioner kroner, dette er 14,6 millioner kroner (16,8 prosent) lavere enn budsjett og 4,4 millioner kroner (6,5 prosent) høyere enn i 2015. Rentebærende gjeld er økt fra 3 151 millioner kroner per 1.1.2016 til 4 275 millioner kroner per 31.12.2016.

Disponering av driftsresultat

Resultat til disponering på 1 708,8 millioner kroner og disponeres slik:

Til investeringsformål	1 185,9 millioner kroner
Tilført reguleringsfond	213,8 millioner kroner
Til driftsresultat	306,3 millioner kroner
Periodiseringsavvik ⁵	2,8 millioner kroner

Til investeringsformål

Investeringsformål viser hvor stor del av driftsresultatet som benyttes til å finansiere investeringer.

Investeringsformål (tall i 1000 kr)

Til investeringsformål (jf. tildelingsbrev)	1 119 976
Merforbruk prosjektering kap. 2445 post 30	23 799
Merforbruk prosjektering/igangsetting kurantprosjekter kap. 2445 post 32	42 125
Sum	1 185 900

⁵ Periodiseringsavviket i tabellen over på 2,8 millioner kroner gjenspeiler forskjellen mellom resultat etter kontantprinsippet og resultat etter regnskapsprinsippet. Resultatet etter regnskapsprinsippet er dermed 2,8 millioner kroner høyere enn resultatet etter kontantprinsippet. Dette skyldes periodiseringsavvik mellom når inntekter og kostnader er inn- og utbetalt og når inntekter er opptjent og kostnader er påløpt.

Reguleringsfondet

I 2016 tilføres fondet 213,8 millioner kroner. Det betyr at fondet økes fra 164 millioner kroner til 378 millioner kroner.

Regnskap 2016 (tall i 1 000 kr)

Reguleringsfondet 31.12.2015	164 245
Merforbruk prosjektering kap. 2445.30	-23 799
Merforbruk kurantprosjekt kap 2445.32	-42 125
Nedskrivning stoppede prosjekter, jf. Fullmakt 6.5 pkt. 3 i tildelingsbrev og brev fra KMD av 22.12.2016, ref. 2016/13802-1	-50 723
Salgsgevinst	52 838
Øvrig tilført fra driften	277 597
Reguleringsfond 31.12.2016	378 033

Til post 24

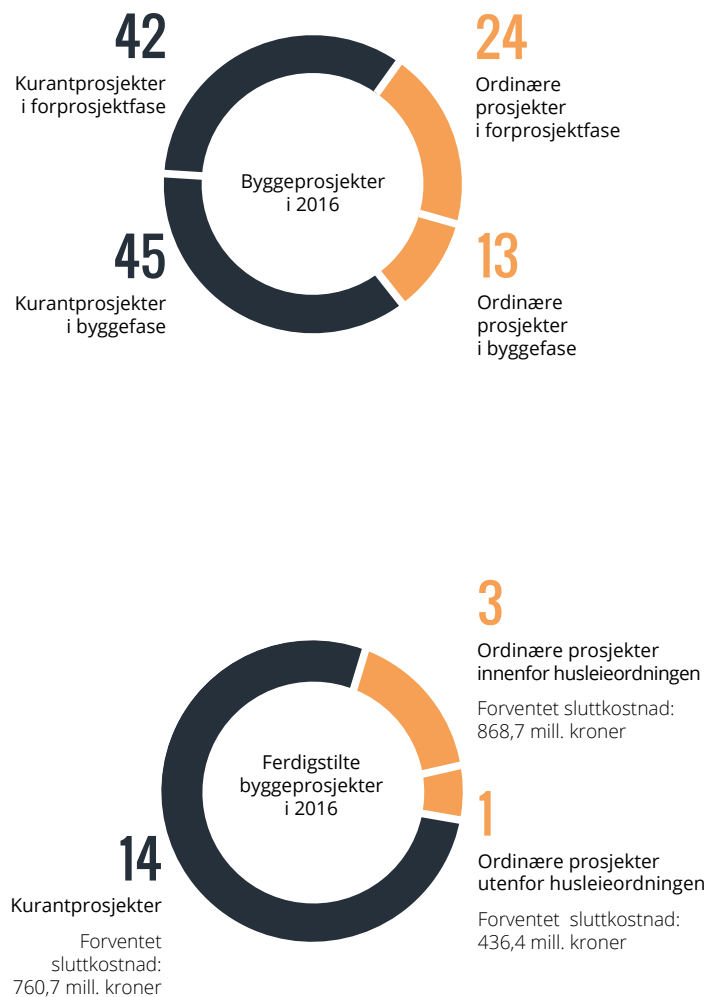
Resultatkravet på post 24 utgjør 306,255 millioner kroner i 2016 og føres til inntekt i statsregnskapet.

Investeringer

Samlet investeringsnivå i 2016 gjennom bevilgninger på kapitlene 2445, 530, 531, 532, 533 og 534 (ekskl. driftsposter) utgjorde 5,4 milliarder kroner. I tillegg til bevilgningene over statsbudsjettet er det innbetalt til sammen 102,4 millioner kroner som er delfinansiering fra kunde og belastningsfullmakter.

Det har i 2016 vært et høyt aktivitetsnivå for kurantprosjektene. Det ble igangsatt 26 nye kurantprosjekter som har en styringsramme på til sammen 980 millioner kroner. Det er igangsatt 3 ordinære byggeprosjekter; fase 2 ved Universitetsmuseet i Bergen, Indre Østfold fengsel avd. Eidsberg og Ullersmo fengsel, som har en styringsramme på til sammen 869 millioner kroner. Samlet antall pågående prosjekter i 2016 er vist i figuren til høyre.

I 2016 er det ferdigstilt 18 byggeprosjekter, hvorav 14 er kurantprosjekter og 4 er ordinære prosjekter. Det vises til vedlegg 1 og figuren til høyre. Total sluttkostnad ift. samlet styringsramme ble 1,02 i 2016.

Mer- og mindreforbruk per budsjettkapittel

På kapitlene 2445 (eksklusive driftsresultat på post 24), 530, 531, 532, 533 og 534 er det en mindreutgift på til sammen 527,7 millioner kroner (8,3 prosent) i forhold til disponibel bevilgning.

Mindreutgiften fordeler seg som følger:

Kapittel 2445 med 265,2 millioner kroner
 Kapittel 530 med 180,3 millioner kroner
 Kapittel 531 med 10,6 millioner kroner
 Kapittel 532 med 6,4 millioner kroner
 Kapittel 533 med 23,8 millioner kroner
 Kapittel 534 med 41,4 millioner kroner

Mindreutgiften på kap. 2445 skyldes faseforskyvning for Sikker teknisk infrastruktur i regjeringskvartalet (STI) og nytt Nasjonalmuseum. På kap. 530 skyldes mindreutgiften i hovedsak faseforskyvninger på NMBU Campus Ås. Mindreutgiften på kap. 531, 532, 533 og 534 skyldes også forskyvning av utbetalinger fra 2016 til 2017.

I 2016 er følgende fullmakter benyttet:

- Kap. 2445 post 30 Prosjektering av ordinære prosjekter overskrides med 23,8 millioner kroner mot inndekning i reguleringsfondet.
- Kap. 2445 post 32 Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter overskrides mot en omdisponering på 125,6 millioner kroner fra post 34 Videreføring av kurantprosjekter. Resterende overskridelse på 42,1 millioner kroner dekkes inn gjennom bruk av reguleringsfondet.
- Kap. 530 post 31 Igangsetting av byggeprosjekter overskrides mot en omdisponering på 4,6 millioner kroner fra post 33 Videreføring av byggeprosjekter.
- Kap. 533 post 01 Driftsutgifter overskrides med 1,2 millioner kroner mot tilsvarende merinntekt under kap. 3533 post 02 Ymse inntekter.

Kap. 2445 post 30-49 (Byggeprosjekter)

Totalt på kapittel 2445 postene 30-49 er det utbetalt 3,44 milliarder kroner i 2016.

Kap. 2445 (tall i 1 000 kr)	Post 30	Post 31	Post 32	Post 33	Post 34	Post 45	Post 49
Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	102 613	372 600	201 000	2 077 450	623 290	179 344	73 944
Overført fra forrige termin	0	0	43 907	0	82 987	42 070	0
Prop. 122 S, Innst. 400 S (2015-2016)	20 000	39 400	0	0	0	90 000	0
Prop. 29 S, Innst. 133 S (2016-2017)	10 500	0	0	-250 000	0	0	0
Sum bevilgning	133 113	412 000	244 907	1 827 450	706 277	311 414	73 944
Regnskap	156 912	369 663	412 656	1 549 477	580 653	307 444	67 106
Mindre-/merutgift (-)	-23 799	42 337	-167 749	277 973	125 624	3 970	6 838

Fullmakter:							
Omdisponeringsfullmakt (fra post 34)			125 624		-125 624		
Omdisponeringsfullmakt (fra post 24)	23 799		42 125				
Sum fullmakter	23 799		167 749		-125 624		
Mindre-/merutgift hensyntatt fullmakter	0		0		0		

Ordinære prosjekter innenfor husleieordningen

Post 30 Prosjektering av bygg, kan overføres

På post 30 ble det i 2016 utbetalt 156,9 millioner kroner til prosjektering av ordinære prosjekter fram til fullført forprosjekt. Årsaken til merutgiften på 23,8 millioner kroner skyldes at utgifter til prosjektering av mottatte oppdrag er høyere enn bevilgning. Statsbygg har derfor benyttet fullmakt 6.1 pkt. 1 til å overskride investeringsbevilgningen mot inndekning i reguleringsfondet. Utgiften i 2016 fordeler seg som følger:

Øremerket bevilgning (tall i 1 000 kr)	Kostnads- estimat forprosjekt	Bevilget t.o.m. 2015	Bevilgning 2016 ¹⁾	Utbetalt 31.12.16	Mer (-)/ mindre (+) utgift
Nytt regjeringskvartal	1 634 000	85 400	88 100	88 697	-597
Byggearbeider R5 og R6	35 300	35 300	0	18 729	-18 729
Byggearbeider RRA	18 700	18 700	0	6 051	-6 051
Brønnøysundregistrene, nybygg	89 400	89 400	0	1 212	-1 212
NTNU fakultet helse- og sosialvitenskap	26 800	6 800	15 000	5 984	9 016
Agder fengsel avd. Mandal		0		2 790	
Agder fengsel avd. Froland		0	10 500	1 321	6 389
Saemien Sijte	30 000	24 000	0	1 082	-1 082
Sum øremerkede prosjekter			113 600	125 867	-12 267
Sum ikke øremerkede prosjekter			19 513	31 045	-11 532
Sum post 30			133 113	156 912	-23 799

¹⁾ Prop. 1 S (2015-2016), Prop. 122 S (2015-2016) og Prop. 29 S (2016-2017)

Nedenfor følger en omtale av prosjektene:

Øremerkede prosjekter:

- **Nytt Regjeringskvartal (plan- og forprosjekt):** Reguleringsplan og rom- og funksjonsprogram ble ferdigstilt høsten 2016. Prosessen for kontrahering av rådgivere og arkitekter til skisse- og forprosjekt er igangsatt gjennom prekvalifisering til en plan- og designkonkurranse. Statsbygg har prekvalifisert syv prosjekteringsgrupper, og vinneren vil være klar høsten 2017. Skisseprosjektet er planlagt å starte opp innen utgangen av 2017. Det skal gjennomføres en ekstern kvalitetssikring av forprosjektet etter KS2-metodikk, og oppstart forprosjekt forventes vedtatt ifm. RNB 2017. Planfasen er ferdigbevilget i 2016 til en kostnad på 118,5 millioner kroner.
- **Byggearbeider R5, R6 og Regjeringens representasjonsanlegg (RRA):** Forprosjektet ble levert til KMD i desember 2015. Aktivitetene knyttet til RRA ble gjennomført våren 2016 og for R5 og R6 vil de bli gjennomført våren 2017. Det har også pågått noen aktiviteter for å tilrettelegge for god oppstart av detaljprosjekteringen for RRA, jf. post 31. Forprosjektet forventes ferdigstilt til en kostnad på til sammen 54 millioner kroner.
- **Brønnøysundregistrene:** Forprosjekt til nytt bygg for Brønnøysundregistrene ble ferdigstilt 2. halvår 2015 til 89,4 millioner kroner. Ekstern kvalitetssikring er ikke påbegynt.

- **NTNU Helse- og sosialbygg og SiT:** Prosjektet omfatter to delprosjekter: a) Nye arealer i Elgsetergaten 10-14 for helse- og sosialvitenskap som finansieres som et ordinært byggeprosjekt, b) Idretts- og velferdsarealer for SiT der prosjektet finansieres fullt ut med tilskudd. Samlet prosjekteringskostnad til og med forprosjekt er anslått til 26,8 millioner kroner. Forprosjektet forventes ferdigstilt 1. halvår 2017.
- **Agder fengsel:** Nye Agder fengsel består av to byggeprosjekter i hhv. Mandal og Froland. Fengslene baseres på Modul 2015 som standard og suppleres med nødvendige tilleggfunksjoner og infrastruktur.
- **Saemien Sijte:** Statsbygg leverte i 2011 et forprosjekt til Saemien Sijte, et sørsamisk kultursenter som også rommer lokaler for Sametinget, Reindriftsforvaltningen og Snåsa kommune. I 2015 og 2016 er det jobbet med en revidering av forprosjektet. Forprosjektet forventes ferdigstilt i 2017 til en kostnad på 30 millioner kroner.

Det er i tillegg utbetalt 31 millioner kroner i 2016 til prosjekter som ikke har øremerket bevilgning. De største prosjektene er; perimetersikring og utvidelse ved Åna fengsel, Norsk Helsearkiv på Tynset, Sikringsmagasin 2 ved Nasjonalbiblioteket i Rana, magasin i fjellhall 3 og 4 for Arkiverket ved Nasjonalbiblioteket i Rana og Oslo fengsel avd. B og C.

Statsbygg har brukt Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger punkt 1, jf. tildelingsbrev 2016 til dekning av merutgiften på 23,8 millioner kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

Bevilgningen på post 31 omfatter midler til igangsetting av ordinære byggeprosjekter. Det er i 2016 igangsatt to prosjekter; nytt fengselsbygg ved Ullersmo fengsel og nytt fengselsbygg ved Indre Østfold fengsel, avdeling Eidsberg. I tillegg er det foretatt nødvendige enkelttiltak vedrørende sikringstiltak for regjeringens representasjonsanlegg. Det er utbetalt 369,7 millioner kroner på posten, noe som er 42,3 millioner kroner mindre enn disponibel bevilgning. Mindreutgiften skyldes i hovedsak forskyvning av utbetaling mellom år.

Prosjekter (tall i 1000 kr)	Styrings- ramme	Kostnads- ramme	Utbetalt t.o.m. 2016	Disponibel bevilgning 2016 (A)	Utbetalt 2016 (B)	Avvik (A-B)	Ferdig
Ullersmo fengsel	277 400	311 000	192 958	204 000	190 509	13 491	2017
Indre Østfold fengsel, avd. Eidsberg	249 800	276 200	176 634	180 000	173 538	6 462	2017
Sikringstiltak R5, R6 *	-	-	31 292	0	0	0	-
Sikringstiltak RRA	153 400	172 300	18 613	28 000	5 616	22 384	2019
Sum				412 000	369 663	42 337	

* Styrings- og kostnadsramme foreligger ikke p.t. Utbetalt t.o.m. 2016 er belastet post 30.

I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 42,3 millioner kroner til neste budsjettermin.

Post 33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

Bevilgningen på post 33 skal dekke utgifter forbundet med å videreføre byggeprosjekter som Stortinget tidligere har besluttet å starte opp, og som nå er under arbeid. Det er en mindreutgift på 278 millioner kroner i forhold til disponibel bevilgning. Mindreutgiften skyldes i hovedsak forskyvning i utbetaling mellom år for bl.a. STI og nytt Nasjonalmuseum.

Bevilgningen på posten har i 2016 vært benyttet til følgende prosjekter:

Prosjekter (tall i 1000 kr)	Styrings- ramme	Kostnads- ramme	Utbetalt t.o.m. 2016	Disponibel bevilgning 2016 (A)	Utbetalt 2016 (B)	Avvik (A-B)	Ferdig
Ila fengsel og forvaringsanstalt	103 000	114 900	89 509	36 350	29 048	7 302	2016
Nytt Nasjonalmuseum	5 025 300	5 715 200	1 636 579	540 000	431 464	108 536	2019
Sikker teknisk infrastruktur	2 259 000	2 552 900	883 028	540 000	432 665	107 335	2018
Kunst- og designhøgskolen i Bergen	964 500	1 071 600	786 312	380 000	380 027	-27	2017
NTNU Teknologibygg	674 700	729 600	528 471	206 000	198 908	7 092	2016
Politiets utlendingsinternat Trandum	124 900	141 200	115 453	80 000	65 333	14 667	2016
Prosjekter i reklamasjonsfasen				45 100	12 032	33 068	
Sum				1 827 450	1 549 477	277 973	

Prosjekter med ferdigstilling etter 2016 med risiko for avvik:

- **Nytt Nasjonalmuseum:** Prosjektet har en anstrengt økonomi og det er fremmet forslag til kuttliste. Dersom prosjektet ikke får tilslutning til å gjennomføre et gitt beløp av kuttlisten samt bli kompensert for valutakostnader, må det ev. utløses midler fra usikkerhetsavsetningen.

I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 278 millioner kroner til neste budsjettermin.

Kurantprosjekter

Til sammen er det utbetalt 993 millioner kroner til kurantprosjekter i 2016.

Det har i 2016 pågått prosjektering på 42 prosjekter, 45 prosjekter har vært i byggefase og 14 er ferdigstilt.

Følgende av de ferdigstilte kurantprosjektene i 2016 har avvik iht. økonomi og/eller fremdrift:

- **Høgskolen i Stord/Haugesund Rommetveit, oppgradering av gymsal:** Forventet sluttkostnad på prosjektet er på 21,88 millioner kroner. Dette utgjør en overskridelse på 2,28 millioner kroner. Avtalt ferdigstillelse var 1. halvår 2016, mens faktisk ferdigstillelse ble 2. halvår 2016 etter avtale med kunden.
- **Høgskolen i Hedmark på Evenstad, nytt administrasjonsbygg:** Prosjektet ble ferdigstilt 2. halvår 2016 til en slutt-kostnad er på 75,6 millioner kroner, noe som er 10,7 millioner kroner over styringsrammen.
- **Høgskolen i Bergen, kai i Skålevik:** Det var avtalt en ferdigstillelse 1. halvår 2016, men prosjektet ble ferdigstilt 2. halvår 2016. Forventet sluttkostnad er 25,8 millioner kroner. Dette er en overskridelse på 4,05 millioner kroner. Årsaken til dette er at innkomne anbud var høyere enn det som var indikert under forprosjektet.
- **Kongsvinger fengsel (20 celler):** Forventet sluttkostnad er på 37,5 millioner kroner, noe som er 6,5 millioner kroner mer enn styringsrammen. Dette skyldes iverksatte forserings-tiltak for å ferdigstille prosjektet innen avtalt ferdigstillelles-dato. Prosjektet ble overlevert iht. avtalt ferdigstillelse.
- **Eidsvoll ungdomsenhet:** Forventet sluttkostnad er på 28,4 millioner kroner, noe som er 2 millioner kroner mer enn styringsrammen. Årsaken til dette er oppretting av feil og mangler etter at entreprenøren gikk konkurs. Prosjektet ble ferdigstilt 1. halvår 2016 iht. plan.

Post 32 Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter, kan overføres

Bevilgningen på post 32 omfatter midler til prosjektering og byggestart for prosjekter som skal forvaltes av Statsbygg under kurantordningen. Det er utbetalt 412,7 millioner kroner på posten i 2016, noe som er 167,7 millioner kroner mer enn disponibel bevilgning. Årsaken til merutgiften er bl.a. forskyvning i utbetaling mellom år for tilleggsfunksjoner ved Ullersmo- og Eidsberg fengsel. I tillegg ble oppstart av Høgskolen i Hedmark på Evenstad og Trondheim trafikkstasjon forskjøvet fra 2015 til 2016. Videre har det vært stor aktivitet for prosjekter i prosjekteringsfasen.

Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter (tall i 1000 kr)	Overføring fra 2015	Bevilgning 2016	Disponibel bevilgning 2016 (A)	Utbetalt 31.12.2016 (B)	Avvik (A-B)
Prosjektering av kurantprosjekter	0	23 000	23 000	56 535	-33 535
Igangsetting av kurantprosjekter	43 907	178 000	221 907	356 121	-134 214
Sum	43 907	201 000	244 907	412 656	-167 749

Det pågår prosjektering for om lag 42 kurantprosjekter. Dette gjelder bl.a. følgende prosjekter:

- Høgskolen i Bergen, nybygg på nordtomt (A1)
- Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) avdeling Ringerike
- Høgskolen i Sogn og Fjordane, gymnasbygget
- Universitetet i Stavanger, tilbygg Hulda Garborgs Hus
- Universitetet i Tromsø, nybygg for lærerutdanningen
- Høgskolen i Volda, mediesenter
- NTNU i Ålesund, ombygging/utvidelse
- Statens vegvesen avd. Gol, sambruksstasjon og døgnhvileplass.
- Ambassaden i Nairobi, nytt kanselli
- Ambassaden i New Delhi, utomhus (fase 2)
- Ambassaden i Teheran, nytt ambassadeanlegg
- Skandinavisk ambassade i Islamabad
- Ambassadeanlegg i Brasilia
- Ambassaden i Washington, kanselli

Det er igangsatt bygging av 26 kurantprosjekter i 2016 med en samlet styringsramme på om lag 980 millioner kroner. De største prosjektene er:

- Høgskolen i Hedmark på Evenstad, nytt adm.bygg
- Høgskolen i Sør Norge avd. Telemark, nytt studenthus
- Ullersmo fengsel, tilleggsfunksjoner
- Indre Østfold fengsel avd. Eidsberg, tilleggsfunksjoner
- NTNU Gjøvik, nybygg
- Universitetet i Bodø (NORD), forskningshall
- Norges Brannskole, garderobebygg
- Høgskolen i Sørøst-Norge, simuleringssenter
- Gamle Hovsetervei 3 (bygg A)
- Universitetet i Stavanger, besøkscenter
- Statped, ombygging i Søbstadveien 65
- Høgskolen i Østfold avd. Halden, kontorbygg
- Høgskolen i Bergen, kai i Skålevik
- Trondheim Trafikkstasjon, påbygg

Statsbygg har brukt Omdisponeringsfullmakter punkt 5, jf. tildelingsbrev 2016 til å omdisponere 125,6 millioner kroner fra post 34 til post 32, jf. post 34. I tillegg er det brukt Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger punkt 1, jf. tildelingsbrev 2016 til dekning av resterende merutgift på 42,1 millioner kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Post 34 Videreføring av kurantprosjekter, kan overføres

Bevilgningen på post 34 er benyttet til videreføring av kurantprosjekt som er startet opp i tidligere budsjetterminer. Mindreutgiften på om lag 125,6 millioner kroner kommer bl.a. av forskyvninger i utbetalinger for Trondheim Trafikkstasjon og nytt administrasjonsbygg ved Høgskolen i Hedmark på Evenstad, jf. post 32. Mindreutgiften vil i sin helhet omdisponeres til post 32.

Følgende 14 kurantprosjekter er ferdigstilt i 2016, jf. vedlegg 1 Ferdigstilte bygg 2016:

- Kongsvinger fengsel (20 celler)
- Arendal Politistasjon
- Høgskolen i Hedmark på Evenstad, nytt adm. bygg
- Statens vegvesen i Steinkjer, kontorsted
- Huseby kompetansesenter
- Bodø fengsel, påbygg
- Eidsvoll Ungdomsenhet
- Nord Universitet avd. Bodø, byggetrinn 6A
- Nord Universitet, innredning av Nordlandsarkiv
- Høgskolen i Molde, ombygging av lesesal
- Ambassaden i Canberra, rehabilitering
- Høgskolen i Harstad, ombygging kantine
- Høgskolen i Bergen, kai i Skålevik
- Høgskolen i Stord/Haugesund, Rommetveit, oppgradering gymsal

Statsbygg har brukt Omdisponeringsfullmakter punkt 5, jf. tildelingsbrev 2016 til å omdisponere 125,6 millioner kroner fra post 34 til post 32, jf. post 32.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen på post 45 skal dekke kostnader til mindre brukertilpasninger og installering av tekniske anlegg på eiendommer som Statsbygg forvalter. Videre skal posten dekke innkjøp av driftsmidler som skal aktiveres og avskrives, samt sikringstiltak for regjeringskvartalet. Det er en mindreutgift på om lag 4 millioner kroner på posten i forhold til disponibel bevilgning. Mindreutgiften er i hovedsak knyttet til forskyvning i utbetalinger mellom år knyttet til utskiftninger og påkostninger på eiendommene.

Post 45.1

Dette gjelder investeringer i IKT og større utstyr til drift av Statsbyggs eiendommer og til drift av Statsbygg. Det er utbetalt 57,2 millioner kroner i 2016.

Post 45.2

Dette er vedlikeholdskostnader som balanseføres på eiendommene og avskrives. Det er utbetalt 209 millioner kroner i 2016.

Post 45.5

Dette gjelder sikringstiltak i regjeringskvartalet og regjeringsbygg. Dette omfatter utbedring av enkelte sikkerhetsmessige forhold ved R5, R6 og regjeringens representasjonsanlegg (RRA), samt perimetersikring i regjeringskvartalet. Det er utbetalt 41,2 millioner kroner i 2016.

- **Regjeringskvartalet, perimetersikring:**
Formålet er å erstatte midlertidig perimetersikring i departementsbygg. Det pågår prosjektering som skal gi grunnlag for beslutning om gjennomføring innenfor en ramme på 105 millioner kroner. Det er ikke mulig å gjennomføre alle nødvendige tiltak innenfor denne rammen og KMD er varslet om dette.
- **Strakstiltak R5/R6 og RRA:** I 2015 ble det bevilget 34 millioner kroner til dette tiltaket. Forventet ferdigstilling er p.t. ila. 1. halvår 2017.
I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindretgift på 4 millioner kroner til neste budsjettermin.

Post 49 Kjøp av eiendommer, kan overføres

Bevilgningen på post 49 skal dekke kjøp av eiendommer og tomter til bruk i aktuelle byggeprosjekter.

Det er i 2016 kjøpt åtte eiendommer for til sammen 67,1 millioner kroner:

Kjøp av eiendommer (tall i 1 000 kr)	Utbetalt
Ambassadeanlegg i Abuja (50 % utbetalt i 2015 og resterende i 2016)	20 457
Universitetet i Stavanger - makeskifte	14 600
Tomt til NTNU i Gjøvik (Teknologiveien 26)	14 358
Havforskningsinstituttet i Bergen, Nordnesgaten 33	8 075
Tomt til besøkssenter ved Universitetet i Stavanger	3 500
Høgskolen i Lillehammer avd. Storhove, tilleggstomt	3 109
Hauger magasin i Bærum, kongelige eiendommer	2 926
Justisbygget i Mosjøen, tomt	1 518
Residens i Athen, omkostninger ved kjøp (2015)	1 315
Diverse omkostninger	947
Korreksjoner ved omposteringer	-3 699
Sum kjøp av eiendom	67 106

I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindretgift på 6,8 millioner kroner til neste budsjettermin.

Kapittel 5445 Statsbygg

Post 39 Avsetning til investeringsformål	(tall i 1 000 kr)
Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	1 029 976
Prop. 122 S (2015-2016), Innst. 400 S (2015-2016)	90 000
Sum bevilgning	1 119 976
Regnskap	1 185 900
Merinntekt	65 924

Under post 39 føres avsetninger fra driftsregnskapet som blir brukt til investeringsformål. Midlene blir ført til inntekt i statsregnskapet, jf. kap. 2445, underpost 24.5 Til investeringsformål. Det er en meravsetning på 65,9 millioner kroner, som finansierer prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter ut over bevilgning på 42,1 millioner kroner, jf. kap. 2445 post 32. Videre er det en avsetning til prosjektering av ordinære prosjekter utover bevilgning på 23,8 millioner kroner, jf. kap. 2445 post 30. Dette gir en samlet avsetning på 1 185,9 millioner kroner.

Kapittel 530 Bygg utenfor husleieordningen

Det er for kapittel 530 utbetalt 1 803 millioner kroner i 2016.

Kap. 530 (tall i 1 000 kr)	Post 30	Post 31	Post 33	Post 36	Post 45
Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	130 000	40 000	1 752 925	19 000	113 000
Overført fra forrige termin	70 725	0	0	7 083	25 818
Prop. 122 S, Innst.400 S (2015-2016)	-15 000	0	-90 000	0	0
Prop. 29 S, Innst. 133 S (2016-2017)	0	0	0	0	-70 000
Sum bevilgning	185 725	40 000	1 662 925	26 083	68 818
Regnskap	137 041	44 617	1 557 896	15 515	48 177
Mindre-/merutgift (-)	48 684	-4 617	105 029	10 568	20 641

Fullmakter:		
Omdisponeringsfullmakt (fra post 33)	4 617	-4 617
Mindreutgift hensyntatt fullmakter	0	100 412

Post 30 Prosjektering av byggeprosjekter, kan overføres

Post 30 blir nyttet til prosjektering av prioriterte byggeprosjekter. Det er utbetalt 137 millioner kroner på posten i 2016, noe som er 48,7 millioner kroner eller 26 prosent mindre enn disponibel bevilgning. Mindreutgiften kommer i stor grad av forskyvning i utbetalingene fra 2016 til 2017 for UiO Livsvitenskap, UiO KHM Vikingtidsmuseet og UiO Veksthuset. Øvrig mindreutgift er knyttet til overføringer av ubrukt bevilgning fra 2015 til 2016. Deler av mindreutgiften i 2016 er planlagt brukt til prosjektering av UiO Livsvitenskap, UiO KHM Vikingtidsmuseet og UiO Veksthuset i 2017.

Bevilgningen er i hovedsak benyttet til følgende prosjekter:

- **UiO Livsvitenskap:** Forprosjekt for et nytt forsknings- og undervisningsbygg for livsvitenskap, farmasi og kjemi er ferdigstilt iht. frist, og overlevert Kunnskapsdepartementet sommeren 2016. Ekstern kvalitets-sikring (KS2) ble gjennomført høsten 2016. Forventet kostnad for forprosjektet er tidligere anslått til 250 millioner kroner, og ble ifm. RNB 2016 nedjustert til 235 millioner kroner. Sluttkostnad er nå ytterligere redusert til 225 millioner kroner.
- **UiO KHM Vikingtidsmuseet:** Det er gjennomført en åpen plan- og designkonkurranse, med kunngjøring av tre vinnere i april 2016. Skisseprosjektet planlegges ferdig i februar 2017, mens forprosjektet er planlagt ferdigstilt 2. halvår 2017. Kostnaden til gjennomføring av forprosjektet anslås å ligge i et spenn fra 59–112 millioner kroner, der 91 millioner kroner er beste estimat.
- **UiO Veksthuset:** Forprosjektet for Veksthuset på Tøyen ble godkjent av FIN i 2012. Det pågår en revidering av forprosjektet som ventes ferdig 1. halvår 2017, til en samlet kostnad på 60 millioner kroner.
- **UiO Odontologi, nybygg:** Skisseprosjekt for et nytt klinikkbygg for odontologisk fakultet ved Universitetet i Oslo forventes ferdig 1. halvår 2018. Programfasen er forventet ferdigstilt 1. halvår 2017. Forventet kostnad til og med forprosjekt ligger i et spenn på 75-95 millioner kroner.
- **UiT Tromsø Museum:** Skisseprosjekt for Tromsø Museum ved Universitetet i Tromsø samt tomteutredning og avklaring startet opp i 2016. Forventet kostnad til og med forprosjekt ligger i et spenn på 65-70 millioner kroner.

I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgift på 48,7 millioner kroner til neste budsjettermin.

Post 31 Igangsetting av byggeprosjekter, kan overføres

Post 31 gjelder igangsetting av ordinære byggeprosjekter. Det er igangsatt ett nytt prosjekt i 2016, som er oppstart av fase 2 ved Universitetsmuseet i Bergen. Prosjektet har en styrings- og kostnadsramme på hhv. 341,6 millioner kroner og 394 millioner kroner, og er forventet ferdigstilt 2. halvår 2019. Det er utbetalt 44,6 millioner kroner i 2016, noe som er 4,6 millioner kroner mer enn bevilgningen. Dette skyldes forskyvning av utbetalinger mellom 2016 og 2017. Statsbygg har brukt Omdisponeringsfullmakter punkt 1, jf. tildelingsbrev 2016 til å omdisponere 4,6 millioner kroner fra post 33 til post 31, jf. post 33.

Post 33 Videreføring av byggeprosjekter, kan overføres

Post 33 omfatter bevilgning til å videreføre prosjekter som Stortinget tidligere har vedtatt å starte opp. Det er utbetalt 1 557,9 millioner kroner i 2016, noe som er 105 millioner kroner eller 6 prosent mindre enn disponibel bevilgning på posten. Mindreutgiften skyldes forskyvning av utbetalinger i hovedsak knyttet til NMBU Campus Ås.

Bevilgningen har i 2016 blitt benyttet til følgende prosjekter:

Prosjekter (tall i 1 000 kr)	Styrings- ramme	Kostnads- ramme	Utbetalt t.o.m. 2016	Disponibel- bevilgning 2016 (A)	Utbetalt 2016 (B)	Avvik (A-B)	Ferdig
Norges Idrettshøgskole	782 900	883 200	374 393	270 000	283 295	-13 295	2017
UiT Medisin og Helsefagbygg	1 219 400	1 334 200	566 497	350 000	349 939	61	2018
NMBU Campus Ås	5 777 800	6 791 300	2 097 865	920 000	822 483	97 517	2019
NMBU, Urbygningen, Ås	434 300	470 500	422 200	76 000	63 601	12 399	2016
Prosjekter i reklamasjonsfasen				46 925	38 578	8 347	
Sum				1 662 925	1 557 896	105 029	

Følgende prosjekt med ferdigstilling i 2016 har avvik iht. økonomi og fremdrift:

- **NMBU Urbygningen, rehabilitering:** Prosjektet ble overlevert bruker 1. halvår 2016, mot avtalt ferdigstilling som var 2. halvår 2015. Forsinkelsen skyldes at den tekniske standarden på de eldre bygningene var langt dårligere enn forutsatt, noe som medførte behov for omprosjektering og mer omfattende arbeider. Prosjektet hadde opprinnelig en styrings- og kostnadsramme på hhv. 352,1 millioner kroner og 383,3 millioner kroner. Ifm. RNB, jf. Prp. 119 S (2014-2015), fikk prosjektet utvidet kostnadsrammen til 470,5 millioner kroner og styringsrammen til 434,3 millioner kroner. Forventet sluttkostnad er iht. den reviderte styringsrammen.

Prosjekter med ferdigstilling etter 2016 med risiko for avvik ifht. økonomi og/eller fremdrift:

- **UiT Medisin og Helsefagbygg:** På grunn av markedsusikkerhet er det gjennomført tiltak, og ytterligere tiltak vurderes. Prosjektet har fått godkjent bruk av usikkerhetsavsetning på 38,3 millioner kroner, jf. brev fra KMD av 15.9.2016. Prosjektet forventes ferdigstilt 2. halvår 2018 på anmodning fra oppdragsgiver.
- **NMBU, Campus Ås:** Gjennomført usikkerhetsanalyse viser at prosjektet må sette i gang flere tiltak for å overholde gjeldende styringsramme. Statsbygg varsler om at det kan bli nødvendig å utsette ferdigstilling av prosjektet fra 2. halvår 2019 til 2020. Dette skyldes i hovedsak forsinkelser i utarbeidelse av underlag for innredningsarbeider og de tekniske løsningene.

Statsbygg har brukt Omdisponeringsfullmakter punkt 1, jf. tildelingsbrev 2016 til å omdisponere 4,6 millioner kroner fra post 33 til post 31, jf. post 31. I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre resterende mindreutgift på 100,4 millioner kroner til neste budsjettermin.

Post 36 Kunstnerisk utsmykking, kan overføres

Bevilgningen skal brukes til kunstnerisk utsmykking av statlige bygg og blir stilt til disposisjon for KORO. Det pågår nå kunstnerisk utsmykking av om lag 40 bygg. Det er utbetalt 15,5 millioner kroner i 2016, noe som er 10,6 millioner kroner mindre enn disponibel bevilgning. Mindreutgiften forklares av en forskyvning i utbetalinger fra 2016 til 2017. I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 10,6 millioner kroner til neste budsjettermin.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen på post 45 skal dekke brukerstyr til igangsatte byggeprosjekter. Det er utbetalt 48,2 millioner kroner i 2016 på posten, noe som er 20,6 millioner kroner mindre enn disponibel bevilgning. Mindreutgiften skyldes i hovedsak brukerstyret for NMBU Campus Ås hvor det er en endret fremdrift ift. den utbetalingstakt som lå til grunn i budsjetttrammene for 2016. Bevilgningen på posten gjelder brukerstyr til tre prosjekter:

Prosjekter (tall i 1 000 kr)	Styrings- ramme	Kostnads- ramme	Utbetalt t.o.m. 2016	Disponibel- bevilgning 2016 (A)	Utbetalt 2016 (B)	Avvik (A-B)	Ferdig
Brukerutstyr, nytt Nasjonalmuseum	523 100	569 200	22 600	15 056	15 156	-100	2019
Brukerutstyr, NMBU Campus Ås	1 085 800	1 106 300	111 806	42 583	26 709	15 874	2019
Brukerutstyr UiO Livvitenskap (forprosjekt)	10 000		10 000	7 000	6 312	688	
Overføring fra 2015 til 2016				4 179	0	4 179	
Sum				68 818	48 177	20 641	

I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 20,6 millioner kroner til neste budsjettermin.

Kapittel 531 Eiendommer til kongelige formål

Totalt på kapittel 531 er det utbetalt 52,6 millioner kroner i 2016.

Kap. 531 (tall i 1 000 kr)	Post 01	Post 45
Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	25 578	31 708
Overført fra forrige termin	303	5 416
Prop. 136 S, Innst. 417 S (2015-2016). Lønnsoppgjøret 2016.	168	0
Sum bevilgning	26 049	37 124
Regnskap	25 477	27 099
Mindre-/ Merutgift (-)	572	10 025

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på post 01 skal dekke Statsbyggs kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold av statlige eiendommer som H.M. Kongen har disposisjonsrett til. Det er utbetalt 25,5 millioner kroner i 2016, noe som er tilnærmet lik disponibel bevilgning. Statsbygg har totalt ti årsverk på de kongelige eiendommene. I henhold til bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 571 876 kroner til neste budsjettermin.

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen på post 45 skal dekke bygningsarbeider av investeringsmessig karakter. Mindreutgiften på 10 millioner kroner skyldes faseforskyvning i utbetalinger og vil i 2017 bli benyttet til videre arbeider med tiltak på Gamlehaugen i Bergen, Stiftsgården i Trondheim og Det kongelige slott i 2017.

I 2016 er bevilgningen i hovedsak gått til følgende tiltak:

- **Rehabilitering av fasader ved Gamlehaugen** (tiltaksapakken, 10 millioner kroner): Bevilgningen er ikke tilstrekkelig for å dekke en fullstendig rehabilitering av fasadene. Noe av arbeidene vil bli ferdigstilt i 2017. Det er utbetalt 7,3 millioner kroner i 2016.
- **Rehabilitering av Stallen ved Det kongelige slott** (nytt tiltak, 10 millioner kroner): Kostnadsrammen er satt til 30 millioner kroner, hvorav 10 millioner kroner er bevilget i 2016 og 20 millioner kroner i 2017. Det er utbetalt 10,2 millioner kroner i 2016.

I tillegg er det til sammen utbetalt 9,6 millioner kroner til øvrige tiltak på de kongelige eiendommene.

I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 10 millioner kroner til neste budsjettermin.

Kapittel 3531 Eiendommer til kongelige formål

Post 01 Ymse inntekter (tall i 1 000 kr)	
Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	103
Prop. 29 S, Innst. 133 S (2016-2017)	-103
Sum bevilgning	0
Regnskap	0
Mindreutgift	0

Post 01 omfatter publikumsinntekter fra omvisninger på Gamlehaugen. I forbindelse med nysalderingen, jf. Prop. 29 S (2016-2017) ble bevilgningen satt til null. Dette skyldes at denne tjenesten er satt ut til andre.

Kapittel 532 Utvikling av Fornebuområdet

Totalt er det utbetalt 12,4 millioner kroner på budsjettkapitlet i 2016.

Kap. 532 (tall i 1 000 kr)	Post 21	Post 30
Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	198	10 500
Overført fra forrige termin	0	8 102
Sum bevilgning	198	18 602
Regnskap	182	12 235
Mindre-/Merutgift (-)	16	6 367

Post 21 Fornebu - spesielle driftsutgifter, kan overføres

Bevilgningen på post 21 skal dekke Statsbyggs administrative utgifter i arbeidet med etterbruk av Fornebu. Utgiftene på 0,18 millioner kroner i 2016 gjelder i hovedsak oppfølging av avtaler. Det er en liten mindreutgift på posten. I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre 16 000 kroner til neste budsjettermin.

Post 30 Investeringer, Fornebu, kan overføres

Bevilgningen på post 30 skal dekke statens andel av investeringer i infrastruktur og grøntområder på Fornebu og kostnader ved fradeling av tomter etter regulering. Mindreutgiften i 2016 på 6,4 millioner kroner kommer i hovedsak av at infrastrukturarbeidet må tilpasse fremdriften i utbyggingen på Fornebu. Hovedaktivitetene i 2016 har bl.a. vært opparbeidelse av grøntområde i Rolfsbukta og etablering av kunst i to rundkjøringer i Snarøveien.

Den totale styrings- og kostnadsrammen er på hhv. 1 317 millioner kroner og 1 373 millioner kroner (Statsbygg og Oslo kommune), der Statsbyggs andel utgjør 590 millioner kroner. Forventet sluttkostnad for hele prosjektet er nå på 1 246 millioner kroner, der Statsbyggs andel er på 558 millioner kroner, altså 32 millioner kroner mindre enn styringsrammen. Totalt utbetalt fra Statsbygg og Oslo kommune ved utgangen av 2016 er 1 115,1 millioner kroner, hvorav Statsbyggs andel er 515,4 millioner kroner.

I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 6,4 millioner kroner til neste budsjettermin.

Kapittel 533 Eiendommer utenfor husleieordningen

Totalt på kapittel 533 er det i 2016 utbetalt 62,4 millioner kroner.

Kap. 533 (tall i 1 000 kr)	Post 01	Post 45
Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	20 043	42 500
Overført fra forrige termin	1 010	22 616
Prop. 136 S, Innst. 417 S (2015-2016). Lønnsoppjøret 2016.	45	0
Sum bevilgning	21 098	65 116
Regnskap	22 276	40 108
Mindre-/Merutgift (-)	-1 178	25 008

Fullmakter

Merinntekstfullmakt (kap. 3533 post 02) 1 360

Mindreutgift hensyntatt fullmakter 182

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på post 01 skal dekke løpende drift og vedlikehold av bygningsmassen. De største vedlikeholdstiltakene i 2016 er gjennomført på følgende eiendommer; Gårdsbruket på Bygdø, Bjørgan Prestegård, Austråttborgen, fjellstuene (Jotkajavre, Mollisjok og Ravnastua), Sjømennenes minnehall i Stavern, Stavern Fort på Citadelløya, Grotten, Villa Stenersen og Blaker Skanse. Merutgiften på 1,2 millioner kroner dekkes inn av merinntekt på kap. 3533 post 02, jf. fullmakt 6.1 pkt. 3 i tildelingsbrevet 2016. Det er totalt 4,6 årsverk på eiendommene. I henhold til bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 182 000 kroner.

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen på post 45 skal dekke utgifter til rehabilitering av eiendommene. Mindreutgiften på 25 millioner kroner skyldes i hovedsak en tidsforskyvning for etablering av minnstedet etter 22. juli.

- **Håkonshallen i Bergen, kjøkkenet og universell tilkomst:** Rehabilitering av kjøkkenet i Stallbygningen ble ferdigstilt i 2015, sluttoppgjør pågår. Arbeidene med uu-tiltak (heis) ble stoppet etter at brukerne i samråd med Statsbygg ikke ønsket å gå videre med minimumsløsningene. Kostnadsrammen for prosjektet er 18 millioner kroner. Det er utbetalt 7,7 millioner kroner i 2016.
- **Statens æresbolig Grotten:** Tiltakene vedr. huset ble ferdigstilt i 2014, mens tiltak i hagen ble ferdigstilt høsten 2015. Resterende arbeider med tetting ned til fjellgrotten og noen andre mindre tiltak ble ferdigstilt sommeren 2016. Sluttkostnad for prosjektet er 14,45 millioner kroner.
- **Minnsted etter 22. juli i Hole kommune:** Prosjektet er stilt i bero pga. pågående rettsprosess med flere av naboene til Sørbråten. Kostnadsrammen er på 20,6 millioner kroner. Det er ubetalt 0,7 millioner kroner i 2016.
- **Bygdøy:** Det er bevilget 20 millioner kroner til ekstraordinært vedlikehold og oppgradering av bygningsmassen, hovedsakelig på Bygdø kongsgård. I 2016 har følgende tiltak vært prioritert; Gartneriområde, kyststi, Villa Gjøl på Bygdø. I tillegg har det pågått tiltak på Villa Stenersen og Austråttborgen. Det er utbetalt 20,7 millioner kroner i 2016.
- **Tiltakspakken:** Ifm. regjeringens tiltakspakke for økt sysselsetting ble det bevilget 15 millioner kroner til rehabilitering av Rosenkrantzårnet på Bergenhus og 5 millioner kroner til vedlikehold av Munkholmen i Trondheim. Arbeidene med rehabilitering av Rosenkrantzårnet vil pågå også i 2017, da arbeidene kom noe senere i gang enn først antatt pga. noen mislykkede konkurranser for fasadearbeidene. Vedlikehold av Munkholmen forlenges ut i 2017 hovedsakelig pga. nødvendige avklaringer med Riksantikvaren. Det er utbetalt 10,2 millioner kroner til tiltakene i 2016.

I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 25 millioner kroner til neste budsjettermin.

Kapittel 3533 Eiendommer utenfor husleieordningen**Post 02 Ymse inntekter (tall i 1 000 kr)**

Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	3 036
Sum bevilgning	3 036
Regnskap	-4 395
Merinntekt	-1 359

Posten gjelder billettinntekter samt mindre inntekter på eiendommene. Merinntekten i 2016 på 1,4 millioner kroner kommer i hovedsak av høyere inntekter på Bygdø enn forutsatt. 1,2 millioner kroner av merinntekten vil benyttes til å dekke merutgiften på kap. 533 post 01, jf. fullmakt 6.1 pkt. 3 i tildelingsbrevet 2016.

Kapittel 534 Erstatningslokaler for departementene

Totalt på kapittel 534 er det i 2016 utbetalt 471 millioner kroner.

Kap. 534 (tall i 1 000 kr)	Post 01	Post 45
Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	386 249	0
Overført fra forrige termin	8 000	128 134
Prop. 122 S, Innst. 400 S (2015-2016)		-10 000
Sum bevilgning	394 249	118 134
Regnskap	393 913	77 052
Mindre-/Merutgift (-)	336	41 082

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på post 01 dekker leieforpliktelsene i erstatningslokaler for departementene og DSS.

Utgifter i 2016 fordeler seg slik per departement og eiendom:

Departement (tall i 1 000 kr)	Erstatningslokaler	Ombygnings- kostnader	Disponibel bevilgning 2016	Utbetalt 2016
KD	Kirkegata 18 / Tollbugata 12	200 000	73 145	72 206
JD	Gullhaug torg 4	285 000	98 413	99 215
ASD/DSS	Akersgata 64-68	100 000	60 463	53 326
NFD	Kongensgt. 8 / Kirkegt. 9	310 000	78 873	92 721
KLD	Kongensgt. 18-20 / Kirkegt. 21	116 237	58 413	57 247
DSS	Grubbegata 14		3 171	3 209
DSS	Torggata 26/28		5 855	5 774
Alle	Driftsoppfølging		4 916	7 198
Alle	Interne timer		3 000	3 018
	<i>Overføring fra 2015</i>		<i>8 000</i>	
		1 011 237	394 249	393 913

Husleiemidlene er foreslått overført brukerdepartementene og DSS. Disse inngår fremleieavtaler med Statsbygg, som står som leietaker i avtalene med de private utleierne. Brukerdepartementene og DSS betaler dermed husleie til Statsbygg, som inntektsfører og utgiftsfører husleien over kap. 2445 post 24. Det er dermed ikke bevilgning på budsjettkapitlet i 2017.

På bakgrunn av dette foreslås mindreutgiften ikke videreført til 2017.

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen på post 45 skal dekke sikringstiltak i erstatningslokalene. Innvendige tiltak er i all vesentlighet ferdigstilt i alle lokasjonene. I 2017 planlegges flytting/reetablering av SiO i nye lokaler, samt noen øvrige fasadesikringstiltak, sluttført. Utgiftene per prosjekt/adresse og forventet sluttkostnad er som følger:

Beskrivelse (tall i 1 000 kr)	Prosjekt	Utbetalt		Prognoser		Forventet sluttkostnad
		Sum utgifter 2011-2015	2016	2017		
Felleskostnader inkl. reserve	1032001	2 630	129	10 677	13 436	
Kirkegaten 18	KD 1032002	32 851	512	637	34 000	
Kongensgt. 8 / Kirkegt. 9	NFD 1032003	33 415	0	585	34 000	
Middelthunsgt. 29	OED 1032004	5	0	0	5	
Akersgata 64-68	ASD 1032005	28 800	-4	4	28 800	
Gullhaug torg 4	JD 1032006	114 461	0	762	115 223	
Myntgata 2	KLD 1032007	1 118	0	22	1 140	
Kongens gate 20	KLD 1032008	15 146	15	539	15 700	
Perimetersikring (prosjektering)	1032009	1 963	29	8	2 000	
Runde 1		230 389	680	13 234	244 304	
Kongens gate 20, fasadesikring	KLD 1032010	47 422	12 599	3 480	63 501	
Akersgata 64-68, fasadesikring	ASD 1032011	105 173	6 263	3 564	115 000	
Kongensgt. 8 / Kirkegt. 9, fasadesikring	NFD 1032012	14 128	11 715	7 157	33 000	
Kirkegaten 18, fasadesikring	KD 1032013	56 060	3 390	3 550	63 000	
Nye oppdrag		222 782	33 967	17 751	274 500	
Sikring ASD som følge av SiO-flytting	2032015		5	9 995	10 000	
Flytting SiO	2032016		41 196	0	41 196	
SiO		0	41 200	9 995	51 195	
Interne timer		13 652	1 204	102	14 958	
Totalt kap. 534 post 45		466 823	77 052	41 082	584 958	

I samsvar med stikkordsfullmaktene har Statsbygg søkt om å overføre mindreutgiften på 41,1 millioner kroner til neste budsjettermin.

Kapittel 5446 Salg av eiendom, Fornebu

Post 40 Salgsinntekter, Fornebu	(tall i 1 000 kr)
Bevilgning iht. saldert budsjett for 2016	200
Sum bevilgning	200
Regnskap	0
Mindreinntekt	200

Under post 40 føres inntekter fra salg av gjenstående statlige arealer på Fornebu. Det ble ikke gjennomført noen salg av arealer på Fornebu i 2016.

Oversikt over bruk av usikkerhetsavsetningen og overskridelser av kostnadsramme

I 2016 er det av KMD gitt én fullmakt til bruk av usikkerhetsavsetningen. Dette gjelder UiT MH2, jf. tabell nedenfor. Adm. direktør har fullmakt til å disponere inntil 20 prosent av usikkerhetsavsetningen i hvert enkelt prosjekt. I 2016 har Adm. direktør benyttet denne fullmakten for Universitetet i Tromsø, nytt teknologibygg.

Tabellen under inkluderer prosjekter som sluttføres i 2016 eller senere:

Prosjekt	Styringsramme (opprinnelig)	Kostnadsramme (opprinnelig)	Godkjent bruk usikkerhetsavsetning	Ubrukt del av usikkerhetsavsetningen 2016	Overskridelse av kostnadsramme	Kommentarer
NIMBU restaurering av Urbygningen (ordinært prosjekt)	434 300	470 500	0	36 200	0	<ul style="list-style-type: none"> I Prop. 119S (RNB 2015) ble ny kostnads- og styringsramme vedtatt på hhv. 470,5 mill. kr og 434,3 mill. kr (i kronenivå per 31.12.2015). Dette tilsier en overskridelse av kostnads- og styringsrammen på hhv. 87,2 mill. kroner og 82,2 mill. kr ift. opprinnelige rammer. Rammene er ekskl. 2,4 mill. kr i deffinansiering fra kunde.
UiT nytt teknologibygg (ordinært prosjekt)	384 800	437 200	3 000	49 400	0	<ul style="list-style-type: none"> Bruk av usikkerhetsavsetning på 3 mill. kr godkjent av adm. dir. juni 2016 Rammene er ekskl. deffinansiering fra kunde (2,4 mill. kr) Rammen er ekskl. bruk av reguleringsfondet på 7,9 mill. kr (vannskader)
HiHm Evenstad, nytt adm. bygg (kuranthprosjekt)	64 900	69 700	4 700	0	6 000	<ul style="list-style-type: none"> Godkjent bruk av usikkerhets-avsetningen med 4,7 mill. kr og overskridelse av kostnadsrammen med 6 mill. kr av adm. dir. 7.6.2016 Rammen er inkl. tilskudd fra Innovasjon Norge (0,3 mill. kr) og ENOVA (3 mill. kr)
Kongsvinger fengsel (kuranthprosjekt)	31 000	31 000	0	0	6 500	<ul style="list-style-type: none"> Godkjent adm. dir. 15.08.2016 på 3,5 mill. kr. Godkjent adm. dir. 02.01.2017 på ytterligere 3 mill. kr.
UiT Medisin og Helsefagbygg (ordinært prosjekt)	1 219 400	1 334 200	38 300	76 500	0	<ul style="list-style-type: none"> Godkjent bruk av 38,3 mill. kroner av usikkerhetsavsetningen, jf. brev av 15.09.2016 fra KMD
Eidsvoll ungdomsenhet (kuranthprosjekt)	26 393	26 393	0	0	2 000	<ul style="list-style-type: none"> Godkjent adm. dir. 05.01.2017 på 2 mill. kroner (kostnadsoverskridelse)
HiB, kai i Skålevik (kuranthprosjekt)	21 300	21 300	0	0	4 052	<ul style="list-style-type: none"> Styringsramme utvidet med 4,85 mill. kr til 21,3 mill. kr iht. signert husleieavtale Overskridelse av kostnadsrammen med 4,05 mill. kr godkjent av adm. dir. 14.11.2016 Rammen er inkl. 0,46 mill. kr i vedlikeholdsmidler
Gymsal ved Hi Stord/Haugesund, Rommetveit (kuranthprosjekt)	19 590	19 590	0	0	2 280	<ul style="list-style-type: none"> Overskridelse av kostnadsrammen med 2,28 mill. kr godkjent av adm. dir. 14.11.2016 Rammen er inkl. 1,09 mill. kr i vedlikeholdsmidler

PROSJEKT NYTT NASJONALMUSEUM

Grunnarbeider, pæling og spunting er avsluttet og råbygget har kommet godt over bakken. Arbeidet har forløpt uten alvorlige personskader.

Arkitekt: Kleihues + Schuwerk
Foto: Geir Anders Rybakken Ørslien

4.

STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

4.1 OVERORDNET VURDERING AV STYRING OG KONTROLL I STATSBYGG

Statsbygg har et godt utviklet styringssystem med rapportering på krav og føringer fra KMD og med gode prosesser for oppgaveløsning og ansvarliggjøring. Styringssystemet bidrar til at Statsbygg når fastsatte mål og leverer i henhold til forventninger og krav fra eierdepartement, fra oppdrags-givende departement, leietakere, brukere og lov- og regelverk.

Statsbygg har risikostyring og internkontroll som en integrert del av virksomhetens daglige drift for å forebygge uønskede hendelser og redusere skadevirkninger. Systemet skal sikre kvalitet i leveransene og bidra til stadige forbedringer.

Statsbyggs risikostyring og internkontrollsystem skal sikre:

- effektiv måloppnåelse
- pålitelig rapportering og økonomiforvaltning
- overholdelse av lover og regler

Statsbygg utarbeider årlig en strategisk risikoanalyse for hele virksomheten, i tråd med Direktoratet for økonomistyrings veiledere. Risikovurderingen er en integrert del av mål- og resultatstyringen i Statsbygg og utføres i forkant av arbeidet med virksomhetsplanen. Prosessen utføres på både operativt og strategisk nivå.

Statsbyggs internrevisjon gjennomfører revisjoner etter egen revisjonsplan. Anbefalinger i revisjonsrapportene følges opp i de aktuelle avdelingene. Interne revisjonsrapporter sendes departementet, jf. virksomhets- og økonomiinstruksen pkt. 3.2.5.

Det er ikke avdekket vesentlig styringssvikt, feil eller mangler i 2016. En separat årlig evaluering av sikkerhetstilstanden i Statsbygg er oversendt KMD, jf. virksomhets- og økonomiinstruksen.

For å sikre at styringssystemet til enhver tid er hensiktsmessig, tilstrekkelig og virker effektivt, gjennomfører toppledelsen årlig «Ledelsens gjennomgåelse». Forbedringspunkter som framkommer her, følges opp i de enkelte avdelingene eller av ledergruppen.

Riksrevisjonen har i sitt revisjonsbrev for 2015 ingen merknader til Statsbyggs årsregnskap eller disposisjoner.

4.2 NÆRMERE OMTALE AV FORHOLD KNYTTET TIL STYRING OG KONTROLL I STATSBYGG

Forvaltning av egne eiendeler

Statsbyggs eiendeler (anleggsmidler) utgjør 40,9 milliarder kroner per 31.12.2016, en økning på 2,3 milliarder kroner fra 31.12.2015. Statsbygg har et eget anleggsregister der alle eiendeler med økonomisk levetid over tre år og kostpris over 30 000 kroner er registrert. Anleggsregisteret er grunnlag for beregning av de årlige avskrivningene. I tillegg er det etablert ulike kontrolltiltak knyttet til merking og registrering av løsøre.

Informasjonssikkerhet

Statsbyggs styringssystem for informasjonssikkerhet baserer seg på ISO27001. Statsbyggs evne til å tåle kritiske situasjoner er forbedret gjennom oppbygging og forbedring av redundante løsninger fordelt på to lokasjoner i hhv. Skatteetatens datasenter (SITS) og Kvantels datasenter på Ensjø.

Statsbygg deltok i oktober 2016 på Nasjonal Sikkerhetsmåned i regi av NSM. Statsbygg har i løpet av året gjennomført verdi- og risikovurdering av kritiske IKT-systemer og informasjonsaktiva. NSMs revisjon av Statsbygg i 2016 viste et godt resultat.

Det var i løpet av året høyere aktivitet enn tidligere år fra aktører som forsøkte å oppnå økonomisk gevinst fra Statsbygg gjennom forskjellige former for digitale angrep. Disse forsøkene ble håndtert og stoppet før de fikk alvorlige konsekvenser. Det er utover dette ikke rapportert om særlige hendelser som har truet eller kompromittert informasjonssikkerheten gjennom året.

Digitalisering og IKT

Statsbygg har vedtatt ny IKT-strategi for perioden 2016-2020. Denne angir føringer for økt satsing på digitalisering av kjernevirksomheten, mens de administrative støttesystemene som har hatt en betydelig oppgradering de senere år nå i større grad skal vedlikeholdes. Statsbygg har i den forbindelse lansert konseptet «Digibyg» der alle involverte vil ta i bruk de beste digitale løsningene på markedet.

Det er i 2016 gjennomført flere digitaliseringsprosjekter, herunder overgang til nytt saksarkivløsning som følger Noark5 standard. Elektronisk ekspedering/mottak av post ble tatt i bruk i tråd med regjeringens digitaliseringsrundskriv. E-handelsplattformen som benyttes for inngående og utgående e-faktura er i løpet av 2016 utvidet til å håndtere transaksjoner mellom intern innkjøpsløsning og leverandører. Det er innført automatiserte oppslag i enhetsregisteret for kunde- og leverandørinformasjon til Statsbyggs sentrale register. Automatiseringen skal sikre gyldige nøkkelopplysninger om enheter virksomheten er i kontakt med.

Statsbygg legger Togaf til grunn for å beskrive IKT- og virksomhetsarkitekturen. Styling av IKT-prosjekter baserer seg på konseptet i Difis prosjektveiviser.

Anskaffelser

Statsbygg har i løpet av 2016 analysert og evaluert sin innkjøpspraksis med bistand fra eksterne konsulenter. Vurderingen viser at Statsbygg har god modenhet og sterkt fokus på etterlevelse av regelverk. Det er utviklet og standardisert en rekke prosesser for ytterligere effektivisering og god gjennomføring av anskaffelsene. Det er anbefalt konkrete forbedringstiltak for å hente ut ytterligere gevinster på innkjøp. Det er gjennomført internkontrolltiltak for å avdekke eventuelle avvik i anskaffelsene, men det er ikke funnet vesentlige avvik. Det er i 2016 avholdt flere kurs innen anskaffelsesområdet, med vekt på praktisk gjennomføring. Virksomheten har i løpet av siste kvartal gjennomført en betydelig revisjon av samtlige prosedyrer, maler og veiledere for å tilpasse disse til nytt anskaffelsesregelverk per 1.1.2017.

Statsbygg har gjennomført leverandørkjedekartlegging og fulgt opp leverandører innenfor risikobrancher. Videre er det etablert en intern kompetansegruppe som følger opp at seriositetsbestemmelsene i kontraktsvilkårene etterleves av leverandørmarkedet. Statsbygg inngikk i 2016 avtale med Skatt Øst om utveksling av informasjon om leverandørenes løpende innbetalinger av skatter og avgifter. Dette er et virkemiddel for å forsterke innsatsen mot arbeidsmarkeds kriminalitet.

Statsbygg har dette året gjennomført fire avrop på felles rammeavtale med Oslo kommune og andre offentlige virksomheter mht. å kontrollere leverandørenes etterlevelse av lønns- og arbeidsvilkår og hvilke etablerte systemer de har etablert for oppfyllelse av «påse»-plikten. Et eksternt revisjonsfirma har hatt oppdrag knyttet til kontroll av leverandørenes kvalitetssikringssystem og oppfølging av dette, samt konkret kontroll av deres rutiner for oppfølging. Rapportene har pekt på enkelte avvik som har medført endring av praksis og videre oppfølging.

Etiske retningslinjer

Statsbygg har egne retningslinjer som et supplement til de etiske retningslinjene for staten. Det benyttes eget øvingsmateriale til bruk i organisasjonen, bl.a. et obligatorisk e-kurs. Statsbyggs verdier og etiske retningslinjer er sentrale elementer i lederopplæringen, kurs for nytilsatte og i alle anskaffelseskurs.

Kantinen i Statsbygg ble i 2016 svanemerket som én av syv i Norge. For å oppnå dette måtte kantinen oppfylle strenge miljøkrav til drift, renholdsprodukter, forbruksvarer og matvarer.

Bemannings-, kapasitets- og kompetansesituasjonen i virksomheten

Statsbygg hadde i 2016 en turnover på 7,8 prosent, mot 6,4 prosent i 2015. Statsbygg har godt tilfang av søkere til de fleste ledige stillinger. Det var i gjennomsnitt 48 søkere per utlyste stilling i 2016.

Utviklingen av de ansatte skjer i hovedsak i Statsbyggs eget kompetanseutviklingsprogram Statsbyggskolen. Alle nye ledere deltar på et lederutviklingsprogram som er tilpasset organisasjonenes behov. Statsbyggskolen tilbyr også opplæring i prosjektledelse, eiendomsforvaltning og et bredt utvalg av ulike fagkurs. Undervisningen baserer seg i hovedsak på interne ressurser. I tillegg er det inngått avtaler med bl.a. universitet og høyskoler som partnere. I 2016 gjennomførte 97 prosent av alle ansatte kurs i regi av Statsbyggskolen. Det ble gjennomført 51 ulike klasseromkurs og 56 e-kurs.

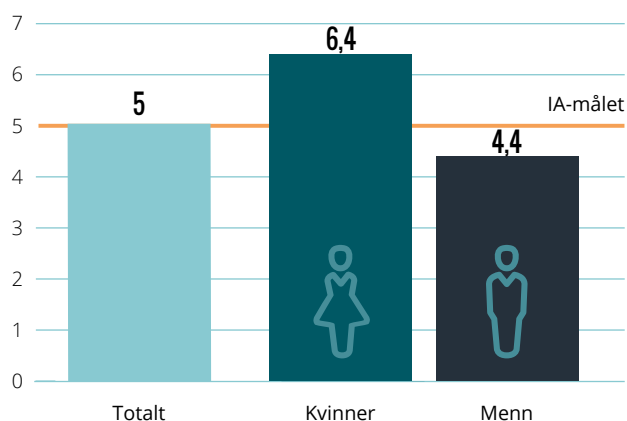
Statsbygg ønsker å sikre seg ny kompetanse gjennom rekruttering av nyutdannede, og gjorde også i 2016 et særlig arbeid knyttet til dette. Til sammen hadde 30 studenter sommer internship fordelt på alle Statsbyggs avdelinger i 2016.

Inkluderende arbeidsliv (IA)

Statsbygg deltar aktivt i arbeidet med inkluderende arbeidsliv. Første IA-avtale ble inngått i 2003, og våren 2014 inngikk Statsbygg en ny samarbeidsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv med Arbeids- og velferdsetaten v/NAV arbeidslivsenter i Oslo. Avtalen går fram til 31.12.2018.

Statsbygg har hatt 16 personer, tilsvarende ca. syv årsverk, på ulike arbeidsmarkedstiltak i 2016. Det er etablert faste bilparkeringsplasser knyttet til IA-behov.

Sykefravær 2016

Samlet sykefravær for 2016 er 5 prosent og IA-målet på 5 prosent er følgelig nådd. Sykefraværet fordeles med henholdsvis 6,4 prosent for kvinner og 4,4 prosent for menn.

E-kurs med IA-opplæring er tilgjengelig for alle i virksomheten. Medarbeidere får refusjon for treningsavgift, og ca. 47 prosent av de ansatte benyttet seg av ordningen i 2016. Det gis også økonomisk støtte til behandling hos kiropraktor og fysioterapeut.

Pensjonsalder

I 2016 gikk 20 personer av med 100 prosent AFP/alderspensjon. Gjennomsnittsalderen til disse medarbeiderne var 67,5 år, altså godt over måltallet på 66 år. For å motivere eldre arbeidstakere til å stå lenger i jobben benytter Statsbygg seniorvirkemidlene i Hovedtariffavtalen aktivt.

Likestilling og mangfold

Veiledningsheftet «Statlige virksomheters likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten» danner grunnlaget for Statsbyggs oppfølging av og rapportering om likestilling og mangfold, jf. vedlegg 2.

Samlet sett er 34 prosent av ansatte i Statsbygg kvinner, men andelen kvinner i driftsstillinger er bare 2,3 prosent. Statsbygg arbeider for å øke antall kvinner innen drift. I kontorsektoren tjener menn 9,8 prosent mer enn kvinner, mens innen drifts-sektoren tjener menn 9,6 prosent mer enn kvinner.

Kjønnsfordeling – ledere med personalansvar *

* Vikarer for faste ansatte av kortere varighet er ikke medregnet i denne figuren. I likestillingsredegjørelsen er de imidlertid tatt med for å synliggjøre midlertidig ansettelse fordelt på kvinner og menn.

Klart språk

Statsbygg følger statens kommunikasjonspolitikk. Det skal være et klart språk i interne og eksterne dokumenter og i all digital kommunikasjon, slik at alle målgrupper får den informasjonen de har krav på. Statsbyggs hjemmesider tilfredsstiller Difis kriterier for websiders tilgjengelighet. Statsbyggskolen tilbyr kurset «Bedre norsk».

**NYTT ADMINISTRASJONSBYGG
PÅ CAMPUS EVENSTAD**

Høgskolen i Hedmark

Norges fremste miljøbygg er ferdigstilt.
Bygget er i massivtre med trefiberisolasjon.

Arkitekt: Ole Roald Arkitektur
Foto: Statsbygg

5.

VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

Det høye investeringsnivået vil videreføres og prege Statsbyggs virksomhet i årene fremover. Flere svært store og krevende prosjekter vil stille store krav til vår gjennomføringsevne, ikke minst oppstarten av nytt regjeringskvartal. Eiendomsporteføljen forventes å være svakt stigende, med stabile inntekter og forutsigbar drift.

Ny teknologi kommer til å endre arbeidshverdagen og vil åpne for løsninger som kan gi bedre miljø og en enklere hverdag. Statsbygg har allerede tatt i bruk digitale løsninger innen både bygg og eiendom, og kommer til å jobbe for ytterligere utvikling og digitalisering av alle prosesser bl.a. gjennom et nytt digitalt konsept «Digibbygg». Formålet er i større grad å benytte digital prosjektering og digitale verktøy i alle faser. Gjennom mer utstrakt bruk av teknologi som sensorer, roboter og big data i byggefase og drift av eksisterende bygg, skal Statsbygg vise vei for bygge- og eiendomsnæringen. Pilotprosjektet om digitalisering av eiendomsforvaltningen på Remmen ved Høgskolen i Østfold, skal bidra også inn i et slikt målbilde.

Bygge- og eiendomssektoren står for en betydelig del av klimagassutslippene og energibruken. Statsbygg skal fortsatt stille krav til innovative løsninger i våre offentlige anskaffelser for å fremme utvikling av klimavennlige løsninger i alle ledd.

Trenden internasjonalt er at man som et alternativ til nybygg vektlegger eiendomsforvaltning, utvikling av eksisterende eiendommer og rådgivning innenfor disse områdene. Behovet for mer kostnadseffektive statlige lokaler er også tydeligere i Norge. Statsbygg skal arbeide for dette gjennom bl.a. å utvikle eiendommene i eksisterende portefølje, gjennomføre gode lokaliseringsprosesser, skape nye byrom og legge til rette for ny og endret bruk av eksisterende eiendommer. Statsbyggs rådgivningstjeneste hjelper staten i å etterspørre de beste lokalene både med tanke på beliggenhet, pris og klimakvaliteter. Dette skal bidra til økt produktivitet, bedre utnyttelse av statlige ressurser og mer klimavennlige løsninger.

Videre utvikling av databasen over statens eide og leide lokaler vil være et sentralt verktøy for ytterligere effektivisering på området.

Arbeidet med effektivisering både i eksterne og interne leveranser fortsetter i 2017. Statsbygg skal bidra med kostnads-effektive løsninger i bygg, bl.a. ved å oppfylle krav til avklaringsfase og kontrollpunkt OFP slik det framgår av instruksen for bygge- og leiesaker. Gjennom Statsbyggs interne effektiviseringsprogram skal kostnadene til intern drift reduseres. Dette gjør oss godt rustet for omstillingene som kreves framover.

Seriøsitet krever stadig oppfølging og forbedring. Fra januar 2017 kontraktfester Statsbygg at det kan innhentes taushetsbelagt informasjon fra Skatteetaten om kontraktøren og dennes underleverandører. Bekjempelse av sosial dumping og svart arbeid i bygge- og eiendomsnæringen er fortsatt en av de viktigste oppgavene for Statsbygg.

Arbeidet med å løse vedlikeholdsutfordringene i fengselssektoren fortsetter i 2017. De pågående byggeprosjektene i sektoren, varslede strukturendringer og satsing på ekstraordinært vedlikehold forventes å bedre situasjonen på sikt.

MODULBYGG

Ullersmo fengsel

Cellene til nybygget på Ullersmo fengsel er fabrikkproduserte og bidreg til betydeleg raskare ferdigstilling av prosjektet.

Foto: Statsbygg

6.

ÅRSREKNESKAPEN

Statsbygg legg fram rekneskap etter to finansielle rammeverk: kontantrekneskap etter krava for statsrekneskapen og periodisert verksemdsrekneskap i samsvar med statlege rekneskapsstandardar (SRS). Årsrekneskapen for Statsbygg omfattar desse kapitla:

2445 (5445) Statsbygg

Budsjettkapittelet omfattar drifts- og investeringsbudsjettet. Driftsbudsjettet gjeld forvaltning, drift og vedlikehald av eigedommar Statsbygg forvaltar på vegner av staten, drift av Statsbyggs organisasjon og avskrivingar og renter. Investeringsbudsjettet gjeld løyvingar til byggjeprojekt som er omfatta av husleigeordninga til staten og kjøp av eigedom. Dette omfattar både ordinære byggjeprojekt som blir fremja enkeltvis for Stortinget, og kurantprosjekt der husleiga blir dekt innanfor den eksisterande økonomiske ramma til leigetakaren.

530 Byggjeprojekt utanfor husleigeordninga

Budsjettkapittelet omfattar løyvingar til byggjeprojekt utanfor den statlege husleigeordninga. Statsbygg er byggherre for desse byggjeprojekta, men det er oppdragsgivarane som har ansvaret for eigedomsforvaltninga etter ferdigstilling.

531 (3531) Eigedommar til kongelege formål

Budsjettkapittelet omfattar løyvingar til forvaltning, drift og vedlikehald av statlege eigedommar som H.M. Kongen har disposisjonsrett til. Vidare omfattar det løyvingar til rehabilitering av staten sine kongelege eigedommar og bygningsarbeid av investeringskarakter.

532 (5446) Utvikling av Fornebuområdet

Budsjettkapittelet omfattar løyvingar til Statsbyggs driftsutgifter i samband med etterbruksprosjektet på Fornebu og staten sin del av investeringar i infrastruktur og grøntområde på Fornebu.

533 (3533) Eigedommar utanfor husleigeordninga

Budsjettkapittelet omfattar løyvingar til utgiftene staten har til forvaltning, drift og vedlikehald av bygningsmassen til eigedommar utanfor husleigeordninga. Dette omfattar verdifulle kulturhistoriske eigedommar som blir forvalta av Statsbygg, men som ikkje høyrer med i den statlege husleigeordninga.

534 Erstatningslokale for departementa

Etter angrepet på regjeringskvartalet 22. juli 2011 har staten ved Statsbygg leigd inn erstatningslokale i den private marknaden for DSS og dei departementa som mista lokala sine i angrepet. Løyvingane dekkjer leigeforplikingane og sikringstiltak i desse lokala. Budsjettkapittel 534 post 01 blir avvikla frå 2017, fordi brukarane frå dette tidspunktet inngår leigeavtale med Statsbygg som igjen står som leigetakar med dei private utleigarane.

0020 Statsbygg, Svalbard (8450 Svalbard)

Budsjettkapittelet omfattar løyvingar til lønns- og driftsmidlar for Statsbyggs kontor i Longyearbyen. I 2015 omfatta kapittelet i tillegg eigedommane staten har på Svalbard, men desse er innlemma i husleigeordninga frå 1.1.2016, jf. Prop. 1 S (2015–2016) KMD kap. 2445.

6.1 LEIINGSKOMMENTAR TIL ÅRSREKNESKAPEN 2016

Formål

Statsbygg er underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet og er ei forvaltningsbedrift. Statsbygg skal setje i verk og gjennomføre den vedtekte politikken til Stortinget innanfor den statlege bygg- og eigedomssektoren. Hovudoppgåva til Statsbygg er å vere byggherre på vegner av staten, vere rådgivar for staten i byggje- og eigedomssaker og sørge for god forvaltning, drift og vedlikehald av eigedommane som er knytte til den statlege husleigeordninga

Stadfesting

Årsrekneskapen er lagd fram i samsvar med føresegner om økonomistyring i staten med tilhøyrande rundskriv frå Finansdepartementet (R-115) og krav frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet gitte i instruks om økonomi- og verksemdstyring. Årsrekneskapen til Statsbygg består av løvingsrapportering og artskontorrapportering med notar lagde fram etter kontantprinsippet og verksemdsrekneskap med notar lagde fram etter periodiseringsprinsippet. I samråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet fører og rapporterer Statsbygg verksemdsrekneskapen i samsvar med R-114 som handlar om bruk av dei statlege reknekapstandardane.

Eg meiner at årsrekneskapen gir eit dekkjande bilete av Statsbyggs disponible løyvingar og av reknekapførte utgifter og kostnader, inntekter, eigedelar og gjeld.

Vesentlege forhold med årsrekneskapen

Tildeling av løyvingar, meir- og mindreutgifter

Statsbygg har i 2016 blitt tildelt 6,1 milliardar kroner i drifts- og investeringsløyving og hatt eit totalt forbruk på 5,5 milliardar kroner. Det er ei mindreutgift på 528,4 millionar kroner (527,7 millionar kroner ekskl. kapittel 0020 på Svalbardbudsjettet). Dette utgjør 8,7 prosent av disponibel løyving. Årsaka til mindreforbruket er i hovudsak forskyvingar i utbetalingar mellom år knytte til nytt Nasjonalmuseum, NMBU Campus Ås og prosjekt sikker infrastruktur i regjeringskvartalet.

Statsbygg har brukt fullmakter frå tildelingsbrevet 2016 til å overskride gitte løyvingar gjennom omdisponeringar og bruk av reguleringsfondet. Det er nytta totalt 65,9 millionar kroner av reguleringsfondet til å dekkje inn meirforbruk på kapittel 2445 post 30 Prosjektering (23,8 millionar kroner) og post 32 Prosjektering og igangsetjing av kurantprosjekt (42,1 millionar kroner). I tillegg er det omdisponert 125,6 millionar kroner frå kapittel 2445 post 34 Vidareføring av kurantprosjekt til kapittel 2445 post 32. Vidare er det omdisponert 4,6 millionar kroner frå kapittel 530 post 33 Vidareføring av byggjeprojekt til kapittel 530 post 31 Igangsetjing av byggjeprojekt.

Meirutgifta på kapittel 533 Eigedommar utanfor husleigeordninga post 01 Driftsutgifter på 1,2 millionar kroner er dekt inn gjennom meirinntekt under kap. 3533 post 02 Ymse inntekter. Det er søkt om å overføre 594,7 millionar kroner til neste budsjettermin.

Investeringar

Statsbygg har i 2016 vore byggherre for byggjeprojekt med eit samla investeringsvolum på 5,4 milliardar kroner. Dette er ein auke på 0,8 milliardar kroner frå 2015. I 2017 er forventa investeringsnivå på 6,2 milliardar kroner. Auken kjem av auka aktivitetsnivå som følgje av store byggjeprojekt som m.a. nytt Nasjonalmuseum, NMBU Campus Ås og prosjektering av nytt regjeringskvartal.

Driftsresultat og verksemdkapital

Totale driftsinntekter inklusiv løyvingar utgjør 6,7 milliardar kroner i 2016 (6,5 i 2015). Av desse utgjør inntektene frå husleigeordninga 4,2 milliardar kroner. Driftskostnader utgjørde totalt 5,0 milliardar kroner i 2016 (4,7 i 2015). Av driftskostnader utgjør kostnader til drift og vedlikehald av eigedom 708,8 millionar kroner og lønnskostnader 427,4 millionar kroner. Det er i 2016 gjort ei nedskrivning av Statsbyggs balanse med 55,1 millionar kroner. Dette gjeld i hovudsak kostnader i forprosjektfasen for prosjekt som det er vedteke å ikkje vidareføre. Andre driftskostnader utgjør totalt 801,9 millionar kroner, av desse er 470,5 millionar kroner knytte til erstatningslokale for departementa. Resultat til disponering i 2016 utgjør 1 708,8 millionar kroner mot 1 700,9 millionar kroner i 2015. Dette utgjør 39,5 prosent av driftsinntektene eksklusiv løyvingar-inntekter. Av driftsresultatet blir 1 185,9 millionar kroner disponerte til investeringsformål, 306,3 millionar kroner til resultat på post 24, mens det blir tilført 213,8 millionar kroner til reguleringsfondet. Det er disponert 2,8 millionar kroner til annan verksemdkapital som representerer forskjellen mellom resultat i løyvingerekneskapen (kontantrekneskapen) og verksemdsrekneskapen. Reguleringsfondet per 31.12.2016 utgjør 378 millionar kroner, mot 164,3 millionar kroner ved inngangen til året. Verksemdkapitalen per 31.12.2016 utgjør 36,4 milliardar kroner mot 34,8 milliardar kroner per 31.12.2015.

Mellomvære

Mellomvære med statskassen utgjørde per 31.12.2016 ei fordring på 429,7 millionar kroner i kontantrekneskapen. Oppstillinga av artskontorrapporteringa viser kva eigedelar og gjeld mellomvære består av.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og stadfester årsrekneskapen for Statsbygg. Årsrekneskapen er ikkje ferdig revidert per d.d. Revisjonsmeldinga skal vere klar innan 30. april 2017. Revisjonsmeldinga vil bli publisert på nettsidene til Statsbygg så snart dokumentet er offentleg.

Oslo, 27. februar 2017

Harald Vaagaasar Nikolaisen
administrerande direktør

6.2 KONTANTREKNESKAPEN – OPPSTILLING AV LØYVINGSRAPPORTERINGA OG ARTSKONTORRAPPORTERINGA

Rekneskapsprinsipp

Årsrekneskapen er utarbeidd og lagd fram etter retningslinjer som er fastsette i føresegner om økonomistyring i staten (bestemmelsene), under dette føresegnene pkt. 3.4.1 og nærmare føresegner i Finansdepartementets rundskriv R-115 og krav fastsette av Finansdepartementet.

Løyvingsrapporteringa og artskontorrapporteringa er utarbeidde i samsvar med dei grunnleggjande prinsippa i føresegnene pkt. 3.4.2:

1. Rekneskapen følgjer kalenderåret
2. Rekneskapen inneheld alle rapporterte utgifter og inntekter for rekneskapsåret
3. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
4. Rekneskapen er utarbeidd i tråd med kontantprinsippet

Rapporterte utgifter og inntekter følgjer prinsippa om korleis verksemdene skal rapportere til statsrekneskapen i føresegnene pkt. 3.5.

Både oppstillinga av løyvingsrapporteringa og oppstillinga av artskontorrapporteringa har som formål å berekne og vise sumlinja «Netto rapportert til løyvingsrekneskapen», men dei to oppstillingane er grupperte etter ulike kontoplanar.

Oppstillinga av løyvingsrapporteringa omfattar ein øvre del med løyvingsrapporteringa og ein nedre del som viser beholdningar verksemda står oppført med i kapitalrekneskapen. Oppstillinga av artskontorrapporten har ein øvre del som viser kva som er rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan, og ein nedre del som viser grupper av kontoar som inngår i mellomvære med statskassen.

Statlege verksemdar er knytte til staten si konsernkontoordning i Noregs Bank i samsvar med krav i føresegnene pkt. 3.7.1. Konsernkontoordninga inneber at alle innbetalingar og utbetalingar dagleg blir gjorde opp mot oppgjerskontoane verksemda har i Noregs Bank. Statsbygg får ikkje tilført likvidar gjennom året, men har ein trekkrett på konsernkontoen sin som svarer til netto løyving. Saldo på oppgjerskontoen i Noregs Bank blir nullstilt ved overgang til nytt rekneskapsår.

Ettersom Statsbygg utarbeider verksemdsrekneskap etter SRS med tilhøyrande notar, blir det ikkje utarbeidd notar til kontantrekneskapen.

Løyvingsrapporteringa

Løyvingsrapporteringa viser rekneskapstal som Statsbygg har rapportert til statsrekneskapen. Ho blir stilt opp etter dei kapitla og postane i løyvingsrekneskapen som Statsbygg har fullmakt til å disponere. Oppstillinga viser dei finansielle egedelane og pliktene Statsbygg står oppført med i staten sin kapitalrekneskap. Kolonnen samla tildeling viser kva Statsbygg har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev og gjennom belastningsfullmakter for kvart kapittel/post. Note A spesifiserer kva som er tildeling, og kva som er overføring frå i fjor for kvart kapittel/post. Note B gir forklaring til brukte fullmakter og berekning av mogleg overførbare beløp til 2017.

Artskontorrapportering

Artskontorrapporteringa viser rekneskapstal Statsbygg har rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan for statlege verksemdar. Statsbygg har ein trekkrett for disponible tildelingar på konsernkonto i Noregs Bank. Tildelingar skal ikkje inntektsførast og viser ikkje som inntekt i oppstillinga.

OPPSTILLING AV LØYVINGSRAPPORTERING FOR STATSBYGG 31.12.2016

Utg. kap.	Kapittelnamn	Post	Posttekst	Note	Samla tildeling 2016 *	Kontant-rekneskap 2016	Meirutgift (-) og mindre-utgift
430	Kriminalomsorg i anstalt	45	Større utstyrsanskaffingar og vedlikehald			2 080 000	
1633	Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift	01	Driftsutgifter			520 000	
530	Byggjeprojekt utanfor husleigeordninga	30	Prosjektering av bygg	A,B	185 725 000	137 040 854	48 684 146
530	Byggjeprojekt utanfor husleigeordninga	31	Igangsetjing av byggjeprojekt	A,B	40 000 000	44 616 886	-4 616 886
530	Byggjeprojekt utanfor husleigeordninga	33	Vidareføring av byggjeprojekt	A,B	1 662 925 000	1 557 896 264	105 028 736
530	Byggjeprojekt utanfor husleigeordninga	36	Kunstnarisk utsmykking	A,B	26 083 000	15 515 056	10 567 944
530	Byggjeprojekt utanfor husleigeordninga	45	Større utstyrsanskaffingar og vedlikehald	A,B	68 818 000	48 177 132	20 640 868
531	Eigedommar til kongelege formål	01	Driftsutgifter	A,B	26 049 000	25 477 124	571 876
531	Eigedommar til kongelege formål	45	Større utstyrsanskaffingar og vedlikehald	A,B	37 124 000	27 098 730	10 025 270
532	Utvikling av Fornebuområdet	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	198 000	182 384	15 616
532	Utvikling av Fornebuområdet	30	Investeringar, Fornebu	A,B	18 602 000	12 235 344	6 366 656
533	Eigedommar utanfor husleigeordninga	01	Driftsutgifter	A,B	21 098 000	22 275 800	-1 177 800
533	Eigedommar utanfor husleigeordninga	45	Større utstyrsanskaffingar og vedlikehald	A,B	65 116 000	40 108 366	25 007 634
534	Erstatningslokale for departementa	01	Driftsutgifter	A,B	394 249 000	393 912 902	336 098
534	Erstatningslokale for departementa	45	Større utstyrsanskaffingar og vedlikehald	A,B	118 134 000	77 051 752	41 082 248
8450	Svalbardrekneskapen	04	Utgifter		4 534 293	3 831 020	703 274
2445	Statsbygg	24-01	Driftsinntekter		-4 284 000 000	-4 347 713 550	
2445	Statsbygg	24-02	Driftsutgifter		1 754 155 000	1 426 270 861	
2445	Statsbygg	24-03	Avskrivningar		1 033 814 000	1 144 082 500	
2445	Statsbygg	24-04	Renter av staten sin kapital og mellomvære med statskassen		69 800 000	71 416 988	
2445	Statsbygg	24-05	Avsetjing til investeringsformål		1 119 976 000	1 185 900 222	
2445	Statsbygg	24-06	Reguleringsfond		0	213 787 978	
2445	Statsbygg	24	Sum post 24 Driftsresultat	A,B	-306 255 000	-306 255 000	0
2445	Statsbygg	30	Prosjektering av bygg	A,B	133 113 000	156 912 070	-23 799 070
2445	Statsbygg	31	Igangsetjing av ordinære byggjeprojekt	A,B	412 000 000	369 662 861	42 337 139
2445	Statsbygg	32	Prosjektering og igangsetjing av kurantprosjekt	A,B	244 907 000	412 656 301	-167 749 301
2445	Statsbygg	33	Vidareføring av ordinære byggjeprojekt	A,B	1 827 450 000	1 549 476 973	277 973 027
2445	Statsbygg	34	Vidareføring av kurantprosjekt	A,B	706 277 000	580 652 851	125 624 149
2445	Statsbygg	45	Større utstyrsanskaffingar og vedlikehald	A,B	311 414 000	307 444 458	3 969 542
2445	Statsbygg	49	Kjøp av eigedommar	A,B	73 944 000	67 105 635	6 838 365
Sum utgiftsført					6 071 505 293	5 545 675 764	528 429 529

* Mottekte eller gitte belastningsfullmakter skal ikkje visast i note A, men skal visast i eigen rubrikk i note B for «utgiftsført av andre i samsvar med gitte belastningsfullmakter». Kolonnen samla tildeling i løyingsrapporteringa blir derfor ikkje påverka av om departementet gir eller får belastningsfullmakter.

OPPSTILLING AV LØYVINGSRAPPORTERING FOR STATSBYGG 31.12.2016

Innt. kap.	Kapittelnamn	Post	Posttekst	Note	Samla tildeling 2016	Kontant-rekneskap 2016	Merinntekt og mindre-inntekt (-)
3531	Eigedommar til kongelege formål	01	Ymse inntekter		0	0	0
3533	Eigedommar utanfor husleigeordninga	02	Ymse inntekter		3 036 000	4 395 920	1 359 920
5445	Statsbygg	39	Avsetjing til investeringsformål		1 119 976 000	1 185 900 222	65 924 222
5446	Sal av eigedom, Fornebu	40	Salsinntekter, Fornebu		200 000	0	-200 000
5491	Avskrivningar på staten sin kapital	30	Avskrivningar på staten sin kapital i statens			1 144 082 500	
5603	Renter på staten sin kapital	80	Renter på staten sin faste kapital			72 779 101	
5603	Renter på staten sin kapital	81	Renter på mellomrekneskapen			-1 362 113	
5700	Folketrygda sine inntekter	72	Arbeidsgivaravgift			90 039 388	
Sum inntektsført					1 123 212 000	2 495 835 018	67 084 142

Netto rapportert til løyvingsrekneskapen	3 049 840 746
---	----------------------

Kapitalkontoar

60079601	Noregs Bank KK / innbetalingar	5 467 630 635
60079602	Noregs Bank KK / utbetalingar	-8 305 200 097
724060	Endring i mellomvære med statskassen	-212 271 285
Sum rapportert		0

Behaldningar rapporterte til kapitalrekneskapen (31.12)

Konto	Tekst	2016	2015	Endring
680014	Statsbygg	40 837 184 402	38 409 883 055	2 427 301 348
724060	Mellomvære med statskassen	-429 685 544	-217 414 259	-212 271 285

NOTE A FORKLARING AV SAMLA TILDELING

Kapittel og post	Overført frå 2015	Tildelingar 2016	Samla tildeling 2016
530.30	70 725 000	115 000 000	185 725 000
530.31	0	40 000 000	40 000 000
530.33	0	1 662 925 000	1 662 925 000
530.36	7 083 000	19 000 000	26 083 000
530.45	25 818 000	43 000 000	68 818 000
531.01	303 000	25 746 000	26 049 000
531.45	5 416 000	31 708 000	37 124 000
532.21	0	198 000	198 000
532.30	8 102 000	10 500 000	18 602 000
533.01	1 010 000	20 088 000	21 098 000
533.45	22 616 000	42 500 000	65 116 000
534.01	8 000 000	386 249 000	394 249 000
534.45	128 134 000	-10 000 000	118 134 000
2445.24	0	-306 255 000	-306 255 000
2445.30	0	133 113 000	133 113 000
2445.31	0	412 000 000	412 000 000
2445.32	43 907 000	201 000 000	244 907 000
2445.33	0	1 827 450 000	1 827 450 000
2445.34	82 987 000	623 290 000	706 277 000
2445.45	42 070 000	269 344 000	311 414 000
2445.49	0	73 944 000	73 944 000
8450.04	723 293	3 811 000	4 534 293

NOTE B

57

Kapittel og post	Stikkord	Meirutgift(-)/ mindregift	Utgiftsført av andre ism. gitte belastningsfullmakter	Meirutgift(-)/ mindregift etter gitte belastningsfullmakter	Standard refusjonar på inntektspostane 15-18	Meirinntekter ism. meirinntektsfullmakt	Omdisponering frå post 01 til 45 eller til post 01/21 frå neste års løyving	Innsparringar	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mogleg overførbart beløp berekna av verksemda
530.30	«kan overførast»	48 684 146		48 684 146					48 684 146		48 684 146
530.31	«kan overførast»	-4 616 886		-4 616 886			4 616 886	0	0		0
530.33	«kan overførast»	105 028 736		105 028 736			-4 616 886	100 411 850	100 411 850		100 411 850
530.36	«kan overførast»	10 567 944		10 567 944				10 567 944	10 567 944		10 567 944
530.45	«kan overførast»	20 640 868		20 640 868				20 640 868	20 640 868		20 640 868
531.01		571 876		571 876				571 876	571 876	1 287 300	571 876
531.45	«kan overførast»	10 025 270		10 025 270				10 025 270	10 025 270		10 025 270
532.21	«kan overførast»	15 616		15 616				15 616	15 616		15 616
532.30	«kan overførast»	6 366 656		6 366 656				6 366 656	6 366 656		6 366 656
533.01		-1 177 800		-1 177 800		1 359 920		182 120	182 120	1 004 400	182 120
533.45	«kan overførast»	25 007 634		25 007 634				25 007 634	25 007 634		25 007 634
534.01		336 098		336 098				336 098	336 098	19 312 450	336 098
534.45	«kan overførast»	41 082 248		41 082 248				41 082 248	41 082 248		41 082 248
2445.24				0				0	0		0
2445.30	«kan overførast»	-23 799 070		-23 799 070		23 799 070		0	0		0
2445.31	«kan overførast»	42 337 139		42 337 139				42 337 139	42 337 139		42 337 139
2445.32	«kan overførast»	-167 749 301		-167 749 301		42 125 152	125 624 149	0	0		0
2445.33	«kan overførast»	277 973 027		277 973 027				277 973 027	277 973 027		277 973 027
2445.34	«kan overførast»	125 624 149		125 624 149			-125 624 149	0	0		0
2445.45	«kan overførast»	3 969 542		3 969 542				3 969 542	3 969 542		3 969 542
2445.49	«kan overførast»	6 838 365		6 838 365				6 838 365	6 838 365		6 838 365
8450.04	«kan overførast»	703 274		703 274				703 274	703 274	190 550	190 550

* Maksimalt beløp som kan overførast, er 5 % av løyvinga dette året på driftspostane 01-29, unntatt post 24 eller summen av løyvingane dei siste to åra for postar med stikkordet "kan overførast". Sjå årleg rundskriv R-2 for meir detaljar.

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter:

Mottokne belastningsfullmakter 2016:

Statsbygg har frå Kriminalomsorgsdirektoratet teke imot to belastningsfullmakter. Belastningsfullmakt nr. 1 på inntil 1,15 millionar kroner ekskl. mva. på kap. 430 post 45 og belastningsfullmakt nr. 2 på inntil 0,97 millionar kroner ekskl. mva. på kap. 430 post 45. Statsbygg har nytta 2,08 millionar kroner av dette.

Fullmakt til å overskride løyvingar mot tilsvarande meirinntekter:

Tildelingsbrev 2016: 6.1 Fullmakt til å overskride gitte løyvingar pkt. 3. Meirutgifta på kap. 533 post 01 på 1,18 millionar kroner, mot tilsvarande meirinntekt under kap. 3533 post 02.

Tildelingsbrev 2016: 6.1 Fullmakt til å overskride gitte løyvingar pkt. 1. Meirutgifta på kap. 2445 post 30 på 23,8 millionar kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Tildelingsbrev 2016: 6.1 Fullmakt til å overskride gitte løyvingar pkt. 1. Meirutgifta på kap. 2445 post 32 på 42,1 millionar kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Omdisponeringsfullmakter:

Tildelingsbrev 2016: 6.2 Fullmakt til å omdisponere pkt. 1. Meirutgifta på kap. 530 post 31 på 4,6 millionar kroner, tilsvarande beløp er omdisponert frå kap. 530 post 33.

Tildelingsbrev 2016: 6.2 Fullmakt til å omdisponere pkt. 5. Meirutgifta på kap. 2445 post 32 på 125,6 millionar kroner, tilsvarande beløp er omdisponert frå kap. 2445 post 34.

OPPSTILLING AV ARTSKONTORRAPPORTERINGA 31.12.2016

	2016	2015 *
Driftsinntekter rapporterte til løyvingerekneskapen		
Innbetalinger frå gebyr		
Innbetalinger frå tilskot og overføringar	174 232	2 411 086
Sals- og leigeinnbetalningar	4 220 717 570	4 234 736 258
Andre innbetalningar	107 675 511	480 037 109
Sum innbetalningar frå drift	4 328 567 313	4 717 184 453
Driftsutgifter rapporterte til løyvingerekneskapen		
Utbetalningar til lønn	446 363 562	464 373 698
Utgifter til avskrivningar	1 130 376 712	1 326 483 315
Andre utbetalningar til drift	1 415 890 876	1 624 367 806
Sum utbetalningar til drift	2 992 631 150	3 415 224 820
Netto rapporterte driftsutgifter	-1 335 936 163	-1 301 959 633
Investerings- og finansinntekter rapporterte til løyvingerekneskapen		
Innbetaling av finansinntekter	1 436 955	3 021 777
Sum investerings- og finansinntekter	1 436 955	3 021 777
Investerings- og finansutgifter rapporterte til løyvingerekneskapen		
Utbetaling til investeringar	5 404 829 228	4 615 676 174
Utbetaling til kjøp av aksjar		
Utbetaling av finansutgifter	73 615 534	70 832 672
Sum investerings- og finansutgifter	5 478 444 762	4 686 508 847
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	5 477 007 807	4 683 487 070
Disponeringar		
Avsetjing til investeringsformål (ref. post 24 underpost 05)	1 185 900 222	1 169 567 290
Til/frå reguleringsfond (ref. post 24 underpost 06)	213 787 978	-59 794 558
Sum disponeringar	1 399 688 200	1 109 772 732
Innkrevjingsverksemd og andre overføringar til staten		
Tilskotsforvaltning og andre overføringar frå staten		
Inntekter og utgifter rapporterte på felleskapittel		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		
Arbeidsgivaravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	90 039 388	85 784 797
Nettoføringsordning for mva. konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	-520 000	-110 936
Avsetjing til investeringsformål (ref. kap. 5445, inntekt)	1 185 900 222	1 169 567 290
Avskrivningar (ref. statskonto 5491.30, inntekt)	1 144 082 500	1 326 483 316
Renter av staten sin faste kapital (ref. statskonto 5603.80, inntekt)	72 779 101	69 073 706
Renter av mellomverande med statskassen (ref. statskonto 5603.81, inntekt)	-1 362 113	-2 821 674
Netto rapporterte utgifter på felleskapittel	-2 490 919 098	-2 647 976 498
Netto rapportert til løyvingerekneskapen	3 049 840 746	1 843 323 670
Oversikt over mellomverande med statskassen		
Eigedelar og gjeld		
Fordringar	23 747 022	15 490 636
Kasse		
Bankkontoar med statlege midlar utanfor Noregs Bank		
Reguleringsfond	-378 033 420	-164 245 442
Skuldig skattetrekk	-29 944 906	-27 628 916
Skuldige offentlege avgifter		-1 693 514
Anna gjeld	-45 454 238	-39 337 023
Sum mellomvære med statskassen	-429 685 544	-217 414 259

* Mal for artskontorrapportering er endra for forvaltningsbedrifter i 2016. Samanlikningstal frå 2015 er omklassifiserte i samsvar med ny mal.

6.3 VERKSEMSREKNESKAP 2016

REKNESKAPSPRINSIPP

Verksemsrekneskapen er sett opp i samsvar med dei statlege rekneskapsstandardane (SRS), jf. rundskriv R-114 Bruk av dei statlege rekneskapsstandardane (SRS) i verksemsrekneskapen av 21.12.16. Verksemsrekneskapen omfattar alle aktivitetane til Statsbygg, uavhengig av finansieringskjelde. Statsbygg er ei forvaltningsbedrift med netto resultatkrav på kapittel 2445 post 24, og ho får i tillegg løyvingar på kapittel 530, 531, 532, 533, 534 og Svalbardbudsjettet.

Prinsippendringar og endring av samanlikningstal

Staten sin renteberande kapital blei i 2015 klassifisert som Anna langsiktig gjeld. DFØ har utarbeidd mal for oppstillingsplan for forvaltningsbedrifter, og staten sin renteberande kapital er klassifisert under Staten sin kapital. I balansen for 2016 er samanlikningstala for staten sin renteberande kapital for 2015 omklassifisert frå Anna langsiktig gjeld til Staten sin kapital.

I Prop. 1 S (2015–2016) KMD under kap. 2445 Statsbygg går det fram at Sysselmannsgården, Bergmesterboligen, Post- og bankbygget, utleigebustader med meir blir innlemma i den statlege husleigeordninga frå 1.1.2016. Eigedommane er tekne inn i Statsbyggs balanse til marknadsverdi med 127,5 millionar kroner. Verdien blir fordelt mellom renteberande kapital og verksemskapital med høvesvis 10,2 og 117,3 millionar kroner slik at forholdet mellom gjeld og verksemskapital blir verande det same som ved utgangen av 2015.

Transaksjonsbaserte inntekter

Inntekt blir resultatført når ho er tent opp. Transaksjonar blir resultatførte til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Leigeinntekter blir periodiserte og resultatførte i den perioden leiga gjeld.

Sal av tenester blir inntektsførte i takt med utføringa. Kjøp av varer og tenester frå tredjepart i tilknytning til rådgivingsoppdrag og andre kundefinansierte bygningsoppdrag som er inngåtte for kunden sin risiko og rekning, blir rekna som utlegg og blir nettoførte i rekneskapen. Motteken delfinansiering frå kunde på byggeprosjekt blir førte som ein kostnadsreduksjon på investeringspostane i statsbudsjettet og blir ikkje balanseførte og skrivne av. Omfanget av dette blir opplyst om i note.

Statsbygg har ikkje transaksjonsbaserte inntekter knytte til sal av varer.

Inntekter frå løyvingar og inntekter frå tilskot og overføringar

Inntekter frå løyvingar og inntekter frå tilskot og overføringar blir resultatførte i den perioden då aktivitetane som inntektene skal finansiere, er utførte, det vil seie i den perioden kostnadene blir lagde til (motsett samanstilling). Prinsippet om motsett samanstilling er nytta ved slutten av året òg i samsvar med SRS 10.

Statsbygg er ei forvaltningsbedrift og har eit netto resultatkrav på kapittel 2445. Statsbygg inntektsfører ikkje løyvinginntekter på kapittel 2445 i verksemsrekneskapen.

Statsbygg har ikkje ført opp immaterielle eigedelar eller varige driftsmiddel i balansen, som er finansierte av løyvingar frå staten, på andre kapittel enn 2445. Statsbygg nyttar såleis ikkje avsetjing for staten si finansiering av immaterielle eigedelar og varige driftsmiddel og har derfor inga utsett inntektsføring av løyvingar. Sjå òg omtale under varige driftsmiddel.

Kostnader

Utgifter som gjeld transaksjonsbaserte inntekter, blir kostnadsførte i same perioden som tilhøyrande inntekt. Kjøp av varer og tenester frå tredjepart i tilknytning til rådgivingsoppdrag og andre kundefinansierte bygningsoppdrag som er inngåtte for kunden sin risiko og rekning, blir rekna som utlegg og blir netto- førte i rekneskapen. Utgifter som blir finansierte med inntekt frå løyving og inntekt frå tilskot og overføringar, blir kostnadsførte i takt med at aktivitetane blir gjennomførte.

Pensjonar

SRS 25 Ytingar til tilsette legg til grunn ei forenkla rekneskaps-tilnærming til pensjonar. Det er dermed ikkje berekna eller sett av for eventuell over-/underdekning i pensjonsordninga som svarer til NRS 6. Pensjonskostnaden for året svarer derfor til årleg premiebeløp til Statens pensjons- kasse (SPK).

Klassifisering og vurdering av balansepostar

Omløpsmidlar og kortsiktig gjeld omfattar postar som forfell til betaling innan eitt år etter anskaffingstidspunktet. Andre postar er klassifiserte som anleggsmidlar / langsiktig gjeld.

Omløpsmidlar blir vurderte til det lågaste av anskaffingskost og verkeleg verdi. Kortsiktig og langsiktig gjeld blir balanseført til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidlar blir vurderte til anskaffingskost fråtrekt av- og nedskrivningar. Statsbygg er ei forvaltningsbedrift som er underlagd løyvingreglementet § 7. Statsbygg har i Stats- budsjettet for 2015, side 174, fått unntak frå løyvingreglementet og kan derfor starte avskrivning av driftsmidlar når anleggsmidelen er teken i bruk i samsvar med SRS 17.

Immaterielle eigedelar

Eksternt innkjøpte immaterielle eigedelar som programvare og liknande rettar knytte til lønns- og rekneskapsystem, innkjøpssystem, prosjektstyringssystem, eigedomsforvaltnings-system og liknande blir balanseførte og skrivne av over den utnyttbare levetida til driftsmiddelet. Avskrivningar av immaterielle eigedelar under utføring startar når eigedelen er klar til å bli teken i bruk. Statsbygg har ikkje eigenutvikla immaterielle eigedelar.

Varige driftsmiddel

Driftsmiddel er varige og betydelege eigedelar som blir disponerte av Statsbygg. Med varig er meint utnyttbar levetid på 3 år eller meir. Med betydeleg er meint enkeltstående anskaffingar (kjøp) med anskaffingskost på kr 30 000 eller meir.

Alle egedelar som er førte i balansen, er finansierte over kapittel 2445. Egedommar finansierte over kapittel 531 og 533 er definerte som nasjonaleigedommar og kulturminne og skal i samsvar med SRS 17 ikkje aktiverast i balansen med økonomisk verdi. Egedommar finansierte over kapittel 530, 532 og 534 er ikkje eigde av Statsbygg og blir såleis ikkje aktiverte i Statsbyggs balanse.

Statsbygg balansefører desse gruppene med varige driftsmiddel:

- Tomter
- Bygningar og annan fast eigedom
- Maskiner og transportmiddel
- Driftslausøyre, inventar og verktøy
- Anlegg under utføring (byggjeprojekt)

For å sikre ei mest mogleg korrekt fordeling av levekostnadene for ein bygning har Statsbygg dekomponert alle bygga sine ved innføring av SRS per 1.1.2015 i samsvar med SRS 17. Kostprisen til bygget blir fordelt i ulike bygningsdelar (sjablongmessig) og fastset ulik levetid for bygningsdelane.

Utført arbeid som kan definerast som full utskifting av ein bygningsdel eller oppfyller kriteria til å vere ein påkostnad i samsvar med SRS 17, blir balanseført på bygget og skrive av i samsvar med levetida til den bygningsdelen arbeidet gjeld. Arbeid som ikkje blir rekna som full utskifting eller påkostnad, blir kostnadsført som vedlikehald.

Avskrivning for anlegg under utføring (byggjeprojekt som er i gang) startar når bygget er ferdigstilt og husleige skal reknast.

Anleggsmidlar blir skrivne ned til verkeleg verdi ved ei eventuell bruksendring, dersom verkeleg verdi er lågare enn balanseført verdi.

Byggjeprojekt som er delfinansierte av kunde, blir førte opp i balansen med netto prosjektkostnader etter frådrag for den delen som er finansierte av kunden. Dette er eit unntak frå SRS 17 som følgje av at staten sin finansieringsmodell for forvaltningsbedrifter ikkje tillèt at ekstern finansiering inngår i balanseført verdi slik at avskrivingsgrunnlaget og dermed også avskrivningar og nedbetaling av staten sin renteberande kapital aukar. Omfanget av kundefinansiering på aktiverbare byggjeprojekt blir opplyst om i note.

Finansiering av anleggsmidlar

Investeringar av anleggsmidlar finansierte over kapittel 2445 blir delvis finansierte gjennom avsetjing til investeringsformål og delvis ved renteberande kapital frå staten. Renteberande kapital er klassifisert som Staten sin kapital i balansen og blir renteberekna med årleg rentesats fastsett av Finansdepartementet. Avskrivningar reduserer balanseført verdi av renteberande kapital.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidlar blir rekneskapsmessig gevinst/tap resultatført. Gevinst/tap blir berekna som salsvederlaget fråtrekt balanseført verdi på realisasjonstidspunktet og salsomkostningar.

Investeringar i aksjar og obligasjonar

Investeringar i aksjar og obligasjonar er balanseførte til kostpris. Dette gjeld langsiktige investeringar som er knytte til Statsbyggs eigedomsforvaltning. Utbytte og renter blir inntektsførte som anna finansinntekt.

Fordringar

Kundefordringar og andre fordringar er førte i balansen til pålydande etter frådrag for avsetjing til forventa tap. Avsetjing til tap blir gjort på grunnlag av individuelle vurderingar av dei enkelte fordringane. Hovudtyngda av Statsbyggs kundar er statlege føretak, og potensielle tap er avgrensa

Staten sin kapital

Staten sin kapital består av verksemdkapital, avrekningar og staten sin renteberande kapital. Statsbygg er ei forvaltningsbedrift, og verksemdkapitalen omfattar reguleringsfond, eigenfinansiering av investering og annan verksemdkapital. I avrekningar inngår mellomrekning med statskassen. Alle immaterielle egedelar og varige driftsmiddel i balansen er finansierte over kapittel 2445, delvis ved eigenfinansiering gjennom avsetjing til investeringsformål og delvis ved staten sin renteberande kapital.

Kontantstraumoppstilling

Det er ikkje utarbeidd kontantstraumoppstilling. Tilnærma lik informasjon er presentert i artskontorapporteringa som ein del av årsrekneskapen.

Sjølvassurandørprinsippet

Staten opererer som sjølvassurandør. Det er dermed ikkje inkludert postar i balanse eller resultatrekneskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller plikter.

Konsernkontoordninga i staten

Statsbygg er omfatta av konsernkontoordninga i staten. Konsernkontoordninga inneber at alle innbetalningar og utbeta-lingar dagleg blir gjorde opp mot oppgjerskontoane verksemda har i Noregs Bank. Statsbygg får ikkje tilført likvidar gjennom året, men har ein trekkrett på konsernkontoen sin. Saldo på oppgjerskontoen i Noregs Bank blir nullstilt ved overgang til nytt rekneskapsår og rekna av mot mellomvære med staten.

RESULTATREKNESKAP STATSBYGG

	Note	2016	2015
Driftsinntekter			
Inntekt frå investeringsløyvingar	1	1 965 806 980	1 677 595 408
Inntekt frå driftsløyvingar	1	443 438 084	451 419 229
Inntekt frå tilskot og overføringar	1	174 232	2 411 086
Leigeinntekter	1	4 244 224 658	4 135 142 401
Salsinntekter rådgiving og andre fakturerte oppdrag	1	19 991 460	37 962 741
Andre driftsinntekter	1	64 634 212	184 522 652
Sum driftsinntekter		6 738 269 625	6 489 053 518
Driftskostnader			
Kostnader knytte til drift og vedlikehald av eigedom	5	708 863 623	707 828 459
Kostnader knytte til sal, rådgiving og andre fakturerbare oppdrag	5	41 146 166	36 543 682
Kostnader finansierte av investeringsløyving og belastningsfullmakt	5	1 889 865 419	1 496 736 202
Lønnskostnader	2	427 418 906	451 079 902
Avskrivningar på varige driftsmiddel og immaterielle eigedelar	3,4	1 032 887 976	976 106 381
Nedskrivningar av varige driftsmiddel og immaterielle eigedelar	3,4	55 102 748	45 658 462
Driftskostnader erstatningslokale for departementa	5	470 510 667	585 187 133
Andre driftskostnader	5	331 501 535	421 112 020
Sum driftskostnader		4 957 297 041	4 720 252 241
Driftsresultat		1 780 972 584	1 768 801 277
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	1 441 751	3 022 274
Renter av staten sin kapital	6	-72 779 101	-69 073 706
Andre finanskostnader	6	-855 919	-1 758 448
Sum finansinntekter og finanskostnader		-72 193 269	-67 809 880
Resultat av aktivitetane i perioden		1 708 779 315	1 700 991 397
Avrekningar og disponeringar			
Resultatkrav post 24 til statskassen		306 255 000	569 593 000
Til/frå reguleringsfond	8	213 787 978	-59 794 558
Til investeringsformål	8	1 185 900 222	1 169 567 290
Til/frå annan eigenkapital	8	2 836 115	21 625 665
Sum avrekningar og disponeringar		1 708 779 315	1 700 991 397
Innkrevjingsverksemd og andre overføringar til staten	9		
Tilskotsforvaltning og andre overføringar frå staten	10		

BALANSE

	Note	31.12.2016	31.12.2015
EIGEDLAR			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle egedelar			
Programvare og liknande rettar	3	144 989 269	138 104 936
Immaterielle egedelar under utføring	3	18 671 655	41 529 150
Sum immaterielle egedelar		163 660 924	179 634 085
II Varige driftsmiddel			
Tomter, bygningar og annan fast eigedom	4	34 695 774 465	34 503 701 274
Maskiner og transportmiddel	4	4 499 614	5 648 082
Driftslausøyre, inventar, verktoy og liknande	4	101 804 240	94 594 504
Anlegg under utføring	4	5 957 188 937	3 784 809 359
Infrastrukturegedelar	4		
Sum varige driftsmiddel		40 759 267 256	38 388 753 220
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringar i aksjar og delar	11	29 744	29 744
Obligasjonar	11	17 328 781	17 328 781
Andre fordringar		7 500	7 500
Sum finansielle anleggsmidler		17 366 025	17 366 025
Sum anleggsmidler		40 940 294 205	38 585 753 330
B. Omløpsmidlar			
I Behaldning av varer og driftsmateriell			
12			
II Fordringar			
Kundefordringar	13	1 168 820 498	1 047 113 222
Opptente, ikkje fakturerte inntekter	14	4 082 077	11 571 832
Andre fordringar	15	116 100 332	130 298 300
Sum fordringar		1 289 002 908	1 188 983 355
III Bankinnskot, kontantar og liknande			
Kontantar og liknande	16		
Sum bankinnskot, kontantar og liknande			
Sum omløpsmidlar		1 289 002 908	1 188 983 355
Sum egedelar		42 229 297 113	39 774 736 684

BALANSE

	Note	31.12.2016	31.12.2015
STATEN SIN KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Verksemdkapital			
Reguleringsfond	8	378 033 420	164 245 442
Annan verksemdkapital	8	35 976 349 281	34 670 294 858
Sum verksemdkapital		36 354 382 702	34 834 540 300
II Avrekningar			
Regna av med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	-509 501 078	-291 088 424
Sum avrekningar		-509 501 078	-291 088 424
III Staten si finansiering av immaterielle egedelar og varige driftsmiddel			
Staten sin renteberande kapital	6	4 292 581 221	3 168 498 181
Sum staten sin kapital		4 292 581 221	3 168 498 181
Sum staten sin kapital		40 137 462 845	37 711 950 057
D. Gjeld			
I Avsetjing for langsiktige plikter			
II Anna langsiktig gjeld			
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		407 119 346	484 477 479
Skuldig skattetrekk		28 097 941	26 126 455
Skuldige offentlege avgifter		8 944 332	18 286 225
Avsette feriepengar		63 553 248	61 923 870
Motteken forskotsbetaling	14	35 536 018	51 242 504
Anna kortsiktig gjeld	17,18	1 548 583 383	1 420 730 094
Sum kortsiktig gjeld		2 091 834 268	2 062 786 627
Sum gjeld		2 091 834 268	2 062 786 627
Sum staten sin kapital og gjeld		42 229 297 113	39 774 736 684

NOTE 1 DRIFTSINNTEKTER

		2016	2015
Inntekt frå løyvingar	Kapittel		
Løyving dette året frå overordna departement, post 01	3531, 531, 533, 534, 0020	445 426 513	448 724 503
Løyving dette året frå overordna departement, post 02	3533	-4 250 813	-5 443 622
Løyving dette året frå overordna departement, post 15	3531		-20 093
Løyving dette året frå overordna departement, post 21	532	182 384	350 464
Løyving dette året frå andre departement, belastningsfullmakt	43045, 163301	2 080 000	7 807 977
Sum driftsløyving dette året		443 438 084	451 419 229
Løyving dette året frå overordna departement, post 30	530, 531, 532	219 327 000	174 913 000
Løyving dette året frå overordna departement, post 31	530	40 000 000	633 000
Løyving dette året frå overordna departement, post 33	530	1 752 925 000	1 186 500 000
Løyving dette året frå overordna departement, post 34	530		
Løyving dette året frå overordna departement, post 36	530	26 083 000	21 945 000
Løyving dette året frå overordna departement, post 45	530, 531, 533, 534, 0020	369 192 000	507 110 000
- Ubrukt løyving til investeringsformål (post 30-49)	530-534, 0020	-441 720 020	-213 505 592
Sum investeringsløyving dette året		1 965 806 980	1 677 595 408
Sum inntekt frå løyvingar		2 409 245 064	2 129 014 637
Inntekt frå tilskot og overføringar *		174 232	2 411 086
Leigeinntekter			
Leigeinntekter fast eigedom		4 214 960 007	4 106 681 629
Anna leigeinntekt		29 264 651	28 460 772
Sum leigeinntekter **		4 244 224 658	4 135 142 401
Salsinntekter frå rådgiving og andre fakturerbare oppdrag			
Salsinntekter frå rådgivingstenester		13 070 480	11 408 247
Salsinntekter frå fakturerbare oppdrag		6 102 802	26 448 367
Andre salsinntekter		818 178	106 127
Sum salsinntekter frå rådgiving og andre fakturerbare oppdrag ***		19 991 460	37 962 741
Andre driftsinntekter			
Gevinst ved avgang anleggsmidlar ****		53 128 250	175 618 038
Andre inntekter		11 505 962	8 904 614
Sum andre driftsinntekter		64 634 212	184 522 652
Sum driftsinntekter		6 738 269 625	6 489 053 518

* Motteke tilskot gjeld i heilskap tilskot frå Enova SF frå Energifondet.

** Leigeinntekter er hovudsakleg husleige knytt til utleige til andre statlege etatar som nyttar staten si husleigeordning. Anna leigeinntekt er andre inntekter i samband med utleigeforhold, for eksempel inntekt frå indre vedlikehald og parkeringsplassar.

Utleieavtaler som går ut i perioden (år)	2018-2022	2023 eller senere
Årleg leigebeløp i 2016 (kroner)	1 279 859 999	6 102 268 067

Dette representerer leieavtaler knytte til utleieforhold som Statsbygg har inngått.

Tabellen viser årleg leigebeløp for avtaler som går ut i perioden 2018 til og med 2022, og årleg leigebeløp for avtaler som går ut i 2023 eller seinare.

*** Salsinntekter frå rådgiving er knytt til oppdrag der Statsbygg er rådgivar for andre statlege etatar som er leigetakarar i den private leigemarknaden. Salsinntekter frå fakturerbare oppdrag er knytte til bygningsoppdrag der oppdragsgivar fullfinansierer oppdraget.

**** Av netto salsgevinst på 53,1 millionar kroner utgjør sal av utanlandseigedommar knytte til ambassadar 22,2 millionar kroner, sal av tomt ved Universitetet i Stavanger 13,3 millionar kroner og sal av Tunsberg Stiftsgård 7,7 millionar kroner.

GRUNNLAG FOR INNETKTSFØRING AV UTGIFSLØYVING

Kapittel og post	Kontantprinsippet			Periodiseringsprinsippet	
	Utgiftsløyving (samla tildeling)	Inntektsløyving	Rapportert inntekt	Maksimalt berekna grunnlag for inntektsføring	Inntektsført løyving
430.45	2 614 094			2 614 094	
530.30	185 725 000			185 725 000	
530.31	40 000 000			40 000 000	
530.33	1 662 925 000			1 662 925 000	
530.36	26 083 000			26 083 000	
530.45	68 818 000			68 818 000	
531.01	26 049 000			26 049 000	
531.45	37 124 000			37 124 000	
532.21	198 000			198 000	
532.30	18 602 000			18 602 000	
533.01	21 098 000			21 098 000	
533.45	65 116 000			65 116 000	
534.01	394 249 000			394 249 000	
534.45	118 134 000			118 134 000	
8450.04	4 534 293			4 534 293	
3533.02		3 036 000	4 395 920	-4 395 920	
Sum				2 666 837 467	2 409 245 064

NOTE 2 LØNNSKOSTNADER

	2016	2015
Lønn	530 152 895	512 595 175
Timeavrekning egne tilsette investeringsprosjekt (-)	-235 009 292	- 204 140 976
Timeavrekning rådgiving og andre fakturerbare oppdrag (-)	-20 923 371	- 13 078 242
Timeavrekning bruksavhengige driftskostnader (BAD) (-)	-73 769 761	-63 556 875
Feriepenger	65 767 332	64 176 136
Arbeidsgivaravgift	90 452 656	86 548 165
Pensjonskostnader	79 450 900	72 281 054
Sjukepengar og andre refusjonar	-21 061 996	-16 996 677
Andre ytingar	12 359 543	13 252 141
Sum lønnskostnader	427 418 906	451 079 902
Tal på årsverk:	901	883
Tal på tilsette:	929	908

Netto lønnskostnader er i 2016 redusert i forhold til 2015 med 24 millioner kroner. Dette kjem av at det i 2016 har vore ein auke i timeavrekning i forhold til 2015 på 49 millioner kroner på grunn av auka aktivitet.

Timeavrekning gjeld timar egne tilsette har brukt på investeringsprosjekt, fakturerbare prosjekt og bruksavhengige driftskostnader knytte til utleieforhold som reduserer lønnskostnadene. Timeavrekning på investeringsprosjekt finansierte over kapittel 2445 blir aktivert i balansen. Timeavrekning på andre investeringsprosjekt og fakturerbare prosjekt er klassifisert som kostnader finansierte av investeringsprosjekt og kostnader knytte til sal, rådgiving og andre fakturerbare oppdrag. Timeavrekning bruksavhengige driftskostnader blir rekna av mot kunde og nettoført i rekneskapen.

Pensjonar blir kostnadsførte i resultatrekneskapen basert på faktisk oppsamla premie for rekneskapsåret. Premiesats for 2016 er 13,9 prosent. Premiesatsen for 2015 var 13,65 prosent.

Lønn til administrerende direktør utgjorde 1 505 951 kroner i 2016. I tillegg kjem naturalytingar som omfattar dekning av elektronisk kommunikasjon, treningsavgift og fri avis. Administrerende direktør er omfatta av den same pensjonsavtalen som tilsette i staten elles. Pensjonskostnader dekte av arbeidsgivar i 2016 utgjør 152 674 kroner.

NOTE 3 IMMATERIELLE EIGEDELAR

	FoU	Programvare og likn. rettar	Immaterielle egedelar under utføring	Sum
Anskaffingskost 01.01.2016	0	187 222 094	41 529 150	228 751 243
Tilgang i 2016	0	2 727 761	23 155 397	25 883 158
Avgang anskaffingskost i 2016 (-)	0	0	0	0
Frå immaterielle egedelar under utføring til anna gruppe i 2016	0	46 012 892	-46 012 892	0
Anskaffingskost 31.12.2016	0	235 962 746	18 671 655	254 634 401
Akkumulerte nedskrivningar 01.01.2016	0	0	0	0
Nedskrivningar i 2016	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivningar 01.01.2016	0	49 117 158	0	49 117 158
Ordinære avskrivningar i 2016	0	41 856 319	0	41 856 319
Akkumulerte avskrivningar avgang i 2016 (-)	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2016	0	144 989 269	18 671 655	163 660 924

Avskrivingssatsar (levetider)

5 år / lineært

Inga avskrivning

NOTE 4 VARIGE DRIFTSMIDLAR

	Tomter	Bygningar og annen fast eiendom	Maskiner og transportmiddel	Driftslausøyre, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utføring	Sum
Anskaffingskost 01.01.2016	3 652 172 031	38 896 008 177	22 045 518	214 253 404	3 784 809 359	46 569 288 489
Tilgang i 2016	45 891 968	174 270 039	823 882	32 016 376	3 219 737 952	3 472 740 217
Avgang anskaffingskost i 2016 (-)	-6 978 912	-49 383 147				-56 362 059
Nedskrivningar stoppa prosjekt i 2016 (-)					-64 428 772	-64 428 772
Frå anlegg under utføring til anna gruppe i 2016		982 929 600			- 982 929 600	0
Anskaffingskost 31.12.2016	3 691 085 088	40 003 824 669	22 869 400	246 269 780	5 957 188 938	49 921 237 875
Akkumulerte nedskrivningar 01.01.2016		240 000 000				240 000 000
Nedskrivningar i 2016		4 379 764				4 379 764
Akkumulerte avskrivningar 01.01.2016		7 804 478 932	16 397 436	119 658 899		7 940 535 267
Ordinære avskrivningar i 2016		964 252 666	1 972 350	24 806 641		991 031 656
Akkumulerte avskrivningar avgang i 2016 (-)		-13 976 070				-13 976 070
Balanseført verdi 31.12.2016	3 691 085 088	31 004 689 380	4 499 614	101 804 240	5 957 188 938	40 759 267 256

Avskrivningssatsar (levetider)	Inga avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært	Inga avskrivning
--------------------------------	------------------	------------------------------	-----------------	-----------------	------------------

Det er i 2016 gjort nedskrivning av stoppa prosjekt med brutto 64,4 millionar kroner. Dette gjeld i hovudsak oppsamla kostnader i forprosjektfasen for prosjekt som det er vedteke å ikkje vidareføre. Oppdragsgivar har dekt 13,7 millionar kroner. Netto nedskrivning av stoppa prosjekt utgjer totalt 50,7 millionar kroner. I tillegg er det gjort nedskrivning på 4,4 millionar kroner av ein eiendom til verkeleg verdi pga. bruksendring. Sum nedskrivning i resultatrekneskapen utgjer 55,1 millionar kroner.

Avhending av eiendom i 2016:

Vederlag ved avhending av anleggsmidlar	22 324 220	73 190 018			95 514 238
- Bokført verdi avhenda anleggsmidlar	-6 978 912	-35 407 076			-42 385 988
= Rekneskapsmessig gevinst/tap	15 345 309	37 782 941			53 128 250

NOTE 5 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Kostnader knytte til drift og vedlikehald av eigedom	2016	2015
Drift	108 765 291	117 433 809
Vedlikehald	600 098 332	590 394 650
Sum kostnader knytte til drift og vedlikehald av eigedom	708 863 623	707 828 459

Kostnader knytte til sal av rådgiving og andre fakturerbare oppdrag

Rådgivingsoppdrag	17 620 870	11 465 513
Fakturerbare byggeoppdrag	23 525 296	25 078 169
Sum kostnader knytte til sal av rådgiving og andre fakturerbare oppdrag	41 146 166	36 543 682

Kostnader finansierte av investeringsløyving og belastningsfullmakt

Varer og tenester bygningsanlegg kapittel 531 og 533	69 528 197	42 402 392
Varer og tenester bygningsanlegg kapittel 530, 532, 534	1 756 022 924	1 339 733 870
Varer og tenester bygningsanlegg belastningsfullmakter	2 080 000	7 791 157
Varer og tenester kunst andre kapittel enn 2445	15 515 056	14 861 756
Varer og tenester brukarutstyr andre kapittel enn 2445	46 719 242	91 947 026
Sum kostnader finansierte av investeringsløyving og belastningsfullmakt	1 889 865 419	1 496 736 202

Andre driftskostnader

Husleige innleigde lokale	56 302 909	64 368 506
Vedlikehald og ombygging av leigde lokale	3 859 250	10 712 884
Andre kostnader til drift av innleigde lokale	24 049 259	48 802 018
Leige av maskiner, inventar og liknande	26 035 925	29 658 916
Mindre utstyrsanskaffingar	12 411 637	15 721 488
Reparasjon og vedlikehald av maskiner, utstyr mv.	9 969 369	10 249 828
Kjøp av framande tenester	116 512 595	142 134 844
Reiser og diett	19 517 320	20 453 304
Tap og liknande	-124 531	1 747 593
Driftskostnader elles	62 967 803	77 262 638
Sum andre driftskostnader	331 501 535	421 112 020

Erstatningslokale for departementa (kapittel 534)

Husleige	373 600 304	365 425 331
Driftsoppfølging	19 906 784	31 463 169
Sikring av innleigde lokale	77 003 579	188 298 633
Sum andre driftskostnader	470 510 667	585 187 133

Kostnader knytte til eigedomsdrift omfattar drift og vedlikehald av alle eigedommar Statsbygg forvaltar, med unntak av drift av erstatningslokale for departementa. Kostnader for erstatningslokale for departementa er skilde ut på eiga linje i resultatrekneskapen ettersom dette er ein særskilt kostnad for Statsbygg fram til nye lokale for departementa er ferdigstilte og klare til bruk. Sikring av erstatningslokale for departementa er finansiert av investeringsløyving.

Andre kostnader knytte til erstatningslokale er finansierte av driftsløyving. Kjøp av framandtenester omfattar m.a. utvikling og drift av Statsbyggs IKT-løysingar, organisasjonsutvikling, kjøp av vikartjenester, innføring av statlege rekneskapsstandardar, gjennomføring av program for eit effektivt Statsbygg mv. Andre driftskostnader omfattar m.a. kontor- og datarekvisita, datakommunikasjon og telefoni, annonsering, kurs og opplæring eigne tilsette, informasjon og profilering, sjølvassuranse, eigedomsskatt og festeavgift.

Oversikt over årlege leigebeløp i samsvar med inngåande leigeavtalar	Varigheit mellom eitt og fem år	Varigheit over fem år	Sum
Husleigeavtalar innleigde kontorlokale	1 810 000	53 444 670	55 254 670
Leigeavtalar erstatningslokale departementa	3 209 000	389 568 000	392 777 000
Sum leigeavtalar	5 019 000	443 012 670	448 031 670

Oversikta viser framtidig årleg leigebeløp for vesentlege avtalar Statsbygg har inngått med varigheit frå 1 til 5 år og avtalar med varigheit over 5 år.

NOTE 6 FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Finansinntekter	2016	2015
Renteinntekter	74 843	195 287
Renteinntekter av mellomvære med statskassen	1 362 113	2 821 674
Anna finansinntekt	4 796	5 313
Sum finansinntekter	1 441 751	3 022 274
Rentekostnader av staten sin kapital		
Rentekostnader av staten sin kapital	72 779 101	69 073 706
Sum rentekostnader av staten sin kapital	72 779 101	69 073 706
Andre finanskostnader		
Rentekostnad	853 769	1 724 409
Valutatap (disagio)	-530	69
Annan finanskostnad	2 680	33 970
Sum andre finanskostnader	855 919	1 758 448

Staten sitt investeringsbidrag	31.12.2016	31.12.2015	Rentesats
Netto investeringsbidrag 2011	0	335 370 747	3,08 %
Netto investeringsbidrag 2012	600 436 797	600 436 797	2,81 %
Netto investeringsbidrag 2013	553 992 986	553 992 986	1,73 %
Netto investeringsbidrag 2014	520 179 277	520 179 277	1,79 %
Netto investeringsbidrag 2015	1 141 296 652	1 141 296 652	2,05 %
Netto investeringsbidrag 2016	1 459 453 787		1,15 %
Sum renteberande investeringsbidrag	4 275 359 499	3 151 276 459	
Ikkje renteberande investeringsbidrag	17 221 762	17 221 762	
Sum investeringsbidrag	4 292 581 261	3 168 498 181	

Staten sitt investeringsbidrag består av renteberande og ikkje renteberande investeringsbidrag frå Statskassen. Investeringsbidraga delfinansierer Statsbyggs anleggsmidlar. Netto årleg investeringsbidrag er lik investeringsløyvingane på kapittel 2445 post 30–49 med frådrag av avskrivningar og særskilde avsetjingar til investeringsformål. Det blir betalt renter av netto investeringsbidrag som er staten sin renteberande kapital. Rentesatsen for investeringsbidraget dette året blir halden fast i 5 år. Renta blir fastsett av Finansdepartementet på grunnlag av gjennomsnittleg rente på 5-års statsobligasjonslån. Netto investeringsbidrag for 2011 er konvertert og inngår i netto investeringsbidrag 2016.

NOTE 7 SAMANHENG MELLOM AVREKNA MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRE MED STATSKASSEN

A) Avrekna med statskassen	31.12.2016	31.12.2015	Endring
Immaterielle egedelar, varige driftsmiddel og finansiering av desse			
Immaterielle egedelar	163 660 924	179 634 085	-15 973 161
Varige driftsmiddel	40 759 267 256	38 388 753 220	2 370 514 036
Sum	40 922 928 180	38 568 387 305	2 354 540 875
Finansielle anleggsmidler			
Investeringar i aksjar og delar	29 744	29 744	
Obligasjonar	17 328 781	17 328 781	
Andre fordringar	7 500	7 500	
Sum	17 366 025	17 366 025	
Omløpsmidlar			
Behaldningar av varer og driftsmateriell			
Kundefordringar	1 168 820 498	1 047 113 222	121 707 276
Opptente, ikkje fakturerte inntekter	4 082 077	11 571 832	-7 489 755
Andre fordringar	116 100 332	130 298 300	-14 197 968
Bankinnskot, kontantar og liknande			
Sum	1 289 002 908	1 188 983 355	100 019 553
Opptent verksemdkapital			
Opptent verksemdkapital	-36 354 382 702	-34 834 540 300	-1 519 842 401
Sum	-36 354 382 702	-34 834 540 300	-1 519 842 401
Langsiktige plikter og gjeld			
Staten sin renteberande kapital	-4 292 581 221	-3 168 498 181	-1 124 083 040
Sum	-4 292 581 221	-3 168 498 181	-1 124 083 040
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-407 119 346	-484 477 479	77 358 133
Skuldig skattetrekk	-28 097 941	-26 126 455	-1 971 486
Skuldige offentlege avgifter	-8 944 332	-18 286 225	9 341 923
Avsette feriepengar	-63 553 248	-61 923 870	-1 629 378
Motteken forskotsbetaling	-35 536 018	-51 242 504	15 706 486
Anna kortsiktig gjeld	-1 548 583 383	-1 420 730 094	-127 853 289
Sum	-2 091 834 268	-2 062 786 627	-29 047 641
Avrekning med statskassen	-509 501 078	-291 088 424	-218 412 654

NOTE 7 SAMANHENG MELLOM AVREKNA MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRE MED STATSKASSEN

Avstemming av endring i avrekna med statskassen (kongruensavvik)	2016	2015
Konsernkonto utbetaling	-8 305 200 097	-7 250 443 550
Konsernkonto innbetaling	5 467 630 635	5 304 718 507
Netto trekk konsernkonto	-2 837 569 462	-1 945 725 043
- Innbetaling innkrevjingsverksemd og andre overføringar		
+ Utbetaling tilskotsforvaltning og andre overføringar		
+ Inntektsført frå løyving (underkonto 1991 og 1992)	2 409 245 064	2 129 014 637
- Gruppeliv/arbeidsgivaravgift (underkonto 1985 og 1986)	-90 039 388	-85 784 797
+ Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift (underkonto 1987)	520 000	110 936
- Tilbakeførte utsette inntekter ved avgang anleggsmidlar, der avsetjinga ikkje er resultatført (underkonto 1996)		
Korrigering av avsetjing for feriepengar (tilsette som går over i anna statleg stilling)		
Korrigering for netto utlegg «felleskapittel» - arbeidsgivaravgift og nettoordninga for meirverdiavgift	89 519 388	85 673 861
Korrigering for netto utlegg «framande kapittel»	-2 403 103 695	-2 083 103 462
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto	-2 831 428 092	-1 899 813 868
Resultat av aktivitetane i perioden før avrekning mot statskassen	3 049 840 746	1 843 323 670
Sum endring i avrekning med statskassen	218 412 654	-56 490 198

NOTE 7 SAMANHENG MELLOM AVREKNING MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRE MED STATSKASSEN

B) Forskjellen mellom avrekning med statskassen og mellomvære med statskassen

	31.12.2016	31.12.2016	
	Spesifisering av bokført avrekning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomvære med statskassen	Forskjell
Immaterielle egedelar, varige driftsmiddel og finansiering av disse			
Immaterielle egedelar	163 660 924	159 874 578	3 786 346
Varige driftsmiddel	40 759 267 256	40 659 951 299	99 315 957
Statens finansiering av immaterielle egedelar og varige driftsmiddel			
Sum	40 922 928 180	40 819 825 877	103 102 302
Finansielle anleggsmidler			
Investeringar i aksjar og delar	29 744	29 744	
Obligasjonar	17 328 781	17 328 781	
Andre fordringar	7 500	7 500	
Sum	17 366 025	17 366 025	
Omløpsmidlar			
Behaldningar av varer og driftsmateriell			
Kundefordringar	1 168 820 498		1 168 820 498
Opptente, ikkje fakturerte inntekter	4 082 077		4 082 077
Andre fordringar	116 100 332	106 602	115 993 730
Bankinnskot, kontantar og liknande			
Sum	1 289 002 908	106 602	1 288 896 306
Opptent verksemdkapital			
Opptent verksemdkapital	-36 354 382 702	-36 922 636 602	568 253 900
Sum	-36 354 382 702	-36 922 636 602	568 253 900
Langsiktige plikter og gjeld			
Staten sin renteberande kapital	-4 292 581 221	-4 292 581 221	
Sum	-4 292 581 221	-4 292 581 221	
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-407 119 346		-407 119 346
Skuldig skattetrekk	-28 097 941	-28 097 941	
Skuldige offentlege avgifter	-8 944 332	-18 659 174	-27 603 506
Avsette feriepengar	-63 553 248		-63 553 248
Motteken forskotsbetaling	-35 536 018	-24 107 298	-11 428 720
Anna kortsiktig gjeld	-1 548 583 383	-18 220 160	-1 530 363 223
Sum	-2 091 834 268	-51 766 225	-2 040 068 043
Sum	-509 501 078	-429 685 544	-79 815 534

NOTE 8 OPPTENT VERKSEMDKAPITAL

	Reguleringsfond	Annan verksemdkapital		Sum
		Eigenfinansiering av investering	Annan verksemd- kapital	
Verksemdkapital 01.01.2016	164 245 442	21 136 554 477	13 533 740 383	34 834 540 302
Innlemming av Svalbard-eigedommar *			117 318 085	117 318 085
Overføring til investeringsformål		1 185 900 222		1 185 900 222
Overføring til reguleringsfond **	213 787 978			213 787 978
Avkastning dette året til annan verksemdkapital			2 836 115	2 836 115
Verksemdkapital 31.12.16	378 033 420	22 322 454 699	13 653 894 583	36 354 382 702

* I Prop. 1 S (2015–2016) KMD under kap. 2445 Statsbygg går det fram at Sysselmannsgården, Bergmesterboligen, Post- og bankbygget, utleiebustader med meir blir innlemma i den statlege husleigeordninga frå 1.1.2016. Eigedommane er tekne inn i Statsbyggs balanse til marknadsverdi med 127,5 millionar kroner. Verdien blir fordelt mellom renteberande kapital og verksemdkapital med høvesvis 10,2 og 117,3 millionar kroner slik at forholdet mellom gjeld og verksemdkapital blir verande det same som ved utgangen av 2015.

** Spesifikasjon av overføring av reguleringsfond	Tall i tusen
Meirforbruk kap. 2445 post 30 Prosjektering	- 23 799
Meirforbruk kap. 2445 post 32 Kurantprosjekt	- 42 125
Nedskriving stoppa prosjekt	- 50 723
Salsgevinst	52 838
Tilført elles frå drifta	277 597
Tilført reguleringsfond 2016	213 788

NOTE 9 INNKREVJINGSVERKSEMD OG ANDRE OVERFØRINGAR TIL STATEN

Statsbygg driv ikkje innkrevjingsverksemd eller har andre overføringar til staten.

NOTE 10 TILSKOTSFORVALTNING OG ANDRE OVERFØRINGAR FRÅ STATEN

Statsbygg driv ikkje med tilskotsforvaltning eller har andre overføringar frå staten.

NOTE 11 INVESTERINGER I AKSJER OG OBLIGASJONER

	Forretnings- kontor	Ervervs- dato	Tal på aksjar	Eigardel	Stemme- del	Års- resultat *	Balanseført eigenkapital *	Balanseført verdi kapitalrekneskap	Balanseført verdi verksemdsrekneskap
Aksjar									
Fylkeshuset AS	Molde		1	1,0 %	1,0 %	4 044 123	9 062 350	29 744	29 744
Sum 31.12.2016								29 744	29 744

* Statsbygg eig ein aksje tilsvarende 1 % av aksjekapitalen i Fylkeshuset AS. Møre- og Romsdal fylkeskommune eig 51 % av aksjane og KLP dei resterande 48 %. Fylkeshuset AS hadde eit overskot på 4 millionar kroner i 2015, og eigenkapitalen 31.12.2015 utgjorde 9 millionar kr. Aksjane er bokførte til kostpris.

Obligasjonsinnkot i private og kommunale bygg i samband med leige av lokale

Nr.	Rente- sats	Terminar	Adressa til eigedommen	Leigetakar	Utleigar	Bokført verdi ikkje rente- berande	Bokført verdi Rente- berande	SUM
24	0,00 %		Tjenngata 9, Risør	Aetat i Risør	Risør Kommune	250 000		250 000
39	0,00 %		Karasjok Nye Rådhus	Diverse	Karasjok Kommune	1 100 000		1 100 000
40	0,00 %		Elektrogården, Sør-Varanger	Sør-Varanger lensmannskontor	Einar Sørnes	193 900		193 900
43	0,00 %		Bergjelandsgata. 30	Likningskontor, Statsarkivet, etc.	Indremisjon	15 000 000		15 000 000
17b	0,00 %		Økernveien 145	Politihuset	Økernkrysset forretningsbygg	397 840		397 840
20a	0,00 %		Granåsgården, Nannestad	Nannestad og Gjerdrum Lens.kontor	Granås A/S	163 183		163 183
23b	0,00 %		Kverndalssenteret (F8)	Fylkessk.k. i Telemark	Kontorbygg A/S Skien	116 838		116 838
35a	4,50 %	1.4, 1.10	Moloveien 20	Skatteinsp. i Nordland	Kjell Soløy		55 620	55 620
35b	4,50 %	1.4, 1.10	Moloveien 20	Skatteinsp. i Nordland	Kjell Soløy		21 400	21 400
35c	4,50 %	1.4, 1.10	Moloveien 20	Nordland fylkesskattekontor	Kjell Soløy		30 000	30 000
Sum						17 221 761	107 020	17 328 781

Statsbygg eig obligasjonar knytte til eldre leigeforhold. Desse obligasjonane representerer innbetalt obligasjonsinnkot knytt til utleigeforhold. Renteberande obligasjonar er finanserte med renteberande kapital frå staten, og ikkje renteberande obligasjonar er finanserte med ikkje renteberande kapital frå staten. Bokført verdi representerer kostpris, og obligasjonane blir innfridde til pålydande ved forfall.

NOTE 12 BEHALDNINGAR AV VARER OG DRIFTSMATERIELL

Statsbygg har ikkje beholdningar av varer og driftsmateriell

NOTE 13 KUNDEFORDRINGAR

	31.12.2016	31.12.2015
Kundefordringar til pålydande	1 168 832 331	1 047 333 399
Avsett til forventa tap (-)	-11 833	-220 176
Sum kundefordringar	1 168 820 498	1 047 113 222

I kundefordringar per 31.12.2016 inngår fakturert husleige for 1. kvartal 2017 som blei fakturert i 2016 og forfell til betaling i 2017.

Avsetjing til forventa tap per 31.12.2016 utgjør kr 11 833 og er knytt til kundefordringar overfor private. Fordringar med pålydande kr 46 876 er skrivne av som endeleg tap i 2016.

NOTE 14 OPTENTE, IKKJE FAKTURERTE INNTEKTER / MOTTEKEN FORSKOTSBETALING

Opptente, ikkje fakturerte inntekter (fordring)	31.12.2016	31.12.2015
Opptent ikkje fakturert rådgiving og andre fakturerbare oppdrag	4 082 077	9 332 604
Opptent ikkje fakturert husleige		2 239 228
Sum opptente, ikkje fakturerte inntekter	4 082 077	11 571 832
Motteken forskotsbetaling (gjeld)		
Motteken forskotsbetaling	35 536 018	51 242 504
Sum motteken forskotsbetaling	35 536 018	51 242 504

Motteken forskotsbetaling representerer i hovudsak delfinansiering frå oppdragsgivar (brukarfinansiering) knytt til byggjeprojekt som er under arbeid. Statsbygg har i 2016 rekneskapsført 99,6 millionar kroner i delfinansiering frå oppdragsgivar.

NOTE 15 ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGAR

	31.12.2016	31.12.2015
Personallån	563 557	636 797
Andre fordringar på tilsette	384	29 823
Forskotsbetalt innleige departementslokale	73 566 698	102 556 104
Andre forskotsbetalte kostnader	14 489 248	11 705 952
Til gode meirverdiavgift	16 202 225	
Utlegg fakturerbare oppdrag	9 497 238	13 857 610
Andre fordringar	1 780 983	1 512 015
Sum andre kortsiktige fordringar	116 100 332	130 298 300

NOTE 16 BANKINNSKOT, KONTANTAR OG LIKNANDE

Statsbygg har ikkje bankinnskot, kontantar og liknande. Statsbygg er ein del av staten si konsernkontoordning.

NOTE 17 ANNA KORTSIKTIG GJELD

	31.12.2016	31.12.2015
Skuldig lønn	24 347 061	21 384 791
Skuldige reisekostnader	512 471	379 811
Oppsamla kostnader	33 827 592	13 942 621
Avsetjing for plikter knytte til Regjeringskvartalet	350 000 000	350 000 000
Fakturert ikkje opptent inntekt	1 046 594 174	968 546 746
Mellomvære med leigetakar knytt til bruksavhengige kostnader	93 302 085	66 476 125
Sum anna kortsiktig gjeld	1 548 583 383	1 420 730 094

Avsetjing for plikter knytte til Regjeringskvartalet gjeld framtidige rivingskostnader og er nærmare omtalt i note 18. Fakturert ikkje opptent inntekt er hovudsakleg knytt til forskotsfakturert leige for 1. kvartal 2017. I mellomvære med leigetakar knytt til bruksavhengige kostnader inngår fakturering for 1. kvartal 2017.

NOTE 18 USIKRE PLIKTER OG EIGEDLAR MED VISSE VILKÅR

Som følge av terrorangrepet på Regjeringskvartalet 22. juli 2011 blei det betydelege materielle skadar på bygningsmassen. Det vil komme framtidige rivingskostnader for Y-blokka og R4 som enno ikkje er rivne. Det er i den samanhengen estimert og avsett 350 millionar kroner som kortsiktig gjeld for å dekkje framtidige rivingskostnader. Det er usikkert når rivingsarbeida startar.

Statsbygg har på vegner av staten inngått leigeavtalar for erstatningslokale til departementa etter terrorangrepet 22. juli 2011. Det er gjennomført betydelege tilpassingar og sikringstiltak i desse lokala. Statsbygg har ei latent plikt til å tilbake stille tilpassingar og sikringstiltak som gardeigar ikkje ønskjer å overta ved slutten på leigeforholdet. Kostnadsomfanget vil avhenge av kva avtale vi kjem fram til med gardeigar ved slutten av leigeperioden. Det er usikkert i kva omfang det krevst tilbake stilling, då leige-kontraktane går over lang tid, og leigekontraktane vil kunne lengjast dersom nytt regjeringskvartal ikkje er ferdigstilt til planlagd tid. Det er derfor vanskeleg å talfeste plikta ut frå tilgjengeleg informasjon, og Statsbygg har derfor ikkje avsett plikta i balansen per 31.12.2016.

URBYGNINGEN, NMBU
Festsalen

Ferdig rehabilitert i 2016. Arbeidet er gjennomført i nært samarbeid med Riksantikvaren. Bygget er fra 1901 og er fredet i verneklasse 1.

Arkitekt: Ole Sverre
Foto: Trond Isaksen

VEDLEGG 1 — FERDIGSTILTE BYGG 2016

Definisjon ferdigstilte bygg: bruker har overtatt bygget, ev. husleie har begynt å løpe og bygget er aktivert i regnskapet og skal avskrives.

Prosjektnr	Prosjektnavn	Kapittel/ Post ¹⁾	Prosjekttype	Forventet sluttkostnad ift. styringsramme	Styringsramme (opprinnelig) ²⁾	Forventet sluttkostnad ³⁾	Kostnadsramme (opprinnelig) ⁴⁾	Avsluttet ferdigstillelse	Faktisk ferdigstillelse	Forsinket
1017601	NTNU, Teknologibygg	2445.33	Ordinært, nybygg	94,2 %	689 861 000	649 861 000	744 761 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1029401	NIMBU, Urbygningen	530.33	Ordinært, rehabilitering	123,0 %	354 762 000	436 362 000	386 162 000	2. halvår 2015	1. halvår 2016	ja
1009401	Arendal politistasjon	2445.34	Kurant, nybygg	95,9 %	161 700 000	155 000 000	170 100 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1020901	SVV Steinkjer kontorsted	2445.34	Kurant, tilbygg/rehab.	93,4 %	160 623 000	150 000 000	170 523 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1021801	Politiets utl. internat Trandum 3	2445.33	Ordinært, nybygg	97,1 %	126 265 000	122 600 000	142 565 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1023001	Universitetet i Nordland, byggetrinn 6A	2445.34	Kurant, nybygg	100,0 %	104 600 000	104 600 000	109 900 000	1. halvår 2017	2. halvår 2016	
1002001	Ila fengsel og forvaringsanstalt	2445.33	Ordinært, nybygg	93,4 %	103 000 000	96 250 000	114 900 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1019801	Høgskolen i Hedmark Evenstad, nytt admbygg	2445.32	Kurant, nybygg	116,5 %	64 900 000	75 600 000	69 700 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1021901	Huseby kompetansesenter	2445.34	Kurant, rehabilitering	100,0 %	54 135 000	54 135 000	59 335 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1017301	Høgskolen i Harstad, kantine	2445.34	Kurant, ombygging/ tilbygg	100,0 %	43 940 000	43 940 000	43 940 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1002702	Kongsvinger fengsel, 20 celler	2445.34	Kurant, nybygg	121,0 %	31 000 000	37 500 000	31 000 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1100202	Eidsvoll Ungdomsenhet	2445.34	Kurant, ombygging	107,6 %	26 393 000	28 393 000	26 393 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1025101	Bodø fengsel, påbygg	2445.34	Kurant, tilbygg	91,8 %	24 500 000	22 500 000	24 500 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1032901	Høgskolen i Bergen, kai i Skålevik	2445.32	Kurant, nybygg	118,6 %	21 749 000	25 801 000	21 749 000	1. halvår 2016	2. halvår 2016	ja
1113401	Hi Stord/Haugesund Rommetveit, gymsalen	2445.34	Kurant, ombygging/ rehab.	111,6 %	19 595 000	21 875 000	19 595 000	1. halvår 2016	2. halvår 2016	ja
1007701	Universitetet i Nordland, innredning Nordlandsarkiv	2445.34	Kurant, ombygging	100,0 %	17 000 000	17 000 000	17 000 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1008801	Høgskolen i Molde, ombygging lesesal	2445.34	Kurant, ombygging	99,5 %	12 750 000	12 687 000	12 750 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1113001	Ambassaden i Canberra, rehabilitering	2445.34	Kurant, rehabilitering	100,0 %	11 700 000	11 700 000	11 700 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
							101,8 % 2 028 473 000 2 065 804 000 2 176 573 000			

Forventet sluttkostnad i % av styringsrammen for ferdigstilte bygg i 2016: 101,8 %

1) Kap. 2445: innenfor husleieordningen / Kap. 530: utenfor husleieordningen

2) Styringsramme inkl. tilskudd, vedlikehold, fremmedfinansiering og utvidelser av prosjektet. Ekskl. bruk av usikkerhetsavsetning og overskridelser.

3) Forventet sluttkostnad etter reklamasjonsfasen, inkl. tilskudd, vedlikehold og fremmedfinansiering.

4) Kostnadsramme inkl. tilskudd vedlikehold og fremmedfinansiering. Ekskl. overskridelse av kostnadsrammen.

FORTS. VEDLEGG 1

FERDIGSTILTE BYGG 2016 - KURANTPROSJEKTER

Definisjon ferdigstilte bygg: bruker har overtatt bygget, ev. husleie har begynt å løpe og bygget er aktivert i regnskapet og skal avskrives.

Prosjektnr	Prosjektnavn	Kapittel/Post ¹⁾	Prosjekttipe	Forventet sluttkostnad ift. styringsramme	Styringsramme (opprinnelig) ²⁾	Forventet sluttkostnad ³⁾	Kostnadsramme (opprinnelig) ⁴⁾	Avtalt ferdigstillelse	Faktisk ferdigstillelse	Forsinket
1009401	Arendal politistasjon	2445.34	Kurant, nybygg	95,9 %	161 700 000	155 000 000	170 100 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1020901	SVV Steinkjer kontorsted	2445.34	Kurant, tilbygg/rehab.	93,4 %	160 623 000	150 000 000	170 523 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1023001	Universitetet i Nordland, byggetrinn 6A	2445.34	Kurant, nybygg	100,0 %	104 600 000	104 600 000	109 900 000	1. halvår 2017	2. halvår 2016	
1019801	Høgskolen i Hedmark Evenstad, nytt admbygg	2445.32	Kurant, nybygg	116,5 %	64 900 000	75 600 000	69 700 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1021901	Huseby kompetansesenter	2445.34	Kurant, rehabilitering	100,0 %	54 135 000	54 135 000	59 335 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1017301	Høgskolen i Harstad, kantine	2445.34	Kurant, ombygging/tilbygg	100,0 %	43 940 000	43 940 000	43 940 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1002702	Kongsvinger fengsel, 20 celler	2445.34	Kurant, nybygg	121,0 %	31 000 000	37 500 000	31 000 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1100202	Eidsvoll Ungdomsenhet	2445.34	Kurant, ombygging/tilbygg	107,6 %	26 393 000	28 393 000	26 393 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1025101	Bodø fengsel, påbygg	2445.34	Kurant, tilbygg	91,8 %	24 500 000	22 500 000	24 500 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1032901	Høgskolen i Bergen, kai i Skålevik	2445.32	Kurant, nybygg	118,6 %	21 749 000	25 801 000	21 749 000	1. halvår 2016	2. halvår 2016	Ja
1113401	Hi Stord/Haugesund Rommetveit, gymsalen	2445.34	Kurant, ombygging/rehab.	111,6 %	19 595 000	21 875 000	19 595 000	1. halvår 2016	2. halvår 2016	Ja
1007701	Universitetet i Nordland, innredning Nordlandsarkiv	2445.34	Kurant, ombygging	100,0 %	17 000 000	17 000 000	17 000 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1008801	Høgskolen i Molde, ombygging lesesal	2445.34	Kurant, ombygging	99,5 %	12 750 000	12 687 000	12 750 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1113001	Ambassaden i Canberra, rehabilitering	2445.34	Kurant, rehabilitering	100,0 %	11 700 000	11 700 000	11 700 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
				100,8 %	754 585 000	760 731 000	788 185 000			

Forventet sluttkostnad i % av styringsrammen for kurantprosjekter: 100,8 %

1) Kap. 2445: innenfor husleieordningen / Kap. 530: utenfor husleieordningen

2) Styringsramme inkl. tilskudd, vedlikehold, fremmedfinansiering og utvidelser av prosjektet. Ekskl. bruk av usikkerhetsavsetning og overskridelser.

3) Forventet sluttkostnad etter reklamasjonsfasen, inkl. tilskudd, vedlikehold og fremmedfinansiering.

4) Kostnadsramme inkl. tilskudd vedlikehold og fremmedfinansiering. Ekskl. overskridelse av kostnadsrammen.

FORTS. VEDLEGG 1

FERDIGSTILTE BYGG 2016 - ØVRIGE PROSJEKTER UNDER KAP. 2445 STATSBYGG

Definisjon ferdigstilte bygg: bruker har overtatt bygget, ev. husleie har begynt å løpe og bygget er aktivert i regnskapet og skal avskrives.

Prosjektnr	Prosjektnavn	Kapittel/ Post ¹⁾	Prosjekttipe	Forventet sluttikostnad ift. styringsramme	Styringsramme (opprinnelig) ²⁾	Forventet sluttikostnad ³⁾	Kostnadsramme (opprinnelig) ⁴⁾	Avtalt ferdigstillelse	Faktisk ferdigstillelse	Forsinket
1017601	NTNU, Teknologibygg	2445.33	Ordinært, nybygg	94,2 %	689 861 000	649 861 000	744 761 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
1021801	Politiets utl. internat Trandum 3	2445.33	Ordinært, nybygg	97,1 %	126 265 000	122 600 000	142 565 000	1. halvår 2016	1. halvår 2016	
1002001	lla Fengsel og forvaringsanstalt	2445.33	Ordinært, nybygg	93,4 %	103 000 000	96 250 000	114 900 000	2. halvår 2016	2. halvår 2016	
				94,5 %	919 125 739	868 710 739	1 002 225 739			

Forventet sluttikostnad i % av styringsrammen for øvrige prosjekter under kap. 2445 Statsbygg: 94,5 %

1) Kap. 2445: innenfor husleieordningen / Kap. 530: utenfor husleieordningen

2) Styringsramme inkl. tilskudd, vedlikehold, fremmedfinansiering og utvidelser av prosjektet. Ekskl. bruk av usikkerhetsavsetning og overskridelser.

3) Forventet sluttikostnad etter reklamasjonsfasen, inkl. tilskudd, vedlikehold og fremmedfinansiering.

4) Kostnadsramme inkl. tilskudd vedlikehold og fremmedfinansiering. Ekskl. overskridelse av kostnadsrammen.

FERDIGSTILTE BYGG 2016 - PROSJEKTER UTENFOR HUSLEIEORDNINGEN

Definisjon ferdigstilte bygg: bruker har overtatt bygget, ev. husleie har begynt å løpe og bygget er aktivert i regnskapet og skal avskrives.

Prosjektnr	Prosjektnavn	Kapittel/ Post ¹⁾	Prosjekttipe	Forventet sluttikostnad ift. styringsramme	Styringsramme (opprinnelig) ²⁾	Forventet sluttikostnad ³⁾	Kostnadsramme (opprinnelig) ⁴⁾	Avtalt ferdigstillelse	Faktisk ferdigstillelse	Forsinket
1029401	NMBU, Urbygningen	530.33	Ordinært, rehabilitering	123,0 %	354 762 000	436 362 000	386 162 000	2. halvår 2015	1. halvår 2016	Ja
				123,0 %	354 762 000	436 362 000	386 162 000			

Forventet sluttikostnad i % av styringsrammen for ferdigstilte bygg utenfor husleieordningen: 123,0 %

1) Kap. 2445: innenfor husleieordningen / Kap. 530: utenfor husleieordningen

2) Styringsramme inkl. tilskudd, vedlikehold, fremmedfinansiering og utvidelser av prosjektet. Ekskl. bruk av usikkerhetsavsetning og overskridelser.

3) Forventet sluttikostnad etter reklamasjonsfasen, inkl. tilskudd, vedlikehold og fremmedfinansiering.

4) Kostnadsramme inkl. tilskudd vedlikehold og fremmedfinansiering. Ekskl. overskridelse av kostnadsrammen.

VEDLEGG 2 — LIKESTILLING OG FORBUD MOT DISKRIMINERING

Likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten

1. MULIGE BARRIERER MOT LIKESTILLING 2016

Når det gjelder:	Har vi mål på dette området?	Finner vi forskjeller?	Har ulike grupper ulike behov?	Vet vi om problemer og utfordringer?	Kan vi fremme likestilling mellom gruppene?
Rekruttering	Å gjenspeile mangfoldet i befolkningen.	Ja	Ja	Det rekrutteres for få: <ul style="list-style-type: none"> • medarbeidere med innvandrerbakgrunn • kvinner til driftssektor • medarbeidere med nedsatt funksjonsevne 	Ja, se «tiltak og rapportering om tiltak».
Lønns- og arbeidsvilkår	Personalpolitikken vår har mål i kapitlet om karrieremuligheter og lønn.	Nei	Ja	Nei	Nei
Forfremmelser	Personalpolitikken vår har egne mål i kapitlet om karrieremuligheter og lønn.	Nei	Nei	Nei	Nei
Utviklingsmuligheter	Hovedmålet i Statsbyggs personalpolitikk er å ivareta og utvikle medarbeiderne og deres kompetanse til fordel for både Statsbygg og den enkelte.	Nei	Ja	Nei	Ja, se «tiltak og rapportering om tiltak».
Beskyttelse mot trakassering	Ja, dette er nedfelt i Statsbyggs etiske retningslinjer.	Nei	Nei	Nei	Ja, f.eks. ved oppfølging av etiske retningslinjer.
Rollen som offentlig myndighetsutøver	Denne rollen er for Statsbygg av mindre betydning.	Nei	Nei	Nei	Nei
Rollen som offentlig tjenesteyter	Ja	Ja	Ja	Universell utforming i offentlige bygg	Egen handlingsplan.

FORTS. VEDLEGG 2

2. TILTAK OG RAPPORTERING OM TILTAK

Tiltak	Status	Bakgrunn	Måling	Målgruppe	Forankring	Ansvarlig for gjennomføring	Resultat
Kartlegge likelønnsituasjonen	Årlig ifm. lønnsforhandlinger	Nødvendig data for lønnsforhandlinger	Finne årsaker til lønnsforskjellene.	Mennkvinner Unge-/eldre arbeidstakere	Toppledeisen Personalpolitikken	HR-seksjonen	Foreligger per juni og per des. hvert år.
Stillings- og lønnsanalyse	Løpende	Nødvendig data ved rekruttering	Kunne gjøre tiltak gjennom lokale forhandlinger. Oversikt over lønnsituasjon per stillingskategori				Gjennomsnittlig tjener kvinner 110 % ift. gjennomsnittløn for menn i Statsbygg.
Moderat kvotering	Ved rekruttering	Fast etablering av tidligere forsøksordning.	Mangfold blant medarbeidere og ledere.	Innvandrere med bakgrunn utenfor EØS, Nord-Amerika, Australia og New Zealand (Landgruppe 2)	Toppledeisen Personalpolitikken	HR-seksjonen Alle ledere	En person kvotert i innstillingsrekkefølge. Ansatt 3 stykker med bakgrunn fra landgruppe 2 i 2016.
Statsbygg gjennomfører moderat kvotering.	Løpende						
Tilsette medarbeidere med nedsatt funksjonsevne – tilretteleggingsbehov – inkludere flere i arbeidslivet	Handlingsplan laget 2014-2018	IA-avtalen		Arbeidstakere som står utenfor arbeidslivet og som har et tilretteleggingsbehov.	Personalpolitikken Toppledeisen	HR-seksjonen Alle ledere	Statsbygg har gitt tilbud om arbeidspraksis til 16 personer i arbeidsmarkedstiltak i 2016. Dette har utgjort ca. 7 årsverk.
Det er etablert faste bilparkeringsplasser knyttet til IA-behov.					Toppledeisen Personalpolitikken	Leder	Tildeles etter søknad.
Arbeid hjemmefra	Alle med behov, og tjenesten tillater arbeid fra hjemmet.		Kunne være fleksibel ift. balanse arbeidsliv/privatliv. Særlig benyttet for ansatte med omsorgsoppgaver og andre med tilretteleggingsbehov.	Alle ansatte på kontorsektor på alle nivåer.			343 medarbeidere får dekket kostnader til internetttjeneste i 2016. 157 (46 %) av disse er kvinner.

FORTS. VEDLEGG 2

2. TILTAK OG RAPPORTERING OM TILTAK

Tiltak	Status	Bakgrunn	Målsetting	Målgruppe	Forankring	Ansvarlig for gjennomføring	Resultat
Tilrettelegging for ulik matkultur/behov	Ved alle typer arrangementer		At alle ansatte kan delta ved pålagte og ikke pålagte Statsbygg-arrangementer og arrangementer av Statsbygg (velferdssorg.)	Ansatte med behov for spesiell mat, eks. pga. sykdom eller kulturell/religiøs bakgrunn.	Topplederen	Arr. ansvarlig	Ulike retter ved alle arrangementer.
Statsbyggskolen	Løpende		Statsbygg vil gjennom målrettede tiltak styre og tilrettelegge for kompetanseutvikling som et virkemiddel for å oppnå våre strategiske mål.	Alle ansatte, basert på kompetansebehov	Topplederen	HR-seksjonen	Ulike retter i kantinen. 901 ansatte (97 %) deltok på ett eller flere tiltak i 2016.
Stipendordning	Årlig	Utvikle kompetanse og beholde medarbeidere.	Øke kompetansen i virksomheten. Gi medarbeidere mulighet til faglig og personlig utvikling.	Alle ansatte	Topplederen	HR-seksjonen Statsbygg-skolen	27 fikk tildelt stipend i 2016, hvor 13 var kvinner (48 %)
Kurs i bedre norsk (individuelle kurs)	Ved behov		Øke norskkunnskap, virksomhets- og kulturforståelse.	Ansatte med norsk som 2. språk.	Topplederen	HR-seksjonen Statsbygg-skolen	Ingen har meldt behov for dette i 2016. Kursene er individuelle, og alle som mener de har behov får dekket dette.
Ny som leder i Statsbygg	E-kurs		Innføring i ledelsesprinsipper, personalpolitikk med mer.	Alle nye ledere	Topplederen	HR-seksjonen Statsbygg-skolen	4 gjennomførte kurset, 1 mann og 3 kvinner i 2016.
Program for nye ledere i Statsbygg	Løpende		Kunnskap om Statsbyggs mål, strategier, kultur og verdier Ferdigheter i å utøve sin lederrolle i tråd med hva Statsbygg forventer av sine ledere.	Alle nye ledere	Topplederen	HR-seksjonen Statsbygg-skolen	14 deltakere i 2016, hvorav 5 var kvinner (36 %).
Fleire kvinner til driftssektor	Løpende		Kjønnsnøytral annonseutforming samt kundefokus på driftsstillingene.		Topplederen Personalpolitikken	Eiendomsavdelingen HR-seksjonen	Ingen kvinner rekruttert i 2016 til driftsstilling i Statsbygg.

FORTS. VEDLEGG 2

3. TILSTANDSRAPPORTERING (KJØNN)

Tabell likestilling 2016

m: menn, k: kvinner		Kjønnsbalanse			Lønn **		Deltid		Midlertidig		Foreldre- permisjon		Legemeldt fravær	
		m %	k %	Totalt (N)	m (kr/%)	k (kr/%)	m %	k %	m %	k %	m %	k %	m %	k %
Totalt i virksomheten *	2016	66	34	929	100	110	5,0 %	11 %	1,5 %	2,2 %	24 %	76 %	3,1 %	4,9 %
	2015	66	34	908	100	111	4,5 %	8,5 %	1,7 %	3,9 %	36 %	64 %	3,1 %	5,7 %
Førstekonsulent	2016	36	64	11	100	100								
	2015	23	77	13	100	101								
Driftstekniker	2016	96	4	77	100	99								
	2015	94	6	69	100	101								
Driftsleder	2016	98	2	202	100	100								
	2015	97	3	182	100	101								
Rådgiver	2016	44	56	202	100	96								
	2015	45	55	69	100	96								
Seniorkonsulent	2016	13	87	46	100	100								
	2015	15	85	47	100	102								
Underdirektør	2016	62	38	21	100	93								
	2015	65	35	20	100	97								
Overingeniør	2016	76	24	123	100	106								
	2015	75	25	126	100	108								
Avdelingsdirektør	2016	50	50	48	100	94								
	2015	48	52	48	100	94								
Assisterende direktør	2016	50	50	2	100	104								
	2015	50	50	2	100	102								
Direktør	2016	62	38	8	100	109								
	2015	62	38	8	100	108								
Seniorarkitekt	2016	35	65	26	100	99								
	2015	37	63	27	100	98								
Senioringeniør	2016	65	35	101	100	99								
	2015	64	36	101	100	99								
Seniorrådgiver	2016	44	56	133	100	96								
	2015	43	57	122	100	98								
Sjefingeniør	2016	73	27	30	100	103								
	2015	79	21	28	100	102								

* Stillinger der det kun er stillingsinnehavere av samme kjønn er utelatt i matrisen, men inkludert i totaltallet

** Lønnsdata hentet fra lønnssystemet til Statsbygg

BILDE: NMBU Campus Ås · Arkitekter: Henning Larsen Architects A/S og ØKAW AS Arkitekter · Foto: Trond Isaksen

STATSBYGG

ADRESSE P.b. 8106 Dep. N-0032 Oslo

BESØKSADRESSE Biskop Gunnerus' gate 6, 0155 Oslo

TLF. 815 55 045

NETT statsbygg.no

 **BYGG MED
MENING**